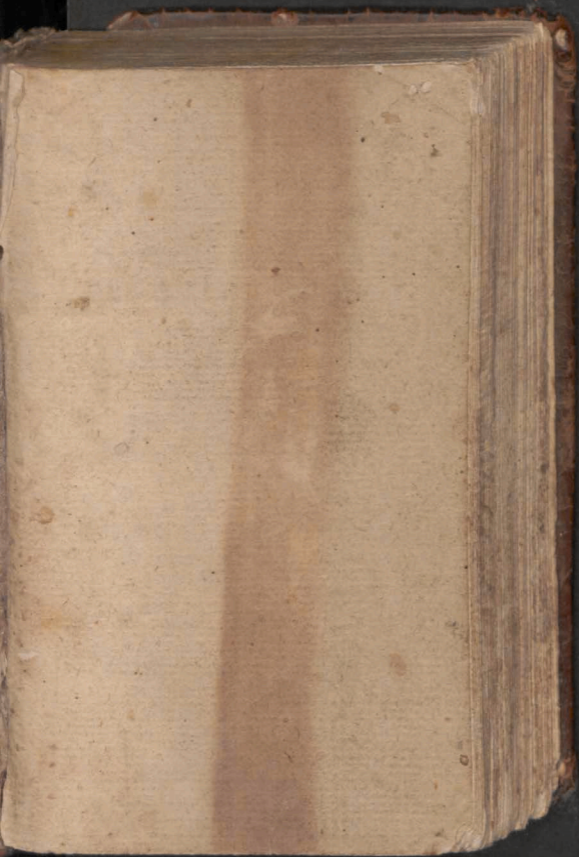

Den. A. 11. 22

DE
SACRIFICIO
MISSÆ,

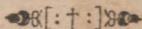
P. Evem. Carnato. Insulee Vigreus.
TRACTATUS
ASCETICUS.

*Continens Praxim attentè, devotè,
& reverenter celebrandi.*

AUCTORE

Em. D. JOANNE
BONA,

S. R. E. TITULI S. BER-
NARDI AD THERMAS
Presbytero Cardinali, Ordinis
Cisterciensis.

Iuxtà Exemplar Romæ editum.

COLONIÆ,

Apud HERMANNUM DEMEN.

ANNO M. DC. LXXX.

Superiorum permissu.

DE
SACRIFICIO

MISSAE

TRACTATUS

ASCETICUS

CONTINENS

TRACTATUS

ASCETICUS

EM. D. JOHANNIS

SONA

DE THEOLOGIA

ET PHILOSOPHIA

TRACTATUS

ASCETICUS

CONTINENS

TRACTATUS

ASCETICUS

CONTINENS

Bien. A. 11. 22

A D

SACERDOTES,

D E

USU ET SCOPO

HUIUS LIBELLI.

PRÆMONITIO.

P*Aucis te in hoc vestibulo sistam, quisquis es Christi Sacerdos, qui hanc meam lucubrationem evolvere dignaberis, ut in ea edenda propositum meum, ejusque scopum & usum noscas. Cum primum Sacerdotio initiatus fui, illud protinùs animo versare coepi, quàm arduares esset suscepto ministerio ritè fungi, & ipsum Dei Filium pro meis & aliorum peccatis incruento sacrificio quotidie im-*

molare. Actus igitur conscientie stimulus, Sanctorum Patrum & recentiorum ferè omnium, qui de Missa sanctè celebranda aliquid ediderunt, scripta percurrans, plura ex illis documenta excerpfi, quibus in unum congestis, paucisque de meo additis hoc opusculum composui, quod amicis impellentibus multos post annos publici juris facio. Et primò quidem de ipso Sacrificio, ejusque valore & fructibus quadam generaliter præmitto. Secundo de his ago, quæ ad ritè & piè celebrandũ Sacerdoti necessaria sunt. Tertio de antecedentibus Missæ celebrationem, & de proxima ad eam preparatiõne. Quarto de ipsa celebratione. Demum de his, quæ sacro absoluto faciendæ sunt.

AD SACERDOTES.

Inferui aliquot orationes & exercitia pro me, necique similibus adhuc in limine perfectionis harentibus, quibus si quis assueverit, à distractionibus præservari, Deique amore succendi facile poterit. Alios autem, qui in altiori gradu sunt constituti, sublimiores exercitationes Spiritus sancti unctio docebit.

Porro hæc exercitia non eo consilio descripta sunt, ut singulis diebus à Sacerdote rem divinam acturo peragantur: sed legendus aliquoties libellus est, donec documenta in eo tradita bene animo percipiantur, & voluntas piis affectibus imbuatur: tum ea quisque seliget, quibus se magis affici senserit; & quoties celebrare voluerit, aliqua ex illis pro suo arbitrio, & devotione assumet.

Terret quosdam prolixitas, sed in-
expertos, qui tandem usu & exerci-
tatione edocti, quæ prius ardua &
operosa putabant, expeditissima esse,
minimique negotii experiuntur. Ve-
locius enim mens operatur quàm lin-
gua; & quæ non nisi longo sermone
explicari possunt, unico mentis actu
concipiuntur. Plura docebit usus,
Deo iuvante, cujus gratia ut mihi &
omnibus, qui hoc meo labore uti vo-
luerint, uberrimè aspiret, enixè de-
precor, sed mihi præcipuè, ne fortè
cum aliis prædicaverim, ipse repro-
bus efficiar.

7

D E
SACRIFICIO MISSÆ
TRACTATUS
ASCETICUS.

CAPUT I.

Quædam præmittuntur de ipso
Missæ Sacrificio.

§. I.

Quale Sacrificium sit Missa.

Uamvis in lege veteri plu-
ra fuerint sacrificia, in
nova tamen unicum est,
quod omnium legalium
hostiarum differentiã tan-
tò perfectiùs complectitur, quantò ex-
cellentior, Deoque acceptabilior est vi-
ctima, quæ in eo immolatur. Est i-
gitur Missa sacrificium laetiticum, si-
ve honorarium oblatum Deo ad sum-
mum & supremum cultum atque ho-

norem ipsi exhibendum, tanquam primo principio & ultimo fini nostro, in protestationem infinitæ ejus excellentiæ, dominii, & majestatis; nostræque ab eo dependentiæ, servitutis, & subjectionis. Est Eucharisticum in gratiarum actionem pro omnibus beneficiis naturæ, gratiæ, & gloriæ collatis & conferendis ab ipso Deo, ut summo benefactore. Est propitiatorium & satisfactorium pro peccatis & pœnis debitis; applicat enim omnibus, pro quibus offertur, vim & virtutem sacrificii Crucis; imò est idem sacrificium quoad substantiam, eadem hostia, idem principalis offerens, licet diverso modo offeratur. Ideò verò propitiatorium dicitur, quia hâc oblatione placatus Dominus gratiam & donum pœnitentiæ peccatoribus non ponentibus obicem concedit: Pœnas item peccatis debitas relaxat, quia per ipsum applicatur sacrificium Christi, qui pro peccatis totius mundi in Cruce satisfecit. Easdem pœnas re-
mit-

TRACT. ASCETICUS. 9

mittit defunctis existentibus in purgatorio, quia ad eum quoque finem à Christo institutum est; ut constat ex potestate, quæ confertur Sacerdotibus in ordinatione, offerendi pro vivis & defunctis: nec potest hoc effectu carere, quia ex parte ipsorum nullus obex esse potest. porro in illis, pro quibus tantum offertur, sive vivis, sive defunctis, tanta erit pœnæ remissio, quantum Christus ex sua misericordia taxavit. Licet enim res, quæ offertur sit infiniti valoris, nostra tamen oblatio non nisi finitum habet effectum, ut communiter docent Theologi. In iis verò qui simul etiam offerunt, augetur pro cuiusque affectu & devotione. Denique quia Christus non solum nobis remissionem peccatorum, sed alia quæcunque beneficia promeruit, idcirco hoc sacrificium est etiam omnium bonorum impetratorium, spiritualium quidem primò & per se, temporalium verò secundariò, & quatenus ad spiritualia conducunt. Sed quia ex se vim

habet dumtaxat impetrandi in genere, ut aliquid determinatum impetretur, debet ad illud offerentis intentio specialiter applicari. Ad impetrandum autem pro Ecclesia, semper intervenit eiusdem Ecclesiæ intentio, præsertim quoad ea quæ in orationibus Missæ à Deo petuntur: nam ipsa quoque Ecclesia est offerens in persona sui Ministri.

§. II.

De his qui offerunt hoc sacrificium.

Primum & præcipuum inter offerentes locum obtinet Christus, qui solus potuit acceptabile sacrificium offerre Patri, quod quia quotidie offert per Sacerdotes ministros suos, idè dicitur sacerdotium habere sempiternum, sicut scriptum est; *Tu es Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.* Non solum autem ex eo est offerens quod illud instituerit, quodque ei vim totam ex meritis suis contulerit; sed ex eo præcipuè, quod Sacerdos in persona ejus, & tanquã Minister ac legatus

TRACT. ASCETICUS. II

gatus ipsum representans sacrificat, ut constat ex verbis consecrationis, non enim dicit, Hic est corpus, vel Hic est sanguis Christi; sed Hoc est corpus meum, Hic est sanguis meus. Christus igitur, simul cum Sacerdote idem sacrificium Deo Patri pro hominibus offert: & ex ejus persona, cujus purissima sanctitas & dignitas infinita est, semper hoc sacrificium mundum est & gratum Deo, quamvis à Ministro peccatore offeratur.

Alter offerens est ipsa Catholica Ecclesia, cujus Sacerdos Minister est, & in ea omnes fideles non excommunicati, qui etiam aliquâ ratione sunt offerentes per Sacerdotem non tanquam per Ministrum, sed tanquam per Legatum seu mediatorem. Nam sicut tota Respublica dicitur agere quicquid ejus nomine Legatus suus agit: sic omnes Catholici dicuntur sacrificare, quia ipsorum nomine in persona totius Ecclesiæ Sacerdos sacrificat. Non tamen omnes eodem modo: sed quidam

habitualmente tantum, illi nimirum qui nec adsunt sacrificio, nec cogitant de illo; quia tamen uniti sunt toti Ecclesiae per charitatem, censentur habitualiter idem facere quod illa facit. Alii causaliter, jubendo & curando ut quis sacrificet, quod maxime contingit in dantibus ad hoc eleemosinam. Alii demum actualiter, qui sacrificio actu intersunt.

Tertius offerens & proprius minister hujus sacrificii est Sacerdos legitime ordinatus, cujus tam firma & immobilis potestas est, ut etiam in haeresim lapsus, suspensus, depositus, degradatus, sive excommunicatus valide hoc Sacramentum conficiat & offerat, licet illicitè, dummodò legitimam materiam & formam adhibeat. Nec valor sacrificii minuitur, etsi Sacerdos pessimus, aut ab Ecclesia praecisus sit: non enim fructus ex qualitate Ministri, sed ex Christi institutione dependet.

§. III.

De vi effectiva hujus sacrificii.

Duplex spectari potest in hoc sacrificio vis effectiva, una quam dicunt Theologi ex opere operato, independenter à merito & dignitate Ministri: altera quam vocant ex opere operantis, dependenter nimirum ab ipso operante, ejusque merito & bonitate, atque ab ipso pretium & virtutem accipiens. Primum effectum ex opere operato plures Theologi docent, nec Sacerdotem percipere ut offerens est, nec fideles quatenus sunt offerentes, sed quatenus pro ipsis offertur: hunc enim effectum sacrificium istud non habet nisi pro iis, pro quibus est institutum, & eo modo quo institutum fuit: est autem institutum ut pro hominibus offeratur, & ut illis dumtaxat prosit, pro quibus offertur: cumque sit applicativum virtutis sacrificii Crucis, non causat nisi in subiecto,

cui

cui talis virtus applicatur ; id autem fit ab offerente, qui determinat oblationem pro tali persona. Constans semper fuit Catholicorum sententia, habere hoc infallibiles & determinatos effectus ex opere operato, nisi ille pro quo offertur obicem ponat, remissionem videlicet alicujus pœnæ peccatis jam remissis debita, vel donum alicujus gratiæ prævenientis ad obtinendam commissorum remissionem. Quod verò attinet ad vim impetrativam, eam non esse infallibilem quotidianam probamus experientia, non enim omnia quæ petimus, & propter quæ sacrificium offertur, semper impetramus. Provenit hoc ex natura impetrationis, quæ requirit libertatem in dante, adeò ut possit pro suo arbitrio negare vel concedere quæ petuntur. Petimus enim proposito aliquo motivo, quo putamus posse Deum moveri ad aliquid faciendum, sed ex eo non arètatur, vel propter pactum, vel propter institutionem ad concedendum.

TRACT. ASCETICUS. 18

dum. Deinde non impetramus, nisi voluntas nostra, respectu rei, quam petimus, sit conformis voluntati Christi, quæ cum nobis ignota sit, ei non possumus nos conformare. Certum nihilominus est non carere sacrificium hoc effectu, quia tamen id præcisè Deus non concedat quod postulamus; aliud tamen tribuit, quod hic & nunc magis iudicet expedire.

Quoad alterum effectum ex opere operantis duo sunt capita, ex quibus augeri potest. Primum est bonitas & dignitas operantis, procedens ex habitu gratiæ sanctificantis & virtutum, quæ gratiæ annexæ sunt: nam quò sanctior est Sacerdos & gravior Deo, eò magis acceptabiles erunt ejus preces & oblationes. Secundum est actualis devotio, qua sacrificium offertur; nam quò major illa est, eò amplius ipsum prodest. Sicut enim alia opera bona à justo facta eò magis sunt meritoria & impetratoria, plusque

que valent ad satisfactionem & remissionem poenæ, quo perfectius & ferventius fiunt: ita hoc sacrificium, sive spectetur ut est sacrificium, sive ut est Sacramentum quò ferventius peragitur & suscipitur; eò magis augetur meritum, magisque prodest pro se offerentibus & suscipientibus, & illis pro quibus offertur. Ideò sagere debet Sacerdos, ut sit Deo valde gratus, & continuâ virtutum heroicarum exercitatione crescat apud illum in gratia & sanctitate, semperque celebret cum ingenti fervore & devotione: sic enim fiet, ut tam ipse quam alii pro quibus offert, plures & efficaciores sacrificii effectus ex opere operantis consequantur.

§. IV.

De valore & fructibus Sacrificii.

Quamvis nonnulli ex Theologis existimâint, hoc sacrificium ex opere operato valorem sive efficaciam

TRACT. ASCETICUS. 17

etiam intensivè infinitam habere, eò quod sit idem quoad substantiam cum sacrificio Crucis, resque oblata, corpus scilicet & sanguis Christi, sit infiniti pretii, & ipse Christus principalis offerens sit persona infinita; certior tamen & communior sententia est, non nisi finiti valoris esse. Potissima hujus Assertionis ratio ex Christi Domini voluntate desumitur, qui noluit hoc sacrificium ordinare ad fructum intensivè infinitum conferendum, sicut de facto rebelles Angeli non sunt redempti, quia Christus merita suæ passionis noluit illis applicare. Alia ratio est, quia ad infinitam sacrificii efficaciam, præter hostiæ & principalis offerentis infinitatem, requiritur etiam ejus infinitas à quo immediatè offertur. Cum igitur Sacerdos immediatus offerens sit finitæ dignitatis, valor etiam sacrificii quoad actualem influxum & efficientiam finitus erit, quia actio illa à supposito finito immediatè producitur: & in hoc

in hoc differt à sacrificio Crucis sacrificium nostrum, quia illud fuit immediatè à supposito infinito, ideoque fuit actio secundum esse morale infinita, & Deo Patri infinitè grata. Favet huic doctrinæ communis fidelium sensus, qui plura pro se & suis sacrificia offerri curant, quod certè non facerent, si infinitam in singulis efficaciam agnoscerent. Possent etiam Sacerdotes unico sacrificio sexcentis obligationibus satisfacere, quod Ecclesiastica vetant decreta. Frustrà pro uno defuncto tot multiplicarentur sacrificia, quia unum sufficiens esset ad omnes animas liberandas. Missa denique cujuslibet Sacerdotis sacrificium Christi in Cruce æquaret, quod ideo unicum fuit, quia valoris infiniti: neque considerandum est id quod in sacrificio continetur, tanquam ens quoddam naturale agens secundum summum gradum virtutis suæ, sed ut ens liberum, cujus operatio tantam habet efficaciam, quan-

TRACT. ASCETICUS. 19

quantam habere vult ipsum agens principale Christus Redemptor noster, qui hoc incruento sacrificio vult nobis applicari finitum tantum & limitatum fructum suæ passionis. Habet igitur sacrificium efficaciam finitam in ordine ad omnes suos effectus, excepta vi impetrativa, quam idèò infinitam esse omnes fatentur, quia non consistit in aliquo quod producat a sacrificio, sed in excellentia & intrinseca dignitate ipsius, quatenus objectivè movet Deum ad id quod petitur concedendum, quamvis semper non concedat, nisi cum judicat salutem nostram expedire ut concedatur.

Si verò loquamur de infinitate extensiva, an scilicet sacrificium pro multis oblatum æquè singulis prodest, sicut uni prodesset, si pro eo tantummodò offerretur, gravis quæstio est, præmissâ distinctione fructuum Missæ diffinienda. Est igitur triplex portio valoris Missæ, seu triplex fructus, generalis, specialis, & medius. Primus pertinet
ad

ad omnes fideles, secundus est proprius celebrantis, tertius subest dispositioni sacerdotis, ut applicet cui voluerit. Primus ex eo provenit, quod generaliter pro omnibus fidelibus vivis & defunctis offertur, est enim idem quoad substantiam cum sacrificio crucis, quod pro omnibus oblatum est, & ex canone constat debere Sacerdotē pro omnibus applicare, pro Papa, pro Episcopo, pro Rege, totaq; Ecclesia militante & purgante, & non potest non applicare, cum sit ab ipsa ecclesia ad hoc specialiter deputatus. Quocirca hic fructus ad omnes fideles extenditur, qui ab Ecclesiae unitate non sunt præcisi, & non ponunt obicem, & sic potest esse quodammodo extensivè infinitus, omnesque & singuli, si per ipsos non stet, integrum fructum percipere possunt, ac si unus tantum esset. An autem hic fructus non solum impetrationem, sed etiam satisfactionem includat, controversum est. Secundus in hoc fundatur, quia sacerdos offert etiam pro se ipso, *offero*, inquit,

TRACT. ASCETICUS. 21

quit, *pro innumerabilibus peccatis, & offensionibus, & negligentis meis.* Debet enim, ut ait Apollolus, *quemadmodum pro populo, ita etiam pro semetipso offerre pro peccatis.* Provenit autem sacerdoti fructus, quatenus ab ipso ut publico ministro offertur; & ideo non est alteri applicabilis, nam dum offert pro se illis verbis, *pro peccatis & offensionibus meis,* eo ipso sibi applicat, sibi verò applicatum non est alteri applicabile. Tertius colligitur ex natura sacrificii, quod ita institutum est, ut pro hominibus offeratur, ac propterea illis prodesse debet pro quibus offertur. De hoc fructu medio communis sententia est, non esse infinitum extensivè, sed eò magis in singulis minui, quo magis extenditur. Debet autem sacerdos hunc fructum illi applicare, pro quo specialiter celebrare tenetur ratione beneficii, eleëmofynæ, præcepti superioris, vel alio quocunque titulo; idque ante Missam, vel saltem in Missa ante consecrationem, nam si essentia Missæ in sola consecratione

tione consisteret, ut plerique sentiunt, applicatio post illam facta nihil valeret, sacrificio quo ad substantiam jam consummato.

§. V:

*Qua praxis servanda in applicatione
Missæ.*

Quia diximus sacrificii fructum debere à sacerdotibus applicari, operæ pretium erit ex communi & magis recepta Theologorum sententia praxim aliquam sive methodum hujus applicationis præscribere, quæ ipsis sacerdotibus usui sit, ne eos labi in re tanti momenti & muneri suo deesse contingat. Et primò quidem observandum est sacerdotem multiplici nomine hoc sacrificium offerre, nomine Christi primi & præcipui offerentis, ex cujus meritis sacrificii valor emanat, & ex cujus voluntate maximè pender ejusdè applicatio: nomine item Ecclesiæ, cui meritorum suorum & satisfactionum dispensationem Christus commisit: deinde nomi-

TRACT. ASCETICUS. 23

ne proprio, quatenus liberâ suâ voluntate offert, sibi que aut aliis pro suo arbitrio applicat : nomine tandem aliorum fidelium, qui simul cum ipso, sive per ipsum interno affectu offerre dicuntur, illorum videlicet qui Missæ inseruiunt & assistunt, vel pro ea celebranda eleëmofynam largiti sunt. Porrò Christus & Ecclesia, sacrificii fructuum quoties offertur, participes esse volunt omnes fideles, dummodò capaces sint, & nullus in eis obex reperiatur : nec ulla requiritur ex parte sacerdotis celebrantis applicatio, ut communis hic fructus in omnes diffundatur. Omnium autem fructuum pars quædam notabilis, Christo sic volente & disponente relicta est liberæ applicationi, & determinationi tam ipsius sacerdotis celebrantis tamquam Ministri & mysteriorum ejus dispensatoris, quam aliorum simul cum eo offerentium, quod ex communi Ecclesiæ consensu morem fidelium approbantis, quo expectant hoc sacrificium pro se peculiari-

ter offerri, manifestum est, frustrà enim id facerent, si omnis ejus fructus jam applicatus esset, nec ullus per sacerdotis intentionem applicandus superesset. Sacerdos verò in hujus sacrificii actione aliis cum ipso offerentibus superior est, & idèò fructuum applicatio ab ejus intentione præcipuè pender, nam cum sit actus potestatis ordinis, ejus subiacet voluntati. Sed quanta & qualis sit portio fructus, quam Christus Dominus voluit sive generatim ad omnes fideles, sive speciatim ad hos vel illos secundum intentionem particularem sacerdotis celebrantis derivari, incertum omninò est: neque enim sacra Scriptura, nec Ecclesiæ traditio, nec concilia, aut Patres quidquam de hac re tradiderunt aut diffinierunt. Idèò satis est quod sacerdos tantum de fructu sacrificii juxta devotionem, sive obligationem suam his aut illis applicare velit, quantum Christus Dominus ipsis applicandum concessit.

Observandum secundò, quod ut sacerdos

TRACT. ASCETICUS. 25

cerdos sacrificii fructum validè applicet, necessaria est ejus intentio, qualem requiri ajunt Theologi ut aliquod sacramentum validè conficiatur. Quapropter habitualis sufficiens non est; actualis optima atque laudabilis; sed non necessaria: sufficit enim virtualis, illa nimirum, quæ ab actuali proveniens & non revocata adhuc remanet secundum suam virtutem. Debet autem hæc intentio ipsam sacrificii actionem concomitari & esse certa, & determinata, nec effectum sacrificii suspensum relinquere, quia non potest à futura conditione pendere. Quod si sacerdos fructum sacrificii nemini applicet, vel ille pro quo offert ejus capax non est, aut eo non indiget, manet fructus in Thesaurò Ecclesiæ. Unde in casu optimum fore censent Theologi conditionatam habere voluntatem, & alium substituere, qui eo fructu potiatur: Optimum quoque aliquibus visum est, quod sacerdos, qui pro pluribus offerre intendit, eos specialiter &

nominatim exprimat, non generaliter
 & in confuso, quia singulis minus pro-
 desset; suum enim effectum producit,
 secundum modum quò applicatur,
 perfectior autem applicatio est, cum
 omnes sigillatim nominantur. Ad scrupulos
 denique evitandos, qui circa applica-
 tionem oriri possunt, debet sacerdos
 reiectis incertis opinionibus sacrificii
 fructus primò & principaliter illi
 applicare, pro quo celebrare tenetur ra-
 tione beneficii, eleëmodynæ, promissio-
 nis, aut specialis obligationis. Tum si-
 ne eius præiudicio & in quantum licitè
 potest, aliis item applicare poterit sibi
 charitate aut alia quavis ratione pecu-
 liariter conjunctis, seu commendatis,
 suam intentionem intentioni Christi
 summi sacerdotis perfectè conforman-
 do, & submittendo: sic enim poterit
 tuta conscientia ex infinito & nun-
 quam exhauriendo thesauro merito-
 rum & satisfactionum Christi, cujus
 dispensator est constitutus, partem ali-
 quam in plures derivare, quæ ex summa
 & in-

TRACT. ASCETICUS, 27

& ineffabili Dei misericordia non nisi
uberrima sperari potest.

CAPUT II.

De requisitis in Sacerdote ad ritè & piè
celebrandum.

§. I.

De puritate vitæ.

Quod olim David de templi ædifi-
catione, id sibi sacerdos de divini sa-
crificii olatione, & sumptione dictum
putet: *Opus grande est, neque enim ho-
mini preparatur habitatio, sed Deo.* Ad
Deum igitur accessurus, ut ipsius Dei
unigenitum Filium incruentè sacrifi-
cet, cum timore & tremore tantum
opus aggrediatur, probetque seipsum,
& præviis dispositionibus præparet ad
uberrimos sacrificii fructus percipien-
dos. Sunt autem tres præcipuæ disposi-
tiones, quæ in sacerdote requiruntur,
Puritas vitæ, Rectitudo intentionis, &
actualis devotio. Puritas vitæ in duo-
bus consistit. Primum ut sit mundus

ab omni peccato non solum mortali, sed etiam veniali deliberato & scienter admissio, atque ab omni affectu erga ipsa peccata venialia. Levia siquidem peccata omninò vitare nequimus; at ipsorum affectum penitus ex animo evellere & possumus & debemus, adeò ut nulli voluntate & affectu inhaeremus. Alterum ut conetur omni studio esse purus & sanctus, & ornatus omni virtute, sibi que propterea illud peculiariter dictum existimet. *Qui iustus est, iustificetur adhuc, & sanctus sanctificetur adhuc.* Rectè Chrysostomus, *Quo non oportet esse puriorem tali fruente sacrificio? quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividentem? os quod igne spirituali repletur: linguam qua tremendo nimis sanguine rubescit? Cogita qualis sis insignitus honore, quali mensa fruaris: quod Angelis videntes horrescunt, neque libere audent intueri propter emicantem inde splendorem, hoc nos pascimur, huic nos unimur, & facti sumus unum Christi corpus &*

TRACT. ASCETICUS. 29

una caro. Docet S. Thomas proprium effectum hujus sacramenti esse hominem in Deum transformare, & ipsi per amorem assimilare. Qua ergò fide debet esse imbutus, qua spe roboratus, qua succensus charitate, qua præditus innocentia, qui talem victimam quotidie immolat, Deumque suscipit, & in ipsum mysticè transformatur? Quod si dispositio, ut ajunt Philosophi, ejusdem rationis esse debet cum forma ad quam disponit: divina procul dubio dispositio necessaria erit, ut recipiatur cibus divinus; vita sic instituta, ut divina sit & superhumana, & mundanæ atque carnali prorsus opposita. Qui sic vivit, secedit à creaturis, & soli Deo adhæret: solus Deus in intellectu ejus est, solus in voluntate, solus in colloquiis, solus in operibus. Nihil in illo quod sapiat mundum, quod carnem redolet & sensum: seipsum odio habet, corpus suum jugi mortificatione crucifigit, divitias spernit, honores fugit, amat nesciri & pro nihilo reputari. Discutiat

ergò vitam suam sacerdos, & si talem nequaquam esse, sed adhuc terrenam deprehenderit, in divinam transferre satagat sedulâ virtutum exercitatione. Huc etiam pertinet externa corporis & vestium mundities, gravitas & maturitas, quæ Presbyterum, hoc est, seniores deceat; talisque compositio totius hominis, ut omnes ex solo ipsius aspectu ædificentur.

§. II.

De rectitudine intentionis.

SEcunda sacerdotis dispositio ad celebrandum est rectitudo intentionis, virtutis enim laudem vel vitii notam à fine, quem intendimus, actiones nostræ sortiuntur. Intentio autem ut recta sit, non solum excludit omnem finem malum, & alienum ab ipsa sacrificii institutione, sed etiam vetat ad ipsum accedere ex sola consuetudine sine actuali tanti mysterii consideratione, & prævia præparatione. Sacerdos itaque celebraturus diligenter attendat quo sine mo-

TRACT: ASCETICUS. 37

veatur, an propter damnabile lucrum, aut aliquod temporale motivum, non cœlestem panem, sed terrenum quærens; non animæ salutem, sed corporis emolumentum: ne sacrificio pro mundi vita instituto in sui perniciem abutatur. Finem sibi præfigat excelsum, cœlestem, supernaturalem, qui Dei gloriam respiciat, propriam salutem & perfectionem ac proximi utilitatem. Huc dirigat suam intentionem, ut per hanc victimam salutarem purgetur à peccatis, à languoribus animæ curetur, & ab ingruentibus malis protegatur: ut ab aliqua tentatione & adversitate eripiat: ut aliquod beneficium impetret, & de perceptis gratias agat: ut virtutes, augmentum gratiæ, & donum perseverantiæ obtineat: ut pro variis proximorum necessitatibus, & pro requie Defunctorum Deum interpellet; & universam Ecclesiam ei commendet: ut cultum patriæ Deo exhibeat, sanctisque honorem & venerationem: ut Christi passionem & mortem com-

memoret , sicut ipse præcepit dicens, *Hoc facite in mei commemorationem* : ut emendatus ab omni inquinamento carnis & spiritus seipsum Deo conjungat, & inseparabiliter uniat, cum ipso consummatus in unum. Ex his & aliis hujusmodi motivis intentionem ante Missam dirigere oportet juxta formulam infra tradendam. Non est autem hoc loco prætermittendum, quosdam eximæ sanctitatis & doctrinæ viros semper memores incertitudinis vitæ, quotidie hac intentione corpus & sanguinem Christi in Missæ sacrificio suscepisse , ut si eos contingeret ea die mori, Viaticum illis foret ad vitam æternam. Multum verò hoc proderit sacerdoti ad mortis & æternitatis memoriam sedulò renovandam.

§. III.

De actuali devotione.

Tertia dispositio in actuali devotione consistit , quam ut in se excitet sacerdos, satagere debet primò, ut quicquid

TRACT. ASCETICUS. 33

quid de hoc ineffabili mysterio, celestiumque charismatum thesauris in eo reconditis sacrosancta docet Ecclesia, firma fide apprehendat cum sublimissima eorundem æstimatione. Verbis enim consecrationis ab eo prolatis, panis in corpus, & vinum in sanguinem Christi transubstantiatur, atque ibi adest sub specierum velamine illud purissimum Christi corpus, quod pro salute nostri cruci affixum fuit: adest sanguis, qui pro nobis effusus est: adest anima gloriosa, in qua sunt omnes thesauri sapientiæ & scientiæ Dei: adest Christus verus Deus & verus homo, mirabilis in maiestate sua, qui venturus est judicare vivos & mortuos & sæculum per ignem. Necessaria secundò est ad excitandam devotionem humilitas, quæ præ cæteris virtutibus in hujus sacramenti institutione maximè enituit. Christus enim cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum, & sub exiguis speciebus panis & vini corpus suum & sanguinem atque Divinitatem con-

eludit, seipsum exponens sceleratorum
hominum injuriis, qui pleni immundi-
tatis ad ipsum accedere, cumque pollutis
manibus contrectare præsumunt. Par
igitur est, sacerdotem tantam humili-
tatem imitari, & in suum nihilum resi-
lire, ac nihil de se præsumere. Sola hu-
militas est, quæ dignè nos præparat ad
tantum hospitem suscipiendum. Nulla
nostra dispositio, nulla industria, nulla
virtus, sed sola Dei gratia nos dignos
reddit: quare nostram debemus indig-
nitatem agnoscere, & soli divinæ mise-
ricordiæ inniti. Tertio, quia Christus
hujus mensæ delicias acerbissima sua
passione nobis promeruit: sanctos sa-
cerdotes legimus ignem devotionis in
se solitos succendere jejniis, flagella-
tionibus, ciliciis, & aliis hujusmodi cru-
ciatibus; quos imitari & nos debemus.
Ago pro nobis occiso nosmetipsos
immolantes, silentio, solitudine, absti-
nentia, sensuum custodia, non omissis
exterioribus castigationibus juxta cū-
jusque vires & conditionem. Multum
deus

TRACT. ASCETICUS. 35

denique prodest ad devotionem ingens
fames, fervens desiderium, atque arden-
tissimus amor hujus Angelici panis, ad
quem sumendum nos amantissimè in-
vitat Dominus dicens : *Venite ad me
omnes, qui laboratis & onerati estis, &
ego reficiam vos.* Quod si desit hoc desi-
derium, illud saltem desiderare, & à
Domino petere debemus ferventissi-
mis amoris actibus ; *desiderium enim
pauperum exaudiet, & animam esurien-
tem satiabit bonis.*

CAPUT III.

Variae considerationes ante Mis-
sam.

§. I.

*Quanta sit sacerdotum dignitas, &
quanta debeat esse sanctitas.*

Nulla est inter homines dignitas,
nulla excellentia, cui possit sacer-
dotalis sublimitas comparari. Om-
nium Principum fulgorem superat,
omnium Regum potestatem excedit ;
illorum enim auctoritas circa tempo-
ralia & terrena versatur, sacerdotis au-
tem

rem potentia etiam ad æterna & cœlestia extenditur, pro quibus comparandis omnes Principes & Reges ad sacerdotes confugere, opem eorum implorare, seque illis subicere non erubescunt. Idè ab Apostolo dictus est sacerdos ab hominibus assumi, *ut offerat dona & sacrificia*; ac si super alios elevatus communem hominum conditionem antecellat, quasi mediator Dei & hominum *in his quæ sunt ad Deum constitutus*. A Malachia item Propheeta Angelis æquiparatur his verbis: *Labia sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore ejus, Angelus enim Domini exercituum est*. Imò ex potestate quam habet absolvendi à peccatis, & conficiendi corpus & sanguinem Christi, etiam Angelis superior est, & ut ait Nazianzenus orat. I. quædam illi divinitas inest, aliosque efficit Deos. Hæc te sedulò considerare oportet, quicumque es Christi sacerdos, ne ad te pertineat Psalmographi sententia dicentis; *Homo cum in honore esset, non intel-*

TRACT. ASCETICUS. 37

intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis. Nihil in te terrenum sit, nihil commune cum populo. Sit Angelica conversatio tua, vita divina, mores illibati. Quid turpius quam honor sublimis, & vita deformis; sancta professio & illicita actio? Vide igitur quam digne actio respondeat nomini, mores dignitati. Quod si sacerdotes antiquæ legis iussit Deus sanctos esse, ut incensum & panes propositionis convenienter offerrent; quanto maiorem sanctitatem inesse tibi oportet, qui filium Dei quotidie offers & suscipis: Et si solet corpus ciborum quibus nutritur qualitatibus imbui, æquum sanè est, ut Christi in Eucharistia existentis, quo singulis diebus vesceris, conditiones imiteris, & virtutes perfecte exprimas. Latet Christus sub exiguis speciebus, nec ullo se specioso indicio manifestat: tu quoque Dei dona absconde, & ama nesciri; ac pro nihilo reputari. Ille ibi manet peccatorum, infidelium, ac etiam bestiarum injuriis

expositus : tu similiter cunctis subje-
 ctus esto, atque in omni contemptu &
 opprobrio patientiam conserva. Ille om-
 nes seipso pascit sine ulla personarum
 acceptione ; & tu erga omnes liberalis
 esto, sitque sincerus in te animarum ze-
 lus sine ullo humano respectu. Ille di-
 visis speciebus nec læditur nec dividi-
 tur: tu etiam pacatum animum ac om-
 ninò imperturbabilem in omni diffi-
 cultate conserva. Ille nullum detrectat
 locum, & in eo stat, in quo collocatur à
 quovis sacerdote quantumvis scelera-
 to : tu pari ratione ad omnia loca & of-
 ficia indifferens esto , nec ullum onus
 recuses, quod tibi à superioribus impo-
 natur. In hoc denique sacramento
 substantia panis & vini desinit esse, &
 sola remanent accidentia : & tu eodem
 modo in te debes annihilare omnem
 terrenam substantiam, omnes scilicet
 affectus inordinatos, gloriæ appetitum,
 prava desideria, dictamina hujus mun-
 di , & quicquid perfectioni contra-
 rium est.

De excellentia hujus sacrificii.

CUM sacrificium sit primum Religionis munus, planè decebat ut Christiana Religio, qua nulla perfectior & sublimior esse potest, nobilissimum haberet sacrificium, cujus excellentia ex multis capitibus colligi potest. Primum ex eo quod in illo offertur, qui est Christus Dominus, verus Deus & verus homo: & quia nihil excelsius illo est, ideo ratione ipsius actio ipsa sacrificandi omnes humanas actiones excedit, etiam actus sanctorum in cælis Deum amantium. Cavendum ergo ne nostra irreverentia & indevotione tam magnæ rei oblationem dehonestemus. Et si Deus olim sacerdotibus præcepit. *Mundamini qui fertis vasa Domini*, quanto majori puritate nos enitere debemus, qui purissimum Christi corpus, & pretiosissimum sanguinem Deo offerimus? Secundò ex persona cui offertur, qui est solus Deus. Nulli enim sanctorum, nec ipsi B. Vir-

gini offerri potest, sed ex ipsa intrinseca rei natura convenit soli Deo, quia per sacrificium testificamur Deum esse primum principium & ultimum finem nostrum, & supremum Dominum omnium rerum, cui in signum nostræ subjectionis aliquod sensibile offerimus ad significandum per rem sensibilem oblatam sacrificium internum, quo anima se offert Deo sicut principio suæ creationis, & sicut fini suæ beatificationis. Hoc autem nec ipse Deus per absolutam suam potentiam efficere potest, ut alicui creaturæ conveniat. Tertio ex ipsa consecratione, qua panis & vinum in corpus & sanguinem Christi transubstantiantur, manentibus accidentibus sine subjecto. Est autem hæc actio omnino supernaturalis, quæ nullo modo pendere potest ab aliqua potentia creata tanquam à causa principali, quia solus Deus efficit transubstantiationem. Quarto ex valore ipsius sacrificii, qui est infinitus sicut merita & passio Christi, ac proinde æ-

que

TRACT. ASCETICUS. 41

quæ placet Deo, ac mors ejus in cruce, licet effectus finitus sit. Quintò ex fine propter quem, cæteris omnibus abolitum institutum fuit, ut nimirum per ipsum Deo creatori nostro cultum patriæ tribuamus, nostramque servitatem & subjectionem humillimè testificemur ut dignas ei gratias perpetuò agamus pro universis beneficiis ejus : ad auxilia divinæ gratiæ, ejusque protectionis, excitationis, & directionis impetranda : ad obtinendam peccatorum veniam : ad iram Dei placandam, & imminetia flagella avertenda : ad succurrendum omnium vivorum & defunctorum necessitatibus, quæ sunt penè infinitæ. Porro ex his clarissimè constat nullam posse majorem in hac vita, aut præstabiliorem actionem à mortalibus exerceri, quam offerre Deo hoc sacrificium. Ideò nullus seu Rex, seu Pontifex esset, qui Sacerdotem celebrantem quacunque ex causa accersere, cœptumque sacrificium interrumpere auderet. Quia verò Sacerdos hoc

sacrificium peragit in persona Christi, ita se gerere debet, ne quid in ipso sit quod Christi personam dedeceat; sicut legatus Regis personam sustinens summoperè cavet, ne quid indecorum, & suo munere indignum committat.

§. III.

De ejusdem necessitate.

DEbet sacerdos sollicitè considerare quam sit necessarium hoc sacrificium, quo summoperè indigent & qui sunt in hoc mundo & qui in purgatorio, hi ut citiùs liberentur, & ad perennem fœlicitatem perveniant: illi ut continuis Dei præsiidiis adjuventur. Ad ipsum enim spectat, tanquam ad legatum totius orbis, omnium petitiones ad Deum ferte, omnium necessitates spirituales & corporales eidem exponere, & singulis obtinere quod singulis proffit ad salutem. Sunt autem necessitates spirituales primum peccata, quibus plenissima sunt omnia regna mundi in quovis ferè hominum statu &

TRACT ASCETICUS. 43

conditione. Deinde sunt tentationes internæ & externæ à corrupta natura, à sensibus & membris, ab extrinsecis objectis rerum & personarum, à volubilitate liberi arbitrii, à dæmonibus oriri solitæ, eæque innumeræ & superatu difficiles. Sunt denique occasiones extrinsecæ malorum ad peccata allicientes domi & foris, & hinc perpetua pericula æternæ damnationis. Necessitates corporales sunt etiam innumerabiles, quibus omnes vel premuntur, vel sunt obnoxii: morbi videlicet, bella, persecutiones, lites injustæ, inimicitia, odia, calumniæ, contumeliæ, paupertas, mendicitas, amissiones bonorum, exilia, carceres, insidiæ, doli, fraudes, pugnae civiles & domesticæ, jurgia, detractiones, & multiplices injuriæ dominorum, servorum, vicinorum, æqualium, quæ passim inferri solent manifestè vel occultè. Sunt igitur in magna necessitate Catholici malè viventes, qui peccati mortalis nexibus irretiti computrescunt in facibus suis: omnes quo-

que infideles Hæretici, Schismatici, Judæi, Pagani, & Turcæ, qui veri Dei cognitione carentes in tenebris vivunt: neque hi omnes à statu ad eò infœlici naturæ viribus emergere possunt, nisi respiciens desuper Pater misericordiarum potenti virtute eos excitet & præveniat. Justi iem tepidi, & imperfecti, & alii etiam ferventes quibus continuum imminet periculum cadendi in peccatum mortale & gratiam divinam amittendi, cum sit tanta depravatæ naturæ fragilitas, tanta carnis rebellio, tanta dæmonis rabies, tanta vis pravorum habituum, tanta mundi corruptela. Sunt & alii sine numero suprascriptis calamitatibus pressi: Quidam enim ope divina indigent ad aliquam tentationem superandam, alii ad aliquam virtutem acquirendam, sive ad aliquem actum supernaturalem eliciendū. Quidam in mari sunt, alii in via non satis tuta. Hic vexatur inimicitiiis, ille calumniam patitur: nonnulli paupertate, alii morbis, scrupulis, litibus, aere alieno,

lieno, aliisque calamitatibus affliguntur. Multi sunt in periculo mortis constituti, à qua pendet æternitas, quos modo prorsus inexplicabili torquent & cruciant peccata commissa, bona ommissa, temporalia quæ relinquunt, æterna ad quæ properant. Gravissimam denique necessitatem patinntur animæ defunctorum in carcere Purgatorii detentæ, quarum tota spes in suffragiis nostris sita est, cum ipsæ pro se ne satisfacere, nec quicquam possint impetrare. Horum omnium infinita multitudo supplices manus extendit ad sacerdotem miserabili ejulatu clamans & deprecans, ut partem aliquam divini auxilii singulis impetret, porrectis in Missa supplicibus eorum libellis, quos serio & ferventer, magnoque affectu æterno Patri commendare debet. Turpe enim esset in conspectu tantæ majestatis distractione vel hæsitatione insulsam reddere legationem, & tanti ponderis negotia frigide ac perfunctorie pertractare.

Qua reverentia celebrandum sit.

Duplex est reverentia, interna & externa. Interna in timore & tremore, in humilitate & compunctione cordis consistit. Ad externam pertinent totius hominis compositio & gravitas, omniumque caeremoniarum ac praescriptorum rituum observantia. Quanta vero cura adhibenda sit, ut hoc augustissimum sacrificium omni veneratione ac reverentia celebretur, facile intelliget sacerdos, si ex una parte consideraverit nullum opus sanctius ac divinius à Christi cultoribus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium: ex altera vero perpendat maledictum vocari in sacris literis, qui facit opus Dei negligenter. Quod si Regē allocuturus magno metu stat coram illo, nec audet oculos ab eo divertere: quantò majori trepidatione, humilitate, ac sollicitudine, in conspectu divinae majestatis astare oportet tota mente in ipsum Deum intenta, qui non solum

exter-

TRACT. ASCETICUS. 47

externum aspectum, sed intima etiam animi penetralia intuetur? Quid turpius & pœna dignius, quam quod peccator sacro altari irreverenter assistat, ubi sancti metuunt, pavent Angeli, tremunt Potestates, & supremi Spiritus faciem suam velant præ verecundia & confusione? accedit nox ad lucem, infirmus ad omnipotentem, servus ad Dominum, creatura ad Creatorem, & non formidat, non contremiscit? Prodegit etiam ad excitandum reverentiæ affectum consideratio gaudij, quod S. Trinitas & omnes cœlites ex devota & reverenti Missæ celebratione percipiunt: tum quia id sacrificium testamenti loco à Christo relictum est, in pignus amoris quo suos in finem dilexit: tum quia est mortis illius commemoratio, qua intercedente peccata nostra deleta sunt, homines redempti, sancti salvati, & nos qui vivimus innumeris beneficiis cumulamur. Cavendum ergo ne quid sacrificans admittat, quod illam minuatur lætitiâ Dei & sancto-

rum, quæ ex hujus sacrificii suavissimo odore promanat. Ad eandem denique reverentiam comparandam debet sacerdos solerter præmeditari quam sapienter & exactè S. Ecclesia divinitus edocta totius sacrificii ordinem, modum, & apparatus præscripserit & instituerit. Nam primò culpas veniam precando confitetur: tum Deum laudat & adorat, eique de acceptis beneficiis gratias agit: opem divinam sibi & aliis implorat: nec ullum officii genus prætermittit, quod possit mortales sanctè cum Deo exercere. Jungit autem cum his externam confirmationem, habitumque corporis maxime decentem & religiosum: vel stat vel flectit genua, aperto semper capite, manibus modò junctis, modò protensis, & in cælum sublatis, quæ omnia aptissima sunt ad reverentiam in ipso celebrante & in astantibus conciliandam. Nec quocunque modo, sed præstantissimo Deum alloquitur: secretò enim loquitur & veluti ad aurem, sicut ami-

TRACT. ASCETICUS. 49

cus cum amico. Loquitur non suo, sed totius Ecclesiæ nomine, & à Deo auditur tanquam gerens personam publicam, nullâ habitâ sui ratione, sive bonus, sive malus sit. Loquitur in publica celebritate coram universa cæli curia, & hominibus qui adstant: atque ideò in solemnî confessione, quæ Missæ præmittitur, & sanctos & populum appellat; & in præfatione Deum precatur, ut voces suas cum Angelorum vocibus admitri jubeat. Loquitur cum Christo Domino, qui in sacramento præsens est, ejusque preces simul cum ipso æterno Patri præsentat. Verba tandem, quæ loquitur non ipse suo ingenio composuit; sed vel à Christo tradita sunt, vel sacris literis à Spiritu sancto dictata, vel sanctorum Patrum & conciliorum auctoritate comprobata: quare nihil proferre potest quod non sit Deo gratissimum & summè acceptum. Totis itaque viribus conari debet, ut tam sanctum ministerium quàm maxima fieri potest reverentia & san-

Et tate exequatur : & depositis terræ
sordibus Angelica puritate elucescat.

§. V.

Alia considerationes ad pios affectus in celebrante excitandos.

Vix fieri poterit ut non attentè , de-
votè & reverenter celebres , quis-
quis es Christi sacerdos , si fide viva
hanc veritatem perceperis , & intimo
sensu apprehenderis , te ipsum Chri-
stum offerre, unigenitum Dei Filium,
salvatorem & judicem tuum. Sed huic
veritati magnum momentum ex hoc
accedit, quod perfectiorem Christi hu-
manitatem nunc in Missa Deo offers,
quàm ipse obtulerit in ultimâ cœna.
Nam primò Christus mortalem obtu-
lit, tu immortalem : ille passibilem, tu
impassibilem. Secundò nunc eadem
offertur cum plena pro nobis satisfa-
ctione, omnia siquidem ipsius merita
ejusdem morte completa sunt. Ter-
tiò quia humanitas Christi etsi à prin-
cipio sanctificata fuit in unione hypo-
statica, cum tamen in passione oblata
est

TRACT: ASCETICUS. 11

est Deo, novam acquisivit sanctificationem, ut hostia scilicet tunc actualiter exhibita, & nunc offertur in Missa hac nova sanctificatione exornata. Adde quod Christus mirabili modo in sacramento existit, quam in cælo. Totum enim ejus corpus in totis speciebus est, & totum in qualibet minima earum parte sine quantitate coextensa ad locum; ita ut ejus præsentia nec quidem à supremis spiritibus per principia naturalia naturaliter videri possit. Sunt & alia innumera mirabilia, quæ satius est venerari quam enarrare. Nam ut reliqua prætermittam, quis dignè poterit explicare, vel saltem animo concipere, quam magnum beneficium sit, quod mediante hoc sacrificio cælum in terris quadam anticipatione possident homines, dum ante oculos habent, manibusque contrectant ipsum cæli & terræ conditorem? Hoc sedulò contemplare & erubescere, quod adeò tepidè, & irreverenter hæc tremenda mysteria audeas celebrare.

Exten-

Extende cogitationem tuam per univ-
 versum mundum, quam malè ubi-
 que Deo serviant homines, quot pec-
 cata committant: quam pauci sint Re-
 ligiosi qui perfectioni sedulò incumbant:
 quam multi qui in rebus vanis & otiosis
 jugiter occupati vix unquam pe Deo cogitant
 & loquuntur. Ideò tactus dolore cordis
 intrinsecus ardorem & affectum vehementissimum
 in te excita erga Dominum Deum quem
 plerique mortalium vel non agnoscunt,
 vel spernunt: tum sacrificium ea devotione
 offerre satagas, ut Dominus si fieri possit,
 ejus suavitate, quam habet etiam ex opere
 operantis, quodammodò recreatus, eorum
 omnium obliviscatur, quæ contra sanctissimam
 ipsius voluntatem ab hominibus perpetrantur.
 Ex altera verò parte in cælum animo ascende,
 & considera quanto fervore cælites universi
 Deum ament, & quam suavi harmonia ipsius
 laudes uno ore decantent. Junge te illis,
 & similes elice amoris ac laudum
 affe-

TRACT. ASCETICUS. 53

affectus: sed cave, ne vocis tuæ ac morum cacophonia Beatorum dulcissimè concinentium concentum perturbes.

Cùm hoc sacrificium Christi passionem & mortem repræsentet, veluti quædam imago & actio tragica est, non verbalis, quales sunt Poëtarum tragœdiæ, sed realis & substantialis, exprimens incruentè passionem illam & mortem cruentam, ex qua omnia bona tua & aliorum, omnesque thesauri divinæ gratiæ proflexerunt. Solerter itaque adverte, quam fervida devotione tanti boni repræsentatio à te fieri debeat. Sunt spectatores hujus tragœdiæ SS. Trinitas, humanitas Christi in cælo, Angeli, & animæ beatæ: cave ne quid ineptum vel indecens in te appareat, quod Dei ac cœlestium civium purissimos oculos possit offendere. Id verò assequeris, si perpetuam in te ipso corporis afflictionem, & passionum mortificationem expresseris, vivamque memoriam in te conservaveris acerbissimorum

simorum Christi cruciatuum, quos hoc sacrificio commemoras & repræsentas, & eosdem aliis proposueris morum ac vitæ seueritate.

C A P U T I V.

De his quæ Missæ celebrationem proximè antecedunt.

§. I.

De necessitate preparationis.

ANte orationem, ait Sapiens, *prepara animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum.* Quod si Deum tentare atque ad iracundiam provocare dicitur, qui ipsum audet in oratione interpellare, non præmissâ diligenti & accurata præparatione: quanto magis eundem sua temeritate & audacia irritabit, qui Unigenitum suum illi offerre, ipsumque suscipere imparatus præsumet? Et si Rex aut Princeps magnæ potentiaë tibi, ô Sacerdos, significasset, ut illi hospitium crastina die para-

TRACT. ASCETICUS. 33

parares, quantâ sollicitudine expurgare domum & ornare satageres, totam etiam noctem ducens insomnem, ne quid ille veniens incompositum & indecorum reperiret? Nunc verò Rex Regum, & Dominus dominantium mandat tibi per Prophetam dicens, *Præparare Israël in occursum Dei tui*, quia ecce ego veniam, & manebo in medio tui. Vide ergò & considera, quantâ diligentiam thalami tui tergere sordes debeas, quali apparatu ipsum ornare, quo dignus fias à tanto hospite visitari. Talem se Deus exhibebit animæ tuæ, qualem se illa præparaverit ei: quantumque tu apposueris ad diligentiam, tantum ille adjiciet ad gratiam. Vetus parœmia est, *Adoraturi sedeant*, quâ paratum purgatumque animum ad Deum afferre monemur. Quidam etiam Ethnicus ait, *Dimidium facti, qui bene cœpit habet*: in singulis enim actionibus id imprimis curandum est, ut rectâ ordiamur. Omnium autem optima præparatio, & magis necessaria illa

illa est, quæ in puritate & sanctitate vitæ consistit; cum quicquid agis, quicquid cogitas, quicquid moliris, ad hunc scopum refers, ut vivas vitâ Divinâ, teque dignum reddas hoc cœlesti convivio. Sicut enim fructus frequentis celebrationis in hoc præcipuè attenditur, ut quotidie crescas in humilitate, patientia, mundi contemptu & charitate: ita vera præparatio in hoc sita est, ut quotidie aliquid vitii deponas, aliquid virtutis acquiras, donec possis cum Apostolo dicere: *Vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus.* Et illis quidem, qui Deo jugiter adhærentes mentem habent rebus divinis exercitatum, non erit difficile sanctioris vitæ incremento se ad dignè celebrandum rectè disponere: aliis verò, quorum major numerus est, qui minus idonei sunt ad animum sursum erigendum, varia Sancti Patres documenta præscribunt, quibus adjuti ad Deum accedant tali curâ, & dispositione, quæ tanto mysterio digna sit. Quædam ex
his

his jam suprâ à nobis tradita sunt : alia infra explicabuntur.

§. II.

De pramittenda confessione sacramentali.

Formidabilis est, & non sine horrore audienda Apostoli comminatio dicentis : *Quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini.* Quare celebrare volenti revocandum est in memoriam ejuldem præceptum, *probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat, qui eum manducat & bibit indignè, judicium sibi manducat & bibit.* Et quidem probatio omninò necessaria est, ut nullus sibi conscius mortiferæ labis ad sacrificandum præsumat accedere, non præmissâ sacramentali confessione quantumvis sibi contritus videatur ; alioquin panem vitæ in mortem & condemnationem accipiet. Ut verò ex hoc divino convivio, quod san-

ctis

Etis animabus inexplicabiles præbet delicias, mens abundantius reficiatur, non solum à mortalibus, sed etiam à venialibus culpis, & ab omni terreno affectu eam expugare oportet, & puram ac vacuam Deo exhibere gratiæ suæ donis implendam, & exornandam. Hac de causa boni Sacerdotes, quos te imitari par est, vel quotidie, vel alternis diebus, vel bis saltem in hebdomada animo verè contrito ad confessionem solent accedere, omnesque malorum radices evellere conantur, atque omnem vel levissimam maculam abstergere. Quod si nihil Sacramento pœnitentiæ expiandum occurrat, intensum nihilominus contritionis actum de totius vitæ delictis elicere non omittes, quia cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.

In ipsa autem confessione vitanda prolixitas, & nimia diligentia in levioribus culpis recensendis: fatius enim est intimè de iis dolere, & per devotam
cordis

TRACT. ASCETICUS. 59

cordis ad Deum conversionem eas expiare, quam in iis ad instar historiæ sine proposito emendationis, sicut ut plurimum contingit, enarrandis immorari. An verò expediat quotidianas imperfectiones in confessione explicare, ut status pœnitentis notior sit Confessario, non est una Magistrorum spiritualium sententia, tutior tamen & communior est oportere eas extra Sacramentum manifestare. Cavendus item multorum error, qui se prolixè de iis accusant, quæ peccata non sunt, ut de pravis habitibus, & passionibus & de circumstantiis impertinentibus; quod sint superbi, iracundi, & proni ad malum; quod Deum non amaverint ex tota cordis intensione, & alia ejusdem generis multas, de quibus & aliis ad confessionem pertinentibus, suadeo, ut omninò legatur tractatus S. Bonaventuræ de modo confitendi, & puritate conscientiæ. Confessioni autem duplex præparatio præmittenda, remota & proxima. Remota in hoc consistit, ut
per

per vigilem cordis custodiam, profundam
tui cognitionem, & exactam dis-
cussionem, eam comparare studeas
conscientiæ teneritudinem & purita-
tem, quæ commissos defectus statim
sentiat, & fideliter memoriæ suggerat.
Deinde assuesces actû contritionis fre-
quentare, & quotidianum examen sic
instituire, ac si statim confiteri debe-
res. Proxima aliquot actus complecti-
tur: nam primò gratiam efficacem pe-
tere debes, omnia peccata agnoscendi,
detestandi & emendandi: tum in me-
moriâ revocanda quæcunq; ab ul-
tima confessione commissa sunt: De-
mum de singulis actum doloris eli-
cies cum firmo constantique proposito
ab his deinceps abstinendi, & satisfa-
ciendi. Quod si peccata leviora sint,
quia omnia corrigere propter huma-
nam fragilitatem difficile est, propo-
nes saltem & conaberis, quoties ad con-
fessionem accedis, aliquod ex his
deponere, in quod frequen-
tius labi soles.

§. III.

Modus confitendi.

Quandoquidem hujus Sacramenti
 pars essentialis eaque præcipua est
 dolor & contritio ob admissa facinora.
 huic maximè insistes, præmissâ brevi
 consideratione alicujus motivi ejusdem
 contritionis, qualia hæc sunt. 1. Gravi-
 tas peccatorū, quibus offenditur Deus.
 cujus bonitas infinita nec levissimè qui-
 dem lædenda foret, etiam ob salutem
 totius mundi. 2. Atrocissima damna,
 quæ tam in ista quàm in altera vita ex
 peccato oriuntur. 3. Inscrutabilitas ju-
 diciorum Dei sæpè ingratos deserentis,
 & tepidos evomentis. 4. Brevitas & in-
 certitudo temporis gratiæ, quo potest
 offensa Dei expiari. 5. Memoria æter-
 nitatis, ejusque interminabilis duratio-
 nis. 6. Inæstimabilis dignatio Dei, qui
 tanta passus est, ut te à peccatis libera-
 ret. 7. Magnitudo beneficiorum tibi
 à Domino collatorum, pro quibus tur-
 pissimum est, non te gratum bene vi-
 D vendo

vendo exhibere. 8. Sublimitas æterni præmii, & facilitas mediorum ad illud acquirendum. 9. Infinita amabilitas Dei, infinito obsequio propter se dignissimi, quia ipse est summum bonum, qui te amore incomprehensibili prosequitur.

Hæc motiva si attentè consideraveris, facilè poteris summam in te contritionem excitare. Sic autem dispositus ad pedes Confessarii accedes, quasi ad lavacrum sanguinis Jesu Christi, in quo te ab omnibus inquinamentis tuis dealbandum fore confides. Dues ibi Sacerdotes adesse putabis, visibilè unum, alterum invisibilè, qui penetralia cordis intuetur. Ideò humillimè quasi filius prodigus resipiscens benedictionem petes, & gratiam bene confitendi, præmissaque generali confessione actum contritionis renovabis. Tum magnâ interiori & exteriori reverentiâ, quanta Judici solet à reo exhiberi, peccata tua Sacerdoti qui Christum Judicem præsentat, confiteberis nudè, sincerè, humili-

TRACT. ASCETICUS. 69

humiliter, non ex habitu & consuetudine plorans coram Deo flagitia tua cum rubore & confusione. Dum verò Sacerdos profert verba Absolutionis, iterum actum contritionis elicies, teque à Christo seu filium prodigum osculo excipi, novâ stolâ ornari, amplexu constringi putabis, additis ab eodem illis verbis, *Remissa sunt tibi peccata tua, jam amplius noli peccare.* Quare gratias ei ages dicens cum Propheta: *Nunc coepi,* & incipies ab illa hora vitam sanctius instituire.

Post confessionem id quod impostum tibi fuerit pro satisfactione statim persolves, Deoque offeres in unione passionis Christi, & satisfactionum omnium Sanctorum, Deinde examina- bis an vera fuerit contritio elicitâ, an intima cordis penetraverit, an diligenter discussionem præmiseris, an culpa- rum gravitatem agnoscas, an aliquid prætermiseris, an tibi ex ignavia ignos- cas, an teipsum arguas, an ad seriò prænitendum impellas.

*Oratio ante confessionem. & actus
contritionis.*

AD te, piissime Jesu, refugium meum
& consolatio mea, ad te mœrens &
tristis venio, recogitans tibi annos meos
& delicta mea in amaritudine animæ
meæ. Ad te verba doloris effundo, mi-
sericordiam tuam implorans, ut facias
opus tuum, quod est misereri & parce-
re, tollens peccata mea, quæ sunt maxi-
ma miseria mea. Ne despicias voces &
singultus ovis perditæ & filii prodigi ad
tuam pietatem redeantis de regione
longinqua, non enim lætaris in perdi-
tione morientium, qui ut ego non mo-
rerer, mortem subite dignatus es. Ver-
mis terræ retribuui tibi mala pro bonis:
& heu quot mala & quam gravia pec-
cata pro tantis & tam eximiis bonis. Et
tamen loqueris ad sponsam tuam præ-
varicatricē animam meam, postquam
fornicata est cum amatoribus multis,
ut revertatur ad te & suscipies eam, quia
misericordia tua super omnia opera tua;
& ma-

TRACT. ASCETICUS. 65

& major est bonitas tua, quàm iniquitas mea. Surgo igitur & venio ad te corde contrito & humiliato: venio, ut laver, ô fons æternæ vitæ, ad quem fitio sicut cervus ad fontes aquarum: venio ut illuminer, ô lux mea, & amem te, & confitear adversum me in iustitiâ meam. Emitte lucem tuam & veritatem tuam, & illumina mentem meam, ut omnia mala mea, quæ commisi, & bona quæ omisi distinctè cognoscam, & integrè confitear; nec me permittas computrescere in sordibus meis, tu qui omnium misereris, & nihil odisti eorum quæ fecisti. Fac me assueta mala relinquere, & tibi plerisque operibus occupari, ut ubi abundavit delictum, tua gratia superabundet: & sicut fuit sensus meus ut errarem à te, decies tantum iterum conversus requiram te. Doleo benignissime Jesu, de omnibus & singulis peccatis meis, eaque deestor super omnia mala, non solum arido & imperfecto corde meo, sed corde etiam & affectu omnium verè pœnitentium.

ex gratuito tui amore, quia Deus es infinito amore dignissimus: firmiterque propono quælibet potius subire mala, quàm iterùm peccato consentire. Exactissimè item confiteri volo, tibi & proximo integrè satisfacere, atque omnes peccandi occasiones deinceps evitare. Quicquid verò mihi deest, suppleat mors tua, sanguis tuus, & superabundantia merita tua, quibus fretus veniam obtinere spero, & gratiam mores meos corrigendi, & in bono usque ad finem perseverandi. Et nunc, Domine, qui dedisti mihi cognoscere flagitia mea, perfice contritionem meam, & perduc ad finem satisfactionem meam. Ure me igne amoris tui, & separa à me quicquid displicet majestati tuæ. Purifica omne quod tibi placet in me, ut in te vivam, non in me; & in te moriar ac propter te, salvator meus. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

§. V.

Oratio post Confessionem.

Gratias ago tibi Domine Pater, &
dux

TRACT. ASCETICUS. 67

dux vitæ meæ, quia non secundum peccata mea fecisti mihi, sed superexaltasti misericordiam iudicio, & projecisti in profundum maris omnia delicta mea. Atque utinam possem tantam in me contritionem excitare, quantam habuerunt pro peccatis suis sanctus Propheta David, vir secundum cor tuum, S. Petrus Princeps Apostolorum, ac reliqui pœnitentes: quàm libenter totus in lachrymas diffuerem, donec lavarentur iniquitates meæ, & ostenderes mihi placatum vultum tuum! Sed facta est anima mea sicut terra sine aqua tibi, & aruit sicut testa virtus mea: cumque omni virtute destitutus sim, hoc solum habeo residui, ut oculos meos extollam ad Redemptorẽ meum, ejusque lachrymas offeram tibi, quas ille pro me uberrimè effudit, ut iis placatus aperias mihi januas misericordiæ tuæ, & suscipias me servum fugitivum venientem ad te, & ab inimicis fugientem. Respice in me & miserere mei, Domine patiens & misericors, loquere

ad petram cordis mei, & percutere virgâ
virtutis tuæ, ut fluant aquæ compun-
ctionis, aquæ salutares, quibus sanabi-
tur & dealbabitur anima mea. Confir-
ma hoc quod operatus es in me, tibiq,
grata & accepta sit confessio mea, at-
que omnem ejus defectum suppleat
pietas & misericordia tua. Misericor-
diam tuam imploro, & veniam postu-
lo cum inviolabili proposito deinceps
non peccandi, & studio virtutum sedu-
lò incumbendi, te mihi vires submini-
strante, qui non deseris sperantes in te.
Ne patiaris diutiùs me vagari post va-
nitate[m] vitæ hujus, transeunt enim dies
& dies, anni & anni, & ecce nihil pro-
ficio. Convertere ergò & deprecabilis
esto super me indignissimum servum
tuum, & noli sic attendere malum
meum, ut obliviscaris bonum tuum:
nam si ego commisi unde me damnare
potes, tu non amisisti unde me salves,
& recipias in gratiam tuam, Deus
meus adjutor meus, Qui vivis & re-
gnas in sæcula sæculorum. Amen.

Directio intentionis ante Missam.

DEUS cœli & terræ infinitè amabilis,
 & omnium bonorum fons indefi-
 ciens, ego N. omnium notarum miser-
 timus peccator, & Ecclesiæ tuæ mini-
 ster indignissimus, ante thronum glo-
 riæ tuæ humi provolutus, quàm ma-
 ximo possum amoris, reverentiæ, &
 devotionis affectu, volo & intendo ho-
 die sacrosanctum Missæ sacrificium al-
 tissimæ Majestati tuæ, cui soli debetur,
 juxta ritum S. Romanæ Ecclesiæ offer-
 te, & ex nunc offero, unà cum omnibus
 sacrificiis tibi placitis quotquot à prin-
 cipio mundi oblata sunt, & usque ad fi-
 nem offerentur: simulque pretium san-
 guinis & cunctos labores ac cruciatus
 Redemptoris nostri; omnia merita
 Sanctissimæ & immaculatæ Genitricis
 ejus; omnium Sanctorum virtutes, to-
 tiusque militantis Ecclesiæ laudes &
 preces. In unione illius admirabilis sa-
 crificii, quod idem Unigenitus tuus in
 ultima

ultima cœna instituit & in Cruce consummavit, factus Sacerdos suæ victimæ, & victima sui sacerdotii: affectu ac nomine ejusdē, totiuq; Ecclesiæ suæ sanctæ, & omnium mecum quocunq; modo offerentium: ex puro tui amore ac desiderio tui beneplaciti semper & in omnibus perficiendi. Ad tuam maximam laudem, & cultum, & gloriam: in protestationem supremæ tuæ excellentiæ, dominii tui in omnes creaturas, & nostræ subjectionis & dependentiæ à te: in cultum patriæ tibi soli debitum, simul cum adorationibus tibi gratissimis ejusdem Christi Filii tui, B. Virginis, omniumque Angelorum & Sanctorum. In memoriam vitæ, passionis, & mortis præfati Domini nostri, & in obedientiam ejusdem mandati, quo præcepit ut idem in ejus commemorationem faceremus. Ad honorem & augmentum gloriæ Deiparæ Virginis, omniumq; Angelorum & Sanctorum, eorum præsertim, quorum hodie festivitas celebratur. In gratiarum actione

TRACT. ASCETICUS. 71

nam pro universis beneficiis tuis, quæ mihi indignissimo peccatori, cunctisque hominibus, & omni creaturæ conferre dignatus es. In propitiationem & satisfactionem pro peccatis totius mundi, & pro meis specialiter, de quibus doleo, quæque detestor & abominor super omne detestabile, quia tibi maximoperè displicent cum firmo proposito emendationis. Et quia hoc sacrificium vim impetratoriam infinitam habet, offero illud pro meis, & omnium viventium, ac defunctorum necessitatibus: & primò quidem fructum quem possum & debeo illi principaliter applico, pro quo celebrare intendo, & si fortè contingat eum non indigere, vel non esse capacem, opto & volo hunc fructum ad N. derivari: cum applicatione indulgentiarum mihi vel tali defuncto. Secundariò autem sine ejus præjudicio, pro quo offerre primariò teneor vel intendo, offero pro omnibus mihi peculiariter commendatis, pro N. & N. pro tali gratia obtinen-

obtinenda, & pro cunctis viventibus atque defunctis, pro quibus me indignū famulum tuum legatione apud te fungi voluisti, ut defunctis requiem indulgeas, vivisque gratiam concedas tibi serviendi, & in amore tuo usque in finem perseverandi, Amen.

§. VIII.

Deprecatio pro omnium necessitatibus.

Memento Domine per viscera misericordiae tuae, per merita Filii tui, quem pro nobis oblatum nunc denud offero, per merita B. Virginis, & omnium Sanctorum; memento Ecclesiae tuae sponsae tuae, auge in ea puritatem fidei & munditiam sanctitatis, & labore virorum Apostolicorum dilata eam toto orbe terrarū. Conserva eam quietam & tranquillam, & portae inferi non praevalcant adversus eam. Hostium ejus elide superbiam, & gentes à fide alienas veritatis tuae splendore collustra, ne pereant tot imagines tuae, pro quibus pretiosus Filii tui sanguis effusus est. Da Summo Pontifici nostro N. cor docile,

TRACT. ASCETICUS. 73

docile, da Spiritus sancti abundantiam,
 ut populo sibi commissio verbo & e-
 xemplo præluceat. Intende oculos pie-
 tatis tuæ in universos Ecclesiæ Præsu-
 les & Pastores, & fac eos super gregem
 sibi commissum fideliter excubare. A-
 delto Parochis & Presbyteris, & omni
 clero, ut nulli præbeant scandali occa-
 sionem, diligant puritatem, & ea se-
 quantur quæ pacis sunt. Esto propitius
 omnibus Religiosis, quos separasti tibi
 in hæreditatem de universis populis
 terræ, da illis continuum in virtute
 profectum, votorumque ac regularum
 exactissimam observantiam. Da huic
 domui bonorum temporalium suffi-
 cientiam, & spiritum excita in Prælati-
 bus nostris, & in cunctis fervorem accende.
 Suscita in Ecclesia tua strenuos opera-
 rios, qui eam verbo fideliter pascant, &
 exemplo confirmet. Da eis rectam
 mentis intentionem, zeli sinceritatem,
 contemptum sui, animi robur, virtutis
 constantiam. Effunde miserationes tuas,
 Domine Princeps Regum terræ, in

E omnes

omnes Reges & Catholicos Principes,
eisque tribue in obedientia fidei & Ec-
clesiæ perseverantem famulatum, sub-
ditorum curam, justitiæ zelum, mu-
tuam pacem & observantiam manda-
torum tuorum. Tuum etiam auxilium
cunctis Magistratibus præbe, ut paca-
tâ gubernatione subjectos regant, te in
omnibus judiciis suis timeant, tibi que
jugiter placere contendant. Da omni
statui Ecclesiæ abundantiam gratiæ
tuæ, ut unusquisque in ea vocatione,
in qua vocatus est, tibi dignè & lauda-
biliter famuletur. Da Virginibus ca-
stitatem, Deo dicatis continentiam,
conjugatis sanctimoniam, pœnitenti-
bus indulgentiam, viduis & orphanis
sultentationem, pauperibus protectio-
nem, peregrinantibus reditum, navi-
gantibus portum: justis perseveran-
tiam, bonis ut meliores fiant, tepidis ut
ferveant, malis & peccatoribus, qua-
lem me dolens esse confiteor, ut con-
vertantur. Conserva cœlum in salu-
bitate, terram in fertilitate, fructus in

TRACT. ASCETICUS. 75

maturitate, mundum in providentia
 omni ex parte sufficienti. Respice om-
 nes ægrotos, afflictos, tentatos, agoni-
 zantes, & in aliquo periculo vel neces-
 sitate constitutos, & da illis auxilium,
 remedium, consolationem, prout ex-
 pedit ad gloriam tuam & illorum salu-
 tem. Supplex item oro te, benignissi-
 me Deus, pro omnibus inimicis meis,
 quos intimè diligo: pro iis qui me of-
 fenderunt, vel quos ego offendi aut
 scandalizavi, ut eis in omnibus bene-
 facias, & pectora eorum sancto igne
 tuæ charitatis succendas. Miserere o-
 mnium pro quibus orate debeo, vel
 qui se commendaverunt indignis ora-
 tionibus meis, omnium præcipuè con-
 sanguineorum, affinium, amicorum,
 benefactorum meorum N. & N. Exau-
 di preces & vota ipsorum, & subveni
 eorundem ad te clamantium necessita-
 tibus. Oro te quoque pro tali re & ne-
 gotio N. N. ut felicem exitum sor-
 tiatur, si salutis nostræ profuturum esse
 cognoscis. Memento etiã Domine

Rex æternæ, cui omnia vivunt, animarum omnium fidelium defunctorum præsertim N. & N. super quas invocatum est nomen tuum. Extingue earum ardorem optato rore misericordiarum tuarum, & citò purgatas in conspectu tuo admitte. Pro me ipso tandem infelicissimo peccatore clementiam tuam humillimè imploro, ut per virtutem hujus sacrificii univèrsa peccata mea dimittas mihi, quæ multiplicata sunt super numerum arenæ maris. Audi sanguinem Filii tui altius clamantem quàm sanguis Abel, & in virtute hujus oblationis miserere servi tui secundum magnam misericordiam tuam. Dirige me in via tua, & doce me facere voluntatem tuam. Auge in me fidem, spem, charitatem, & reliquas virtutes statui meo necessarias. Da terrena despiciere, & amare cœlestia. Posside me jugiter secundum beneplacitum tuum, ut te in omnibus & ubique inveniam, donec per felicem mortem ad te merear pervenire, Amen.

*Specialis oblatio sacrificii quatenus
est Latreuticum.*

SANCTA TRINITAS unus Deus, rerum
omnium principiū & finis, cujus po-
tentia, sapientia, bonitas, & magnitudo
incomprehensibilis est, toto corde &
corpore prostratus adoro te; tibi que
hodie sacrificium offerre intendo cor-
poris & sanguinis Domini mei Jesu
Christi pure propter te, ad majorem
tui gloriam, in protestationem supre-
mi domini tui in omnes creaturas, &
nostræ subjectionis ac omnimodæ de-
pendentiæ à te: in recognitionem in-
finitæ tuæ perfectionis, beatitudinis &
gloriæ, omniumque operum tuorum,
quæ summoperè gaudeo à nulla crea-
tura dignè posse æstimari, nisi à te Pa-
ter omnipotens, æterne Deus, & ab U-
nigenito tuo Salvatore nostro, quite-
cum & cum Spiritu sancto unus est
Deus, unus est Dominus: quem ideo
tibi in sacrificium laudis offero tuâ in-
finitâ majestate dignissimum, in cul-

tum patriæ tibi soli debitum, cum omnibus obsequiis, laudibus & adorationibus, quibus te olim glorificavit in terris: unâ cum meritis, laudibus, & adorationibus Beatissimæ Virginis Mariæ, omniumque Angelorum, & Sanctorum. Quis enim ego sum vermiculus terræ, & opprobrium hominum, ut audeam faciem meam levare ad te, & aspicere altitudinem cœli? Christi igitur Filii tui, & omnium electorum meritis onustus accedo ad te, eorumque nomine & affectu abjicio me corpore & spiritu ante thronum Divinitatis tuæ; ut intelligat universus orbis, me esse opus manuum tuarum, & tanquàm nihilum ante te. O quàm gratū & jucundū mihi foret per omnes undique regiones omnes homines videre in genua provolutos te adorare! Sed quia plerique te non cognoscunt, vel cognitum non venerantur, pro his quoque te adoro, teque humillimè deprecor, ut hanc oblationem filii tui suscipere digneris in supplemen-

TRACT. ASCETICUS. 79

tum peccatorum & blasphemiarum, quibus perditæ mortales te offendunt si-
ve in terra, siue in inferno. Tibi gloria
in sæcula, Amen.

§. IX.

*Oblatio sacrificii quatenus est Eu-
charisticum.*

GRatias ago tibi Domine Deus om-
nium bonorum fons & origo, pro
maximis & innumerabilibus beneficiis
tuis, pro quibus omnibus & singulis
infinite tibi & interminabilis gratiarum
actio singulis momentis temporis &
æternitatis deberetur; sed quia minor
sum sine ulla comparatione minimo
beneficiorum tuorum, nec ulla creatura
reperiri potest, quæ tuæ inexhaustæ bo-
nitati dignas valeat referre gratias: U-
nigenitum Filium tuum tibi unice di-
lectum Divinæ majestati tuæ in sacri-
ficium eucharisticum humillimè offe-
ro, unâ cum omnibus obsequiis, laudi-
bus, & gratiarum actionibus ipsius ac

Beatissimæ Matris ejus; omniumque
Sanctorum & electorum tuorum. Spe-
cialiter autem gratias tibi hoc sacrificio
persolvere intendo, ex totis præcordiis
meis propter magnam gloriam tuam,
proque omni gaudio quod tu teipso
beatus intra te percipis perenni & inter-
minabili fruitione ex æterna generatio-
ne Filii tui; & à te atque ab eo proces-
sione Spiritus sancti, & ex perfectioni-
bus tuis quarum non est numerus, &
quas nemo comprehendere potest. Pro
omnibus item misericordiis & mirabi-
libus tuis, quæ per Filium tuum extrà te
operatus es, & semper operaberis. Pro
ejusdem Incarnatione, & pro inex-
haustis sapientiæ, scientiæ, meritorum,
& gloriæ thesauris, quos in sanctissima
ejus Humanitate abscondisti: pro-
que illa singulari pietate, quâ eum
mihi in Patrem, ac Doctorem, in Du-
cem ac Redemptorem concessisti; &
pro omni fructu vitæ, Passionis &
mortis ejus. Pro immensis gratiarum
opibus, quas Beatissimæ ejusdem
Geni-

TRACT. ASCETICUS. 81

Genitrici Virgini Mariæ contulisti, quam mihi quoque in parentem, advocatam, & protectricem largiri dignatus es: pro ejus electione, immaculatâ conceptione, admirabili maternitate, gloriosâ in cœlum assumptione, omnique gratiâ & gloriâ, quâ illam in terra & in cœlo honorificasti: & pro omnibus beneficiis, quæ ipsâ intercedente toti terrarum orbi, ejusque devotis clientibus contulisti & conferes in perpetuum. Pro innumerabilibus Angelorû exercitibus, quorû numerum tu solus nosti, qui eos creasti prærogativis singularibus exornatos ad tui gloriam & nostrum subsidium. Pro eximiis donis, quibus Sanctos & electos tuos cumulasti, illos præsertim quos hodie sancta Ecclesia veneratur, quorum meritis & doctrinâ ipsam Ecclesiam ædificasti, hæreses & schismata contrivisti, & omnes fideles illuminasti. Pro maximo gratiarum munere, quibus eos reple, quos ad apicem perfectionis efficaci-

tertrahis, & ad dulcissimam familiaritatem tuam admittis. Pro inexplicabili patientia, qua peccatores toleras, ad te invitas, & auxilia illis necessaria suppeditas ut convertantur. Pro singulis beneficiis, quæ omnibus viatoribus, amicis & inimicis meis, fidelibus & infidelibus, cunctisque creaturis sensibilibus & insensibilibus contulisti. Pro gratiis gratis datis ad Ecclesiæ utilitatem, quas licet non omnes singulis dederis, dedisti tamen ut sint in omnibus, ut quod singuli in se non habent, in aliis habeant; spiritus enim tuus dividit singulis prout vult. Pro infinito amore, quo me prosequutus es eligens me ante mundi constitutionem, ut sim sanctus & immaculatus in conspectu tuo; quodque tempore præfinito ex abyssu nihili eduxeris me, & nasci feceris in Ecclesia tua, extra quam non est salus. Quod me dono tuæ gratiæ per baptismum ditaveris, & animam meam præclarissimis virtutum habitibus

TRACT. ASCETICUS. 83

habitibus exornaveris : quod perpetuò assististi mihi conservans me, & præservans à multis periculis & adversitatibus admirabili tuâ providentiâ : quod Angelum ad mei custodiam deputaveris, qui perpetuus cogitationum, & operationum mearum inspector est, dirigens me occultis inspirationibus ad salutem. Pro maxima misericordia, quâ me redemptum pretioso sanguine Filii tui è sæculo nequam eripuisti, & cum in peccatis jacerem excitasti illustratione tuâ, & vocasti in admirabile lumen tuum in locum sanctificationis, dissimulans peccata mea propter pœnitentiam. Pro sublimissima sacerdotii dignitate, ad quam me prorsùs immerentem elevisti : & pro multis præclarissimis donis naturæ & gratiæ, quæ mihi singulariter contulisti. Quod mihi tot media ad salutem, totque virtutis instrumenta suppeditaveris, quod toties me custodieris ne peccarem, occasiones subtrahas, & pravos sanans affectus

Etiones: quod cum aliquando me tentari permisisti, vim tamen & fortitudinem resistendi misericorditer tribuere dignatus sis præveniens me in miserationibus tuis. Quod victum & vestitum, & alia necessaria ad decetiam status mihi copiosè præbueris: quodque omnia propter me regere & conservare non desinas. Quod ut validius me traheres ad te, aliquot mihi corporales ægri tudines, angustias animi, & adversitates immisisti, ac mirabili vicissitudine consolationum & desolationum erudiens me, ne in prosperis extollar, aut in adversis deficiam. Quod per viam mandatorum tuorum deduxeris me, dans scire, velle, & operari quod bonum est; ut per bona opera certam faciens, te adjuvante, vocationem meam, præparatâ electis tuis gloriâ perfruar in æternum. Hæc & alia multa fecisti mihi Domine Deus meus, vita & dulcedo animæ meæ, de quibus optabile mihi foret semper loqui, semper cogitare, semper tibi

tibi gratias agere : sed imperfectum meum viderunt oculi tui. Quis enim ego sum filius iræ, & abyſſus tenebroſa, ut tantis beneficiis par eſſe poſſim ? Calicem igitur ſalutaris accipiam, & hoc tibi ſacrificium pro me & omnibus immolabo, ut de perceptis hæc digniſſima victima gratias exhibentes beneficia potiora ſumamus, Amen.

§. X.

Oblatio ſacrificii quatenus eſt propitiatorium.

PRocido coram te, Domine, cum tremore & rubore graviſſimâ onuſtus flagitiorum meorum ſarcinâ : nec meâ ſolum, ſed & totius populi peccata coram te pono, quia me pro omnibus legatione fungi juſſiſti, ut quod illi pro ſe non poſſunt, ipſe tanquam mediator merear impetrare. Sed quâ fiducia pro culpis alienis interceſſor veniam ſervus nequiſſimus innumerabilium ſcelerum reus, qui pro tot beneficiis à te ſuſceptis graviſſimas tibi injurias

jurias & offensas retribuui, bonitatem tuam contemnens, & justitiam vilipendens? Iniquitates meæ diviserunt inter me & te, & peccata mea absconderunt faciem tuam ne exaudires. Veruntamen ecce revertor ad te dolens & mœrens quod offenderim te: quia nullum extat pretium, quo infinitæ bonitati tuæ offensæ condignè satisfacere valeamus, nisi pretium Sanguinis dilectissimi Filii tui Domini nostri JESU Christi, ipsum tibi offero hostiam placationis sufficientissimam pro meis ac totius mundi peccatis, ut mihi, & N. N. atque omnibus peccatoribus veram contritionem concedas, meque & illos à reatu pœnarum misericorditer absolvas, per acerbissimam passionem & mortem ejusdem filii tui, quem semel in Cruce oblatum nunc denuò offero. Ibi enim invenio meritorum ejus mare magnum & spatiosum, quo demergantur omnia peccata nostra: ibi infinitum satisfactionum thesaurum, quo

omnia

TRACT. ASCETICUS. 87

omnia debita nostra remissione obtentâ expungantur. Esto itaque placabilis super multitudinem iniquitatum nostrarum, & audi Sanguinem Filii tui clamantem ad te non vindictam, sed veniam & misericordiam. Attende Domine, & ignosce dolentibus & pœnitentibus. Da gratiam emendationis, & in bono perseverantiam, & cantabimus laudes tuas in sæcula sæculorum. Amen.

§. XI.

Oblatio sacrificii quatenus est impetratorium.

Quia ineffabili tua pietate & misericordia me indignissimum famulum legatione fungi apud te voluisti pro omnibus hominibus vivis & defunctis, offero tibi Clementissime Pater, hoc tremendum sacrificium, quod vim impetratoriam infinitam habet, pro singulorum necessitatibus & indigentis, ut per passionem & mortem Jesu Christi Salvatoris nostri eorum voces & singultus misericorditer audire,

dire, & partem aliquam auxilii tui singulis largiri digneris. Attende itaque & exaudi pro singulis deprecantem, nec avertas faciem tuam à me propter innumerabilia peccata mea; non enim justificationibus meis, sed in persona Ecclesiæ tuæ, & tibi unice dilecti Filii ad te loqui præsumo. Misere omnium quos fecisti Domine, & reple eos scientiâ ac fide tuâ, ut lauderis cum hæreditate tua. Da omnibus fidem vivam, & ardentissimum in te amorem, & ne claudas ora canentium te. Effunde misericordiam tuam in gentes quæ te noverunt, Turcas, Mauros, Idololatrias, Judæos, Hæreticos, Schismaticos, obscurâ nocte infidelitatis sepultos; vindicacos ab erroribus, & illumina corda illorum, ut te cognoscant, & JESUM Christum quem misisti. Dissipa consilia impiorum, ne quicquam officiant regno tuo, & propagationi gloriæ tuæ; & libera fideles tuos de manibus filiorum alienorum. Sanctifica Ecclesiam tuam, quam

TRACT. ASCETICUS. 89

quam plantavit dextera tua : aufer ab ea omnia scandala, dissensiones & schismata ; ut tandem aliquando fiat unum ovile & unus Pastor. Da Summo Pontifici nostro, cunctisque Prælati, ut oves sibi commissas fideliter pascant fructu orationis, exemplo bonæ conversationis, verbo prædicationis, subsidio charitatis. Sit perpetua in illis oneris sibi impositi consideratio, & sacerdotio fungantur sine reprehensione. Reforma omnes Ecclesiasticos Ordines, ut & ipsi luceant coràm hominibus, sitque in eis virtutum decus, splendor sanctitatis. Reduc omnes Religiones ad fervorem & perfectionem, in qua fuerunt institutæ ; da Superioribus zelum disciplinæ, subditis obedientiam, ut professione suâ omnes digni inveniantur. Da Prædicatoribus vocem virtutis, ut è cœno peccatorum quamplurimos educant, & ad timorem & amorem tuum perducant. Illumina sapientiâ tuâ

omnes

omnes Reges, & Principes, cunctosque Magistratus, ut subditis sibi populis justitiam fideliter administrent, pacem diligant. Ecclesiam venerentur, mandata tua custodiant, & de hostibus sanctæ fidei te protegente triumphent. Defende fideles tuos à fame, peste, & bello, à persecutionibus & calumniis, à cunctis periculis & adversitatibus, ab omni necessitate corporali & spirituali, ab omni angustia & calamitate: & illos adjuva quos affligi & tribulari permisisti, ut omnes sibi misericordiam tuam sentiant adfuisse. Ne finas eos labi, qui in periculo & occasione peccandi versantur: eosque conserva quos gratiæ tuæ pretiosissimo munere locupletasti. Adesto agonizantibus, ut verâ contritione purgati, & amore tuo succensi diaboli insidias evadant, & à damnatione perpetua liberarentur. Memento tot miserabilium peccatorum, qui in foveam peccati mortalis infeliciter lapsi sine ope tua inde emergere

TRACT. ASCETICUS. 91

gere non possunt , & da illis auxilium
efficax, ut surgant & resipiscant. Om-
nibus item inimicis nostris charitatem
& dulcedinem tuam benignus infun-
de; & libera nos à malorum insidiis. Da
illis quos ego offendi aut scandalizavi
veniam peccatorum & veram emenda-
tionem. Omnes autem amicos & be-
nefactores , consanguineos & affines
nostros illustra gratia tua , succende a-
more tuo , ut te solum quærant , te
solum diligant , omnique tempo-
re opera illorum plena inveniantur
in oculis tuis. Da huic congrega-
tioni , ad quam me vocare dignatus
es, bona spiritualia & temporalia, nos-
que & illa administra & dirige, ut cul-
tus tuus, & animarum salus hic semper
vigeat, crescat, & perseveret. Custodi
omnes mihi commissos & commenda-
tos, & pro quibus orare debeo , præci-
pue verò N. & N. rege, & salva eos jux-
ta beneplacitum tuum , ut nemo ex il-
lis pereat. Succurre omnibus, pro qui-
bus me orare tu vis, & ego nescio : pro-

rege

tege servos tuos omnes, qui te maxime diligunt, quamvis eorum numerum & nomina ignorem : justis autem tepidis & imperfectis auge fidem, spem, charitatem, auge fervorem, ut ad culmen perfectionis citò perveniant. Respice benignis oculis animas in Purgatorio detentas, illas præsertim, quæ suffragiis nostris magis indigent, & da illis requiem sempiternam. Mei denique memeto omnium miserissimi & indignissimi, qui gratiæ tuæ auxilio tantò majori præ cæteris egeo, quantò infirmior sum & impotentior. Extingue in me omnia terrena desideria, & ignem amoris accende. Dirige me in veritate tua, & da finalem perseverantiam. Per Christum Filium tuum, cui tecum & cum Spiritu sancto est laus & honor in sæcula sæculorum, Amen.

S. XII.

*Actus diversarum virtutum ante
Missam.*

F I D E I.

Q uis mihi det, suavissime Jesu, ut
sub

TRACT. ASCETICUS. 93

sub candido specierum sacramentalium
velamine vultum tuum intueri possim,
in quem desiderant Angeli prospicere?
Quis mihi det ut pateant mihi fontes
saluberrimi quinque vulnerum tuo-
rum, quæ oculis fidei in tuo corpore
cerno, fontes aquarum viventium in
ablutionem peccatricis animæ meæ? O
venæ salientes in vitam æternam, ef-
fundite super me aquam gratiæ, quæ
sitim meam satiet, ut gaudio repletus,
& fide viva imbutus exclamen cum
Thoma Apostolo, *Deus meus & Do-
minus meus*. Credo enim firmissima fi-
de te in augustissimo sacramento cor-
poris & sanguinis tui verè præsentem
esse Deum meum, & Dominum meum;
& pro hac assertionemillies mori para-
tus sum. Credo inquam quod in hoc
sacramento corpus tuum gloriosissi-
mum verè adest, sole splendidius, ele-
ctum ex millibus, cum ea integritate,
pulchritudine, majestate, qua in cælo
existit, & qua nulla major concipi po-
test. Ibidem est sanguis olim pro nostra
om-

omniumque salute effusus. Ibi est anima omni gratia & sapientia plena, in qua sunt omnes thesauri virtutum & scientiæ Dei. Ibi denique later Divinitas tua, Verbum scilicet omnipotens, per quod Pater dicit omnia: & quia tu in Patre, & Pater in te est, adest etiam Pater te Verbum suum generans; adest & Spiritus utriusque nexus & amor. Hoc est compendium omnium miraculorum tuorum, hoc summum prædigiū omnium creaturarum mentium captum excedens, hæc veritas infallibilis, quam te largiente per gladios & ignes profitebor.

S P E I.

IN te solo spem meam colloco, dulcissime Jesu, quia tu salus & virtus mea, tu refugium & firmamentum meum, tu fons omnium bonorum. Quomodo enim auderem hoc tremendum sacrificium Deo Patri offerre, teque in eo suscipere, nisi fiduciam tu mihi præberes, qui me tuo sanguine redemisti? De tua igitur benignitate con-

TRACT. ASCETICUS. 95

ffus accedo ad te, ut ovis morbida ad Pastorem, ut infirmus ad Medicum, ut reus morti obnoxius ad Advocatum; ut tu me foveas, protegas, corroborea, & fanes. Abyssus nihili mei abyssum invocat bonitatis tuæ, nam licet peccata mea plurima & gravissima sint, ea tamen nihil sunt, quamvis plura & graviora forent, si cum misericordia tua, & pretio sanguinis tui conferantur. In ipso reposita est tota fiducia mea, & gaudeo quod nihil in me sit, in quo possim confidere. Miserere mei, & salva me, qui nunquam deseris sperantes in te.

CHARITATIS.

○ Quanta vis amoris cor tuum succendit, amantissime Jesu, cum transiturus de hoc mundo ad Patrem mensam parasti nobis habentem omne delectamentum, & omnem saporem suavitatis. Grande quidem fuit & admirabile opus amoris tui, quod naturam nostram assumere dignatus sis; sed longè præstantius & mirabilius est, quod

quod corpus tuum in cibum, & sanguinem in porum reliqueris: in illo siquidem nostram suscepisti humanitatem, in hoc tuam largiris Divinitatem. Sic totum thesaurum gratiæ tuæ in nos effudisti, ut immensa hac dilectione præventi amoris vicem tibi rependere totis viribus satagamus. Amo itaque te unicum meum solatium in hoc exilio, unica spes languentis animæ, unica mea fœlicitas, & summum bonum quo in terris fruirlcet. Amo te toto corde, tota mente, tota virtute: atque utinam omni momento te ferventius semper amarem! Hoc est ardens desiderium meum, huc feruntur gemitus mei, & suspiria cordis mei. Ad te enim trahis omnes vires animæ meæ, dum te ipsum transfundis in me: dum quantum fieri potest me similem tui facis: dum esurientem animam meam non cibo aliquo terreno, sed pretioso corpore & sanguine tuo nutris, satias, & saginas. Pro hac tua ineffabili largitate amo te Deus meus, & ut nunquam cessem
amare

TRACT. ASCETICUS. 97

amare te, amorem meum te ipso inflamma, qui esca & pabulum amoris es. O ignis jugiter ardens, & nunquam deficiens, ure renes meos & cor meum, ut ardeant amore tui. Ignem venisti mittere in terram, accende illum & eventula, ut semper crescat. Te enim amabo, si amandi vires præbueris, & eò amplius amabo, quò uberiorem amandi gratiam infuderis: numquam tamen te amabo, ut dignus es.

DESIDERII.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te, Salvator meus Domine Jesu: desiderat, inquam, anima mea accedere ad te, teque offerre Deo Patri, ac de fontibus salvationis tuæ vinum lætificans in gaudio haurire. Sitio enim Domine, lassatus in via iniquitatis, sitio te Deum meum venam aquarum viventium, sitio sanguinem tuum, quem mihi in potum mirabiliter tribuisti. Ad te venio, & clamo post te, liberator meus, esuriens & sitiens: miserere mes

fili David, & da mihi panem tuum, da vinum quod miscuisti, ut refocilletur anima mea. Atque utinam possem omnium Sanctorum affectus & inflammata desideria habere, teque semper sistere fontem vitæ, fontem sapientiæ, fontem æterni luminis, torrentem voluptatis. Utinam te semper esuriat cor meum panem Angelorum, refectio- nem animarum sanctarum; & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ. Renuit consolari anima mea, donec suscipiam te omne bonum meum, Domine Jesu, quem solum ardentissime concupisco cum omni affectu & devotione omnium electorum tuorum tecum epulantium in mensa tua, quorum divitias offero tibi in supplementum inopiæ meæ. Esto tu solus gaudium meum, tranquillitas mea, refectio mea & thesaurus meus, in quo mens mea quiescat. Nihil desiderem extra te, & omnia mihi vilescant præter te Deus meus dulcedo mea, & unicum centrum cordis mei,

TRACT. ASCETICUS. 99

GRATITVDINI S.

Quis sum ego bonitas infinita, ut me
 sacris altaribus astare volueris, tibi-
 que offerre de donis tuis sanctum sacri-
 ficium hostiam immaculatam? Unde
 inveni hanc gratiam in oculis tuis ut
 ostenderes in me divitias misericordiae
 tuae? Venite & audite omnes Angeli
 & Sancti Dei, & narrabo vobis quanta
 fecit Dominus animae meae. Nam cum
 essem abjectus in domo mea, de pul-
 vere erexit me, & constituit me cum
 Principibus populi sui ut comederem
 panem & biberem vinum in mensa sua
 omnibus diebus vitae meae. Quas ergo
 tibi gratias agam. Clementissime Jesu,
 Salvator mundi, aut quid retribuam ti-
 bi pro omnibus quae tribuisti mihi? Ve-
 re enim de te sponso Ecclesiae illud
 Canticorum intelligitur. *Si dederit ho-
 mo omnem substantiam domus sua pro
 dilectione, quasi nihil despiciet eam.* Tu
 omnia quae habes mihi laetatus es, cor-
 pus, sanguinem, animam, & divinita-
 tem tuam; & si ego retribuam tibi om-

nem substantiam domus meæ, corpus, animam, & libertatem cum omnibus quæ nunc habeo vel habere possum, hoc quasi nihilum reputabitur comparatione immensi, & inæstimabilis doni tui. Tantum tibi debeo, quantum ipse vales, qui infinitus es: quare debitum meum omnem meam facultatem excedit. Audeo tamen rogare te, quia benignus, & misericors es, & tu nosti paupertatem meam, audeo rogare te, ne despicias manusculum quod tibi offero in simplicitate cordis mei dicens cum sponsa, *Dilectus meus mihi, & ego illi*. Nam sicut tu totum te mihi tradidisti in nutrimentum animæ meæ; ita ego me totum servituti tuæ consecro, & quidquid habeo, quicquid sum, quicquid possum tibi penitus trado, ut me totum tibi vendices, nec quicquam mei mihi patiaris superesse.

T I M O R I S.

AD mensam convivii tui à te vocatus & invitatus, Domine Jesu, summum bonum meum & fœlicitas sempiterna;

TRACT. ASCETICUS. 101

piterna, parere quidem vocanti vellem,
teque amanter & devote suscipere; sed
contremisco valde, cum meam intueor
fœditatem, contremisco à voce Apo-
stoli tui dicentis : Si quis manducave-
rit panem hunc & biberit calicem Do-
mini indignè, reus erit corporis & san-
guinis Domini. Mira enim res est, &
portento simillima. Pascor cœlesti
pane, quo saturari possunt infiniti
mundi : potor præclarissimo vino, quo
ardentissima Angelorum sitis extingui-
tur; & fame ac siti aresco : omne cœli
gaudium intus fero, & terræ illecebris
irretiri non desino, vanaque solaria à
creaturis emendico, ad Deum excel-
sum fontem omnium bonorum quo-
tidiè accedo, & sub specie panis & vini
ipsum quotidiè sumo; & non solum
non rapior cum Paulo in tertium cœ-
lum, sed terræ totus adhæreo, omnis-
que mea sollicitudo terræ famulatur &
corpori, nulla cælo. Hæ sunt angustia, &
quæ me undique premunt, hæc con-
sternatio mea magna nimis. Vereor

enim, ne quod in salutem constituiti,
 in iudicium & condemnationem acci-
 piam. Nunquid ergo fugiam à facie tua
 cum impio Cain, aut abscondam me
 cum Adamo, eò quod nudus sum, &
 audierim vocem tuam? Absit. Scio
 enim quia major est misericordia tua,
 quàm miseria mea: major est clemen-
 tia tua, quàm iniquitas mea. Si fœdus,
 si infirmus, si nudus sum: tu me potes
 mundare, sanare, vestire. Ad te igitur
 cum timore, & tremore confugio, ut
 me vestias, sanes, & purifices. Abstrahe
 cor meum à cæteris omnibus extra te,
 in quibus nihil est nisi vanitas & affli-
 ctio spiritus. Sentiat mens mea dulce-
 dinem præsentia: tuæ: gustet quam
 suavis es, ut amore tuo capta nihil qua-
 rat extra te, Deus cordis mei, & pars
 mea Deus in æternum.

HUMILITATIS.

Immense, tremende, potentissime, &
 incomprehensibilis Deus, quis es tu,
 & quis sum ego, ut digneris venire ad
 me, mecum epulari, & mansionem
 apud

TRACT. ASCETICUS. 103

apud me facere? Heu quanta est dignatio tua, quanta miseria & ingratitude mea? Tu Rex Regum & Dominus dominantium, qui respicis terram & facis eam tremere: tu fons sanctitatis, coram quo Angeli non sunt puri: tu Sol claritatis æternæ, qui lucem habitas inaccessibleem: ego verò animal immundum, omnium calamitatum ludibrio expositum, insanis perturbationum motibus agitatum: omni vanitati subjectum, vas contumeliæ, filius iræ & tenebrarum. Et quomodo potest lucis tuæ ad tenebras meas esse conventio? Quomodo præsumam ad te accedere vermiculus terræ, in quo nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat? Qua fiducia coram te apparebo, justissime Judex, ante cujus conspectum columnæ cæli contremiscunt? Longe enim recessi à te, qui tamen ubique es, & miserabilis anima mea, quam tibi in baptisate desponsaveras, fornicata est cum amatoribus multis, te repudians Creatorem & Redemptorem,

rem, ut fallacibus creaturis adhæreret. Tu me segregasti ex utero matris meæ, & vocasti per gratiam tuam, ut lucerem coram hominibus doctrinæ & vitæ splendore: ego verò in tenebris vixi; non sapiens quæ tua sunt, sed quæ super terram. Tu parasti mihi mensam in dulcedine tua, & suspiravi ad ollas carniûm Ægypti. Tu potasti me sanguine tuo, & converti me ad poculum Babylonis. Verumtamen ego loquar ad te, cum sim pulvis & cinis. Respice seruum tuum & suscipe me, quem tam amanter invitas ad te. Jam enim cognovi, quia sine te nihil sum, nihil possum: & extra te non est salus nec vita. Projice ergò post tergum tuum omnia peccata mea, & amplectere me quamvis indignissimum gratia tua, ad te revertentem, juxta verbum Prophetæ tui dicentis: *Sacrificium Deo spiritus contritulus: cor contritum & humiliatum Deus non despicies.*

*Commemoratio Dominica Passionis
ante Missam.*

SÆPÈ dictum est in hoc incruento sacrificio cruentum illud, quod semel in Cruce peractum est, non verbis sed re ipsa representari: una siquidem & eadem est hostia, idem qui per sacerdotis ministerium offert, idem Christus qui immolatur. Sicut enim dicitur Agnus occisus ab origine mundi, eò quòd mortuus censeatur in figuris animalium, quæ in ipsius memoriam mactabantur: ita non immeritò eundem vocare possumus Agnum, qui quotidie occiditur usque ad finem mundi, in hac nimirum suæ mortis representatione, quæ duratura est, donec Mundus durabit. Ideò sancti Patres mortis Christi memoriam hoc sacrificium celebranti super omnia necessariam esse affirmant dicente Apostolo, *Quotiescunque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis, donec veniat.* Hoc ipsum autem

idem Salvator noster præcepit, cum instituto hoc sacramento ait, *Hoc facite in meam commemorationem.* Quæ verba Seraphicus Doctör sollicitè expendens libro de puritate conscientia cap. 9. existimat sacerdotè nullatenus debere Missæ sacrificium celebrare, quin prius passionem & mortem Domini commemoret. Id, inquit, quod pro meipso retineo, est verbum illius qui hoc sacramentum instituit, quem non credo illud frustra protulisse. Dixit enim: *Hac quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.* Ex quo quidem verbo arguo mihi ipsi, quod quoties volo id agere, quod ipse instituit, & modo prædicto reliquit, timeo nequaquam sine remorsu conscientia ac præiudicio anima ad illud posse accedere, nisi præmemorata ipsius instituentis charitate, ac ejus passione & morte, in cuius memoriam perpetuò recolendam illud Sacramentum debere confici & percipi ipse præclare asseruit & iunxit. Sacerdos itaque, cum ad sacrum faciendum se præparat, fascicu-

TRACT. ASCETICUS. 107

lum sibi colligat ex omnibus anxietatibus & amaritudinibus Domini, & inter ubera sua collocet, cordisque medullis inserat; mente & affectu sedulo revolvens omnia tormenta, quæ ille pro salute nostra perpessus est. Hæc frequenter in ore, hæc semper in corde habeat: & hæc sit ejus sublimior Philosophia, scire Christum, & hunc crucifixum. Cum verò ad altare accessurus est, sic oret ex toto corde.

O R A T I O.

MEmoria memor ero, clementissime Pater, & tabescet in me anima mea: omniumque dolorum & passionum, atque acerbissimæ mortis Filii tui Domini mei Jesu Christi cum gemitibus & lacrymis recordabor, quia ipse salus & vita mea ante oculos pependit in ligno, offerens se tibi in holocaustum pro mea & totius mundi salute. Hanc autem oblationem vivam, quam tibi misisti in miseratione multa ad altare crucis immolandam pro nobis, hanc tandem tibi nunc offero, passionem
ejus

ejus & mortem recolens ac repræsentans, sicut ipse præcepit, cum dixit, ut idem in ejus commemorationem faceremus. Recordare itaque humilitatis ejus, patientiæ, charitatis, mansuetudinis, & obedientiæ. Respice labores ejus, jejunia, contemptus, contumelias, vincula, irrisiones, & iniquam condemnationem. Respice in faciem Christi tui, & intuere speciosum forma præ filiis hominum opprobriis, injuriis, verberibus, livoribus, contusionibus ita deformatum, ut non sit ei species, neque decor. Vide caput nobilissimum spinarum punctationibus transfossam, & percussionibus attritum. Vide genas modestissimas sputis fœdatis, à lapsis cæsas, sanguine cruentatas. Vide oculos benignissimos lacrymis perfusos, & ad ignominiam velatos. Vide os suavissimum siti ardentissima cruciatum, & felle atque aceto potatum. Vide dorsum, supra quod fabricaverunt peccatores, verberibus dilaniatum, & humeros crucis pondere oppressos. Vide brachia

TRACT: ASCETICUS. 109

chia amabilissima funibus devincta, & in cruce crudeliter extensa. Vide manus innocetissimas durissimis clavis perforatas. Vide pedes delicatos tot itineribus defatigatos, ac cruce tandem affixos. Vide corpus venerabile pro nobis in cruce suspensum, vulneratum, mortuum & sepultum. Vide sanguinem pretiosissimum usque ad minimam guttam pro nostra salute misericorditer effusum. Hæc enim tibi offero & represento, omni quo possum devotionis affectu suppliciter orans, ut ipsa pietas, quæ Filium tuum pro nobis tradidisti, te omnibus misereri compellat, pro quibus ille factus obediens usque ad mortem, crucem subire dignatus est. Amen.

§. XIV.

Oratio ante Missam ad Patrem.

Respice clementissime Pater, de sanctuario tuo, & de excelsis cælorum habitaculo, & intueri hanc immaculatam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster Jesus Christus Filius
G tuus

tuus Salvator mundi pro peccatis fratrum suorum ; & esto placabilis super multitudinem malitiæ nostræ , quia vox sanguinis Domini nostri clamat ad te de cruce. Hic est iustitia mea , & sanctificatio , ac propitiatio mea. Averte faciem tuam à peccatis meis , & respice in faciem Christi tui : ejus enim meritum offero ad te , omnemque fiduciam in eo defixam habeo. Impellit ministrandi necessitas , terret conscientia indebiti sacerdotii. Sed rogo te , ne despicias mihi creditæ dispensationis officium , licet in me boni operis testimonium non agnoscas. Et quia me indignum mediatorem esse voluisti inter te & populum tuum , ne me repellas à tua pietate cum divinis donis tuis venientem ad te , ut inculpatè accedens ad gloriam tuam , dignus sim qui operiar protectione unigeniti Filii tui , & illuminatione Spiritus sancti tui , atque pro omnibus deprecans pro omnibus exaudiar , te præstante , Deus meus , Pater misericordiarum , qui cum eodem

Filio

TRACT. ASCETICUS. iiii

Filio tuo in unitate ejusdem Spiritus sancti vivis & regnas in sæcula sæculorum, Amen.

§. XV.

Oratio ante Missam ad Dominum Iesum Christum.

GRatias ago tibi, Domine Jesu Christe, pro ineffabili tua charitate, qua transiturus de hoc mundo ad Patrem, mensam mihi parasti in dulcedine tua, mensam prorsus regalem, omne delectamentum in se habentem; mensam pretiosissima corporis & sanguinis tui, ut adipe & pinguedine repleatur anima mea, & secreto illapsu nutritionis tuæ roboretur infirmitas mea. Et unde hoc mihi gloriosissime Fili Dei, ut me permittas venire ad te, & cum cæteris commensalibus tuis epulari? atq; utinã ab omni culpa liber, purus ab omni labe, ab omni vitio purgatus, & ab omni inordinata affectione perfectè emendatus essem, ut ad hanc mensam supercœlestem accedere possẽm fervens charitate, niveus innocentia, & omnium

virtutum decore exornatus. Sed quis
miserrimus ego sum, & omni ornamen-
to destitutus, obsecro te in primis be-
nignissime Salvator, cujus charitas im-
mensa est, bonitas infinita, ut sanguine
tuo animam meam lavare, & super ni-
vem dealbare, meritis tuis induere, illo-
que igne ardentissimi amoris succende-
re digneris, qui te à nobis discessurum
compulit ad hoc vivificum convivium
instituendum. Obsecro deinde beatissi-
mam Virginem Matrem tuam, & om-
nes electos tuos, ut tibi pro me offerant
charitatem, fidem & devotionem, qua
hoc Sacramentum susceperunt ab ini-
tio institutionis ejus usque in præsen-
tem diem. Et quia particeps ego sum
omnium timentium te, offero tibi om-
nium sacerdotum, omniumq; fidelium
hac die celebrantium & communican-
tium pietatem & puritatem. Offero
omnium justorum ab origine mundi
usque ad ejus consummationem virtu-
tes & merita, ac pios affectus erga te,
dulcissime Jesu, in venerabili Sacra-
ment^o

TRACT. ASCETICUS. 113

mento existentem : firmissimæ nimirum fidei, & vivæ apprehensionis earum rerum, quæ de hoc maximo mysterio credendæ sunt : perfectissimæ charitatis, & intimæ tecum familiaritatis : famis & flagrantissimi desiderii te omne bonum sulcipiendi : filialis fiducia & spei de tua misericordia tant mirabili modo declarata : zeli divinæ gloriæ & dilectionis proximi, pro cuius salute hoc sacrificium offertur : admirationis tantæ dignationis, & profundissimæ humilitatis : gaudii & iubilii in te & de te : laudis, gratitudinis, adorationis, & devotionis. Hos inquam, aliosque affectus offero tibi in supplementum insufficientiæ meæ, & eos si possem elicere cum maxima intentione ad laudem & gloriam tuam quia dignus es. Suscipe Domine hoc desiderium meum, meritisque placatus electorum tuorum, ne à mensa tua repellas me, qui tenus hoc cibo satiatus, hoc recreatus potu vitam habeam, & abundantius habeam, hic & in æternū, Amen.

Alia Oratio ad eundem.

Veni Domine JESU, unica salus animæ meæ & infunde pectori meo multitudinem dulcedinis tuæ, ut nihil amem, nihil desiderem præter te. Veni gaudium & fœlicitas mea, veni spes & robur meum, quia tecum sunt divitiæ & gloria, tu vita & consolatio mea, tu paradisus voluptatis. Atque utinam te veniente ad me vertantur mihi in amaritudinem, omnes mundi deliciæ, ut tibi unitus in hoc cœlesti convivio à te nunquam separer in æternum. Frustrâ expenderem argentum meum non in panibus, & laborem meum non in saturitate, licet omnes Ægypti escas compararem, si carerem hoc pane, qui præbet delicias Regibus, & vino tuo destitutus essem, cujus suavitas in infinitum excedit omnia hujus sæculi oblectamenta. Et unde mihi tantum bonum, ut tecum epulari merear, Rex tremendæ majestatis, ego indignissimus servus tuus, qui quotidie pecco & in-

corri-

TRACT. ASCETICUS. 115

corrigibilis persevero : Sed major est in
 infinitum misericordia tua , quam mi-
 seria mea : & tu dulcissima refectio
 mea me in virum alterum transformas,
 & verbo virtutis tuæ lanas omnes lan-
 guores meos. Ad te igitur venio de tua
 pietate confusus , & in te sperans non
 confundat. Lætifica animam servi tui,
 & supple quod mihi deest , tu benigni-
 sime Salvator , qui omnes ad te vo-
 care dignatus es, dicens : *Venite ad me
 omnes qui laboratis, & onerati estis. Ego
 reficiam vos.* Refice me teipso, quia
 in te sunt omnes cæli deliciae ex copio-
 sissimo flumine gaudiorum Dei cum
 tanta plenitudine emanantes, ut omnes
 dignè ad te accedentes inexplicabili læ-
 titia replere possint. Uni intimè tecum
 animam meam, & fac me dignum, ut
 huic mensæ supercœlesti cum debito
 virtutum ornatu assideam, & dulcedine
 perfruat præsentis Divinitatis, Amen:

s. XVII.

Oratio ad Spiritum sanctum.

Veni sancte Spiritus, amor Patris &
 G 4 Filii,

Filii, mundator scelerum, curator vulnerum, fortitudo fragilium, mœrentium consolator, fulgor intellectus, & vindex libertatis. Veni è patria foelicitatis, & cordis mei penetralibus tam potenter illabere, ut vitia omnia & defectus tuo igne consumas, & omnia peccata mea remittas. Emitte in animam meam lucis tuæ radium, quo illuminante intellectum, quæ tibi sunt placita videam: quo affectum inflammante ad ea prosequenda tota virtute incumbam. Fac me dignum sacris altaribus ministrum, meque torrente tuæ voluptatis inebria, ne cœlesti suavitate in hac devinissimâ menâ degusta: â nihil venenatæ mundi dulcedinis libeat amplius degustare. Imbuat me & perficiat septiformis Spiritus tuus, & ad illum scientiæ gradum fac me peringere, ad quem pervenit Apostolus tuus, cum dicebat se nihil scire, nisi Christum & hunc crucifixum. Roboretur infirmitas mea fortitudine tua, vincat bonitas tua malitiam meam; & de-

TRACT. ASCETICUS. 117

deformitas mea tua pulchritudine decoretur. Sursum erige me per æternorum affectionem, copula tecum per amoris unitatem, conserva per finalem perseverantiam; ut tuo ductu revolet anima mea ad te principium & finem suum, à quo nunquam separetur. Amen.

§. XVIII.

Oratio ad B. Virginem

Gloriosissima Mater Dei Virgo Maria, tota fiducia mea, & unicum solatium languentis animæ meæ, precor te, ut mihi miserimo peccatori assistere hac hora digneris, qua pretiosissimum Filii tui corpus & sanguinem æterno Patri oblaturus sum; sicut amans & dolens eidem Filio tuo in cruce pendenti & se pro nostra salute offerenti assististi. Ne me despicias, Mater misericordiæ, ob intollerabilem peccatorum meorum foeditatem; neque avertas faciem tuam à me, quem Filius tuus tanto amore dilexit, ut pro me mori dignatus sit. Plena es gratiarum, plena

iore cœlesti, innixa super dñectum
 tuum, delictis affluens. Ciba ergò pau-
 perem tuum de superfluenti mensa tua:
 tuarumque virtutum vestibis indue
 me, ut his ornatus divino conspectui
 gratus appaream. Memento illius cha-
 ritatis, qua Verbum Dei ex te carnem
 assumpsit, ut tu fieres mater nostra. A-
 peri manum tuam, & imple me bene-
 dictionibus, quibus te Deus benedixit
 in æternum, ut te interveniente tremen-
 da mysteria acceptabiliter perficere, &
 sancta sanctorum dignè merear degu-
 stare.

§. XIX.

Oratio ad sanctos Angelos.

Sancti Angeli, purissimi spiritus, mi-
 nistri Dei Altissimi, qui facitis vo-
 luntatem ejus, & orantium preces in
 cælum defertis: Tuque præcipuè fide-
 lissimè Custos meus, stare mecum jux-
 ta aram, in qua Deo Patri totius mun-
 di pretium oblaturus sum, & in vestris
 thuribus incensum orationum mea-
 rum suscipite, ut fumus aromaticum hu-
 jus

TRACT. ASCETICUS. 119

jus divini sacrificii ascendat per manus vestras in conspectu Dei. Purgate, illuminare, perficite, & dirigite me, vestramque puritatem & innocentiam impetrate mihi, ut appateam coram Deo decenter ornatus.

Sancti Archangeli, duces illustrissimi militiæ cœlestis, instruite me ut hæc sancta mysteria percipiam, fidemque vivam & efficacem hujus sacramenti in me excitare.

Altissimi Principatus, vera pace interna animam meam componite, ut in ea jugiter commoretur Dominus de quo scriptum est; *Et factus est in pace locus ejus.*

Sanctissimæ virtutes assistite mihi, ut proficiens de virtute in virtutem Deum Deorum dignus sim oculo fidei cernere, manibus contrectare, intus recipere, ac tandem in patria clarè vobiscum intueti.

Invictissimæ potestates, dæmonum impetus cohibete, ne mihi appropinquent sacrificanti, ut sine impedimento

dignè merear Deo servire, & ministrare Potentissimæ Dominationes veram mihi & sanctam libertatem obtinere, ut nec peccato serviam, nec corporis mei appetitui, & sensibus subdar. Throni stabiles & sublimes, sedes pulcherrimæ Dei, discam à vobis veram humilitatem & subjectionem, ut fiat anima mea gratissimum domicilium Deo, qui superbis resistit, & super humilem & quietum requiescit.

Clarissima & nobilissima cæli lumina Cherubim, illustrate mentem meam plenitudine scientiæ, ut summam vilitatem meam, hujusque sacrificii infinitam excellentiam agnoscam.

Supremi spiritus Seraphim, ardentissimi amatores Dei, solvite gelu cordis mei, & vestrum in eo ignem succendite, ut Deum vobiscum ardentem amem, atque utinam sicut vos.

§. XX.

Invocatio omnium Sanctorum.

Sancti Dei omnes, cives supernæ patriæ, inclinate aures vestras & dimitte

TRACT. ASCETICUS. 121

tite lumina ad me , meamque orationem exaudite. Ad vos clamo pauper, nudus, & infirmus, cui omnia desunt ornamenta virtutum : ad vos clamo, & vestram imploro benignitatem ; succurrite infirmitati meæ , fidem meam & spem roborate , excitate in me igniculum amoris vestri , induire me veste nuptiali , ornate donis, quibus abundatis , ut sine rubore introire valeam in locum tabernaculi admirabilis, in aulam cœlestis convivii, in conspectu divinæ majestatis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, qui Christum Dominum nostrum dictis prophetastis, & ardentissimis desideriis è cælo ad terram traxistis, hujusque Sacramenti mysteria variis typis & umbris præfigurastis , preces fundite pro me, ut ipsum Dei Filium sanctè tractare possim & puro corde cœmplecti.

Sancti Apostoli quos Christus in ultima cœna novi Testamenti sacerdotes creavit, ac primum seipso cibavit, vos supplex exoro, ut vestra adju-

tus ope gratiam non negligam per manuum impositionem mihi collatam; sed magno quotidie augeam incremento.

Sancti Martyres, qui Christo Regi pro nobis crucifixo vicem quam potuistis vitæ oblatione per martyrium rependistis, ipsum pro me, orate ut ignem sui amoris accendat in corde meo, quod succensus & purificatus me ipsum matrem Deo hostiam vivam & ei placentem; sicque paratus & probatus ad hoc divinum sacrificium accedam.

Sancti Pontifices & Confessores mysteriorum Dei fidelissimi dispensatores, qui hostiam placationis frequenter pro populo obtulistis; pro me obsecro intercedite, ut meum quod oblaturus sum sacrificium Deo sit acceptabile, mihi que & omnibus pro quibus illud offeram, propitiabile.

Sancti Monachi & Eremitæ, qui cibo potuque cœlesti sæpius refecti pravas concupiscentias; & vitæ hujus pericula superastis; adjuvate me orationi-

TRACT. ASCETICUS. 123

tionibus vestris, ut sacris hisce mysteriis
amatus meipsum vincam, & omnes
inimicos animæ meæ conteram sub pe-
dibus meis.

Sanctæ Virgines Deo amabiles, quæ
studio castitatis dignum in vobis Filio
Dei habitaculum præparastis, & nunc
in cælo canticum novum concinitis,
quod nemo potest dicere, nisi fuerit vir-
ginitatis prærogativa eximius, impe-
trate mihi perfectissimam castitatem,
qua corpus & animam in omni purita-
te contineam, ut Christo Domino, qui
pascitur inter lilia, gratum in corde
meo exhibeam domicilium.

Sancti mei tutelares N. N. & vos
Sancti N. N. quorum hodie memo-
riam veneramur, vestro confusus patro-
cinio accedo nunc ad immolandum
corpus & sanguinem Jesu Christi Do-
mini nostri, comitamini me euntem ad
altare, fulcite meritis vestris, orname vir-
tutibus, ut hoc sacrificium viva fide,
ferventi charitate, & plena devotione
perficiam, perque ejus continuum &
salu-

salutiferum usum vestro dignus confortio tandem inveniar. Amen.

CAPUT V.

De Missæ celebratione.

§. I.

De proxima dispositione ad Missam.

Pervulgatum apud Sanctos Patres axioma est, quod talem se animæ exhibet Deus, qualem se illa præparat Deo. Idè Christus in Eucharistia aliis quidem est fructus vitæ, panis Angelorum, manna absconditum, paradus deliciarum, ignis consumens, & tertium cælum, in quo audiuntur arcana verba, quæ non licet homini loqui. Aliis verò est panis insipidus, omni carens dulcedine, & vitali operatione, & nauseat anima eorum super cibo isto: quia nimirum mors est malis, vita bonis; & sicut quisque erga Deum affectus est, talem ipsum erga se experitur. Pauci sunt qui admirabiles hujus sacri convivii in se sentiant effectus, quia pauci sunt, qui se ad illos recipiendos ritè disponant; qui seriò cogitent

TRACT. ASCETICUS. 125

se ad sancta sanctorum accedere, ad altare Dei, ad Deum ipsum. Ideo multi infirmi sunt & imbecilles, & dormiunt multi. Mortem olim summo sacerdoti minabatur Deus, si ausus fuisset introire in sancta sanctorum sine strepitu tintinnabulorum, non radians gemmis, non fulgens auro omniumq; virtutum varietate circumamictus. Quam ergo poenam merebitur novae legis sacerdos, qui non ad arcam typicam, sed ad Deum ipsum accedit, ut filium ejus Dominum Jesum Christum immolet, tangat, comedat, nisi id faciat ea sollicitudine, attentione, & apparatu, qui dignus sit tali convivio, dignus Deo? Instante itaque celebratione totis viribus curare debet, ut in ara cordis ignem divini amoris succendat, actusque eliciat diversarum virtutum, qui heroici sint, & tanto sacrificio, ejusque termino & objecto, quantum fieri poterit, convenientes.

Quia verò in hoc sacrificio non solus

lum animus, sed etiam corpus occupatur, ipsum quoque oportet ab omni sorde incontaminatum custodire. Si enim sacerdos Mosaica sacrificia, quæ non nisi infirma & egena elementa fuerunt, ac umbra futurorum, oblaturus, ex dei præscripto nitidis vestibus indui, corpusque lavare tenebatur: quanto magis decet à sordibus etiam corporeis Christianum sacerdotem expurgari, qui Domini sui carnem, & sanguinem offert, comedit, bibit? Et primò quidem necessariæ celebraturo sunt hæ corporis dispositiones, jejunium scilicet, castitas, & carnis munditia, de quibus disserere ad Scholasticos spectat: vestes item compositæ, & modestæ, quæ sordibus careant & pompa, nec quicquam redoleant, quod à statu sacerdotis alienū sit. Tum quia Christus ante hujus sacramenti institutionem lavit pedes discipulorum suorum, debet sacerdos pedes animæ, qui sunt affectus, ab omni macula expurgare, cor lacrymis abluere, & dum manus lavat,
actu

actu ferventissimo contritionis omnem
 vel levissimã culpam expiare. Cum ve-
 rò lotis manibus hostiam patenæ im-
 ponet, intentionẽ renovabit, considerã s
 quod ille panis mox fiet corpus Christi:
 tum ex suæ vilitatis & immensæ digni-
 tatis hujus mysterii apprehensione, a-
 ctus eliciet timoris & confusionis.

§. II.

De Sacris vestibus & earũ significatione.

Sicut Reges & Magistratus non vul-
 gari & quotidiano vestitu in publicis
 functionibus uti solent, sed alio augu-
 stiore, quo potestas eorum appareat, &
 ipsis reverentia concilietur: ita sacerdos
 celebraturus sacro & peculiari utitur
 habitu, amictu scilicet, albã, cingulo,
 manipulo, stolã, casulã, sive planetã,
 quibus & passio Christi ante sacrificiũ
 recolenda representatur, & ejusdem
 virtutes exprimuntur, quibus ornari ce-
 lebrantem par est, ut sacerdotio funga-
 tur in justitia & sanctitate veritatis.
 Cum enim hoc sacrificiũ incruentum
 idem sit cum sacrificio Crucis, ut suprà
 expli-

explicavimus, congruū est ut Sacerdos, qui Christi pro nobis morientis personā gerit, ejus quoq; similitudinem habeat in vestimentis; idque ad decus & reverentiam sacrificii adhibeatur, quod impius Judæorum furor ad contumeliam intulit Salvatori. Porrò Amictus velamen illud significat, quo facies Christi velata est, cum percutiebat eum illudentes & dicentes, *prophetiza nobis, quis est, qui te percussit?* Alba vestem albam denotat, qua ab Herode tanquam stultus indutus fuit. Cingulum funes, quibus in horto vinxerunt eum; sive flagella, quibus columnæ alligatum crudelissimè cæciderunt. Manipulus vineula, quibus adstrictæ sunt manus ejus tanquàm hominis nefarii & scelerati. Stola funes collo ejus injectos, sive crucis patibulum humeris ejus impositum, & in quo pro nobis pependit. Planeta vestem purpleam, quam ei milites in domo Pilati tanquàm ludicro Regi imposuerunt. Cum igitur hæc indumenta signa sunt eorum, quæ Christus pro nobis

nobis perpeſſus eſt, varii actus à Sacerdote, dum illis induitur, eliciendi ſunt, amoris, doloris, gratitudinis, & intenſiſſimi deſiderii ejus patientiam & humilitatem imitandi in doloribus, afflictionibus, opprobriis, aliſque adverſitatibus ſuſtinendis.

Conſiderandæ ſunt etiã virtutes, quæ per eadẽ indumenta myſticè deſignantur, ut diſcat Sacerdos, quã vitæ ſanctimoniã & morum integritate præditus eſſe debeat : ſcriptũ eſt enim: *Sacerdotes tui induantur juſtitiã*, omnibus ſcilicet virtutibus ornatũ ſint, quas juſtitiæ nomine paſſim ſacræ literæ cõprehendũt.

Amictus itaque ſignificat oportere mentem in æternæ dumtaxat ſalutis, rerumque cœleſtium conſideratione fixã habere, ab omnibus curis rerum caducarum amotam, & contra quoscuque hoſtiũ incurſus ſpẽ & fiducia in Deum tanquã galeã ſalutari communitam. Refert etiã amictus Chriſti Domini humanitatẽ, cujus caput Divinitas eſt, quæ ab illa occultatur, ſicut Amictus caput regit Sacerdotis. Neque enim o-

culi nostri Solis justitiæ infinitū splendorem intueri potuissent, nisi carnis nube operiretur. Quare Sacerdos, cum illū accipiens osculatur & capiti imponit, se amoris osculo sacratissimam Christi Humanitatem tangere, & capiti imponere putet, ut eā se protegat & tueatur, dicens cum Propheta, *Domine virtus salutis mee obumbrasti caput meum in die belli.* Obiter quoque per Amictum monetur Sacerdos maximam servare oculorum modestiā cum pergit ad Altare, & ibi manet, & ab eo redit, nihil prorsus aspiciendo, nisi quod necessarium est, ut videat quod facit.

Alba totum corpus tegens, innocentiam, simplicitatem, puritatem, animique candorem, & pulchritudinem indicat, quæ totum Sacerdotem completi, & exornare intus & extra debet, atque in omnibus operibus ejus splendete, ut sit sanctus & immaculatus in conspectu Dei, seque talem semper exhibeat divinis mysteriis celebrandis.

Cingulum indicium est Castitatis, quæ in Sacerdote ita splendete debet, ut

TRACT. ASCETICUS. 131

nullam prorsus tam in corpore, quam in corde admittat labē. In cuius rei typum iussit olim Deus, ut comedentes Agnū, accingerent renes suos : & ipse Christus ait, *Sint lumbi vestri praeincti*. Idē quoq; B. Joanni apparuit in Apocalypsi praeinctus zonā aureā, ut nimirum intelligamus oportere nos omnes affectus purificare, & amorem carnalem vincere spirituali, quod est aurum charitatis.

Manipulus præmissio crucis osculo sinistro brachio insertus ostēdit lachrymas, dolorem & pœnitentiam, quibus lugere peccata ; ac perpetuò dolere Sacerdos debet ; carnis item & spiritus mortificationem, & humilitatem, quā accedendum est ad altare ; tum futuram bonorum operum retributionē, sicut Psalmographus cecinit : *Euntes ibant & flebant, mittentes semina sua : Venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos.*

Stola collo superposita, & in modum Crucis per medium pectoris ducta demonstrat, Sacerdotem teneri se Deo

unire

unire & quodammodo colligare, suamque Crucem Dei causa patienter ferre, Divinæ legi cum omni obedientia se subicere, ejusque jugum alacriter portare, ac semper memorem esse mandatorum Dei ad faciendum ea.

Casula quæ cæteris vestibus splendidior & pretiosior illis superinduitur, signum est Charitatis, quæ reliquis virtutibus excelsior omnibus supereminet tanquam illarum Regina, & vinculum perfectionis. Omnes enim sine ea sunt imperfectæ, ab ea pendent omnia mandata Divinæ legis, & omnia bona in ipsa continentur. Sicut autem casula in duas partes dividitur, ita charitas duplex est erga Deum & proximum: & sicut illa varios exigit colores juxta temporis aut festivitatis diversitatem; ita hæc varios affectus, nunc lætitiæ ob Dei magnalia, nunc gratitudinis ob ejus beneficia, nunc fortitudinis in adversis, nunc tristitiæ ob propria & aliena peccata.

Hæ sunt præcipuæ virtutes, quas vestes sacerdotales significant, quarum
acti;

TRACT. ASCETICUS. 133

actibus induere se debet Sacerdos, ut suum dignè offerat sacrificium. Consuetas autem Ecclesiæ preces singulis indumentis accommodatas attentè & devotè recitabit : & cum indutus fuerit seipsum considerabit, tanquam lupum in vestimentis ovium, & rubore suffusus veniam à Deo flagitabit.

§. III.

De accessu Sacerdotis ad altare.

SI ad omnes sacras functiones sanctè accedendum, & omnes sanctè peragenda sunt; multò majori sanctitate hoc Divinum sacrificium offerendū est, quò nihil sanctius, nihil excellentius, nihil divinius esse potest. Ad hoc omni conatu niti debes, Christiane Sacerdos, si tam sublimi, & tremendo ministerio ritè & perfectè fungi desideras. Qua in re ut tibi prosim, documenta quædã generalia præmittam : deinde sigillatim proponam aliquot considerationes pro singulis sacrificii partibus, ex quibus pios elicere affectus possis, & mentem utiliter occupare, ne distrahatur. Neque

H deter-

deferrearis, si hujusmodi consideratio-
nes & affectus aliquantò fufius expli-
cavero : licet enim multis verbis descri-
bantur, possunt tamen in momento e-
lici, nec Missæ celebrationē solito pro-
lixiorē reddent, ut re ipsa experieris ;
nam ipso usu memoriæ tenaciter infi-
gentur, adeò ut eos quasi naturaliter e-
liciturus sis, absque ulla confusione, aut
capitis fatigatione. Primum generale
documentum est, ne toto sacrificii tem-
pore Deum offendas ullo peccato ve-
niali : nec ullo defectu & imperfectio-
ne tam venerandi sacrificii excellentiam
contamines. Id verò assequeris, si eâ re-
verentiâ, attentione & devotione cele-
braveris, quæ omnem vel levissimam
animi evagationem excludat : si exa-
ctissimè & scrupulosissime observa-
veris quicquid in Missali præscribitur
circa ritus & cœremonias, eo modo
quo à viris seriò perfectioni incumben-
tibus observari solent.

Secundò, omnia verba, quæ sive e-
latâ, sive submissimâ voce proferuntur,
clare,

TRACT. ASCETICUS. 135

clare, distinctè, ferventer, & absque ulla festinatione pronuntiabis, nihil interim mente revolvens, quantumvis bonum & sanctum videatur, quod à propria & literali verborum significatione alienum sit, ut te menti Ecclesiæ conformes, quæ omnes Missæ preces, lectiones, & sententias magno cum delectu ad Sacerdotis & astantiū instructionem & devotionem selegit. Ad hoc autem plurimum proderit omnes Missæ ritus perspectos habere, eaque omnia probe intelligere, quæ tum in lectionibus, Collectis, Evangelio, Versibus, & cæteris hujusmodi; tum in canone continentur, quæ facile discas ex eorum lectione, qui de officiis Ecclesiasticis scripserunt, quales sunt Isidorus, Amalarius, Rabanus, Berno, Hugo Victorinus, Hubertus Abbas, Dionysius item in libro de Ecclesiastica Hierarchia, Germanus in Theoria rerum Ecclesiasticarum, & ex recentioribus Gabriel Biel in Canonem, Durandus in Rationali, Joannes Baptista Scottia de Sacrificio Missæ,

& alii plures. Affectus verò elicies, quales infra proponam, eorum quæ recitas & agis sensui & significationi convenientes.

Tertiò, sicut in Missali præcipitur, antequam sacris te vestibus induas, Missam celebrandam perquires, perleges, & ad ea quæ dicturus es signacula ordinabis, ne te postea contingat aut in verbis hæsitare, aut in cœremoniis deficere, & perturbari.

Quartò, Processurus ad altare, Crucifixum vel aliam imaginem humillimâ inclinatione salutabis, te tanto ministerio indignum reputans, atq; idè ipsius Christi, Sanctorumque opem implorabis. Tum ipsum Christum mente intueres, quasi Cruce onustum & ad Calvariæ montem iturum, ante te incedentem. Sequere ipsum primarium offerentem, cujus passio & mors à te debet representari: sequere, inquam cum modestiâ & gravitate, & agmina Angelorum te undique stipantia venerare: teque existimâ ex hoc mundo in cœlum transferri.

Quintò

TRACT. ASCETICUS. 137

Quintò, cum perveneris ad Altare, cœlum tibi desuper veluti apertū contemplare, & curiā cœlestem, Deumque ipsum spectantem te pro universa Ecclesia hostiam litantem immaculatam. Memineris pœnam mortis olim indictam bestiæ quæ montem tetigisset, idque tibi applica hominum pessimo, & timorem concipe. Mox in Deum assurgens, satage quantum potes ferventissimos actus charitatis elicere, cupiens in Christum totus converti, eique simillimus fieri virtutum imitatione. Cum denique librū aperis, memor esto libri, quem aperuit Agnus, & septem signaculorum ejus; & desidera Christi fidem in universum orbem propagari.

§. IV.

De initio Missæ usque ad Introitum.

C Alice ritè collocato & Missali aperto, stans paulisper in medio Altaris, & factâ Cruce inclinans te cum Abrahamo, quasi pulverem & cinerem ante conspectum Domini confiteberis,

imitans Christum, qui cœlos inclinavit
& descendit formã servi accipiens : quò
enim humilior fueris, eò gratior & ac-
ceptior erit Deo oblatio tua. Mox des-
cendens ad crepedinẽ Altaris, Verbi æ-
terni Incarnationem recole, ejusq; dile-
ctionem & admirabilem promptitudi-
nem ad opus nostræ redemptionis sus-
cipiendum. Iteratã autem inclinatione
te intimè humilia, & Deum adora pro
omni creatura. Dum signo Crucis te si-
gnans dicis, *In nomine Patris, & Filii, &
Spiritus sancti*; animadvertè quale &
quantum sit nomen, à quo sacrificium
auspicaris, & sic te gere, ut tantam decet
majestatem. Magni momenti est San-
ctissimæ Trinitatis præsentiam initio
concipere, & ab ea nunquam deflecte-
re; ad ipsam enim & ad ejus gloriã ob-
latio dirigitur, ejusque memoria robur
tribuit ad improbos hostium conatus
elidendos, qui semper tentant variis &
inutilibus curis, atque imaginationibus
mentem à sacrificio avocare. Sic con-
ceptã Dei præsentia, duos affectus rap-
tim

TRACT· ASCETICUS. 139

timelicias, Fidei contra infideles, Trinitatem negantes, & recordationis crucis Christi, atque passionis in ea completæ, ex qua fluxerunt omnia bona. Hos autem affectus ad omne signum crucis renovabis.

Sequitur anaphona, *Introibo ad altare Dei*, quæ ter repetitur ante psalmum, in ipso, & post ipsum; ut intelligas spirituali impulsu, & alacritate, ac summâ veneratione totam Missæ actionem peragendam esse, omni abjectâ tepiditate. Admirare Dei bonitatem, qui te vocavit ad Altare suum: quis enim es tu, ut audeas ad ipsum introire? Ora abscondi in abscondito faciei Domini à conturbatione malorum spirituum; ne immittentes terra phantasmata Divinum perturbent ministerium. Ora etiam renovari in te animæ juventutem, quæ est fervor spiritus, ex quo vera & solida lætitia procedit.

Ad primum versiculum psalmi, *Judica me Deus*, considera eâ præparatione & dispositione ad altare accedendum esse,

ut Dei iudicium non pertimescas, ut discernaris à gente non sancta & iniqua, sisque purus & sine macula ante Deum, quantum fert humana fragilitas. Hanc autem puritatem humiliter petes, cum certa fiducia eam meritis Christi obtinendi.

Ad 2. *Quia tu es Deus fortitudo mea.* Erubescere quod toties tanti Sacramenti divino alimento confortatus adhuc imbecillus es, adhuc tristis incedis, & cuiuscumque levissimæ tentationi turpiter succumbis. Merito ergo repellit te Deus, merito te affligit inimicus, nisi ipse vires suppeditet, qui est fortitudo tua & robur tuum.

Ad 3. *Emitte lucem tuam.* Pete divinum lumen, ut veritatem à vanitate discernens, ipsam veritatem sequaris, cuius splendoribus interior sensus illustratus cum interno sacrificio concordet. Mons verò sanctus, qui in hoc versiculo commemoratur, altare est, Calvariam montem indicans, quia in eo Christi passio & mors representanda est.

Ad 4. *Et introibo.* Magnum renova
in te

in te reverentiæ affectum erga Altare & sacrificium.

Ad 5. *Confitebor tibi in cithara.* Excita in te cordis lætitiã, quæ per citharam significatur: sed statim oculos ad tuam imperfectionem reflectens, ingemisce & dic, *Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me?*

Ad 6. *Spera in Deo.* Ne despondeas animũ, restat enim spes in salutari tuo, in quo tota fiducia collocanda est, quoniam ipse dabit, ut obtentã culparum veniã, in ipso gaudeas, & in ejus laudibus perseveres.

Hâc spe excitatus dices cum ingenti fervore, *Gloria Patri & Filio*, caput inclinans & offerens ad omnia adversa, & ad mortem pro Deo sustinendam. Tum repetitã antiphonã *Introibo*, ut bene memineris quò ingrederis, & quid aggrederis, dices, *Adjutorium nostrum.* ut discas non ponere fiduciam in tuis viribus & industria, sed in eo, *qui fecit cœlũ & terram*, à quo duplex adjutorium postulabis, pro consequenda æterna salute

lute & mediis ad eam necessariis, & pro illa peculiari necessitate, pro qua offerens sacrificium.

Subditur statim generalis confessio, quia *justus prior accusator est sui*, quam humiliter recitabis, actum eliciens contritionis, ut est distincta ab attritione; dolens scilicet de peccatis tuis & totius mundi super omnia mala, idque purè propter Deum super omnia bona dilectum: dabisq; operam ut verba illa, *mea culpa*, cum magno doloris sensu proferas, & cum bona spe divinæ misericordiæ pro tuis & aliorum peccatis. Confiteris autem non solum Deo Creatori, Redemptori, & Judici tuo; sed etiam B. Virgini, cujus innocentē Filium sceleribus tuis interfecisti: B. Michaëli Archangelo, cujus obsequiis te ingrati exhibuisti: B. Joanni Baptistæ, & alijs Sanctis, quorum monita & exempla contempnisti: fratribus quoque, quibus scandalo fuisti. Agnoscens autem fragilitatem tuam & necessitatem, auxilium eorum imploras quibus confessus es, ut

TRACT. ASCETICUS. 143

pro te orent, quod humiliter facies: & cum astantes preces pro te fundunt dicentes, *Misereatur*, dum etiam ipsi confitentur, dum sequentes versiculos recitas, illum in te spiritum excitabis, quem verba sonant, magno animi ardore & devotione.

Osculum altari semper figes tenero amoris affectu erga Dominum Jesum Christum, cum intenso desiderio semper ei adhaerendi, & ideo brevem sed ferventissimum amoris actum elicies.

§. V.

De Introitu usque ad Epistolam.

Introitum & ea quæ sequuntur sedate, attentè, & devotè recitabis, adhibitis magna cum honestate præscriptis cæremoniis, ut spirituales ac divinam rem agi omnes intelligant. Attendes autem ad sensum verborum, & cum dicis *Gloria Patri*, Sanctissimam Trinitatè adorabis, optado, ut omnes illi serviant, *Kyrie eleison* ad singulas tres personas mente in cælum erectus, diriges, petens remissionem peccatorum cordis, oris, & operis

operis pro te & aliis : & quia novies repetitur, quot sunt Angelorum chori, ipsorū vocibus tuam conjunges, & cor ad illos elevabis . Ad *Gloria in excelsis*, miraberis quomodo peccator in terra aliena canticum Angelorum canere præsumas: tum alios affectus adjunges laudis, adorationis, gratiarum, actionis, fidei, spei, amoris, zeli gloriæ Dei, petitionis, & obsecrationis, juxta sensum verborum. Hæc autem verba, *Tu solus sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus Altissimus Iesu Christe*, intensiori affectu charitatis & reverentiæ erga Christum Dominum pronuntiabis, desiderans, ut ab omnibus ametur, honoretur, glorificetur.

Hymno absoluto sequitur salutatio populi per hæc verba, *Dominus vobiscum*. Quoties autem ea dices, optabis intimo affectu Ecclesiæ Dei & toti mundo omnem Dei benedictionem, per quam singulis animabus id, quod maximè indigent, conferatur. Dicturus *Collectas* erubesces, quod mediator in-

TRACT. ASCETICUS. 145

ter Deum & populum esse audeas, qui toties alios ad malum pertraxisti, Cum dicis *Per Dominum*, offeres Deo omnia merita Christi cum magna fiducia quia scriptum est. *Quicquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Expendes autem verba Orationum, quæ & per se magui ponderis & efficaciam sunt, & cum in persona Ecclesiam à celebrante recitantur, facilius postulata impetrant ob sacrificii præstantiam.

§. VI.

De Epistola, Evangelio, & Symbolo.

Absoluto Introitu sequitur instructio populi in fide, per doctrinam Prophetarum & Apostolorum in Epistola, per verba Christi in Evangelio, per articulos fidei in symbolo; quæ omnia mysteriorum sanctificationi, ut nos purgent & præparent, præmittuntur.

Ipsam verò Epistolam & Evangelium lecturus mente elice hunc actum humilitatis. Egone in Ecclesia divina deprimam oracula, qui tamdiu sedi in Cathedra pestilentiam? Ego Evangelium promulga-

mulgabo, qui factis & exemplis Evangelium impugnavi? Deinde considera beatos nos esse, quia ut ait Baruch Propheta, quæ Deo placent manifesta sunt nobis. Deus enim voluntatē suam nobis revelavit per Prophetas & Apostolos in eorum libris & epistolis, & per Filium suum in Evangelio. Ideò hæc omnia magna cum attentione & reverentia legenda sunt tanquam sermones Dei gratias ei agendo, quod mundum doctrinā suā illuminare & instruere dignatus sit: promptūmq; animum offerendo ad servanda ipsius mandata tam in prosperis, quàm in adversis. De hoc autem nos monent in Epistolæ lectione manus super librum positæ & veluti operi admotæ.

Graduale etiam, & cætera quæ sequuntur, exequendi desiderium significant, & ascensum ad apicē Christianæ perfectionis, qui sunt fructus Prophetiæ & Apostolicæ prædicationis. Quidam devotus Sacerdos dicebat se quotidie duabus concionibus interesse elegantif-

TRACT: ASCETICUS. 147

gantissimis & efficacissimis, lectioni nimirum Epistolæ & Evangelii: quas sic audiendas asserebat, ac si Apostolus & Christus præsentibus forent, & loquerentur, cum firmissimo proposito exequendi quod docent. Turpissima enim esset ejus præcepti transgressio, quod ab Apostolo & à Christo eâ die auditum fuit, nam videretur Verbi Divini statim oblitus esse, & tantos Concionatores neglexisse.

In initio Evangelii librum & te ipsum signabis signo crucis cum tenero affectu erga Christi Passionem & mortem. Fit autem ipsum signum in fronte sede pudoris, ne Evangelium erubescas, in ore ut palàm annuncies & confitearis: in pectore ut illud in corde semper conserves, nec ulla diaboli suggestio fructum ejus impedire queat. In fine librum ibi osculaberis, ubi prius crucem formaveras, ad significandum amorem, quo eâ doctrina amplectenda & executioni mandanda est: ideoq; propones factor Verbi esse, & non tantum auditor; actu

feruentissimo amoris elicitio erga Deum
ejusque legem.

Certis diebus lectionem Evangelii
excipit Symbolum, ut fides excitetur, &
sicut corde ad justitiam creditur, sic ore
confessio fiat ad salutem. Actus igitur
fidei exercebis verbis correspondentes,
& contrarias hæreses detestaberis. Chri-
sto item gratulaberis ob ejus gloriam,
dum ipsius Resurrectio, Ascensio & ju-
dicialia potestas commemoratur, &
gaudebis quia regni ejus non erit finis. In
illis verbis, *Qui cum Patre & Filio simul
adoratur*. Spiritum sanctum adorabis,
& intimo animi sensu sanctissimã Tri-
nitatem glorificabis ob singula benefi-
cia naturæ, gratiæ, & gloriæ omnibus
creaturis concessa & concedenda. De-
mum cum dicis, *Et vitam venturi sæcu-
li*, spem firmam concipies vitam æternã
meritis Christi obtinendi.

§. VII.

De Offertorio usque ad Canonem.

HActenus instructio fidelium & Mis-
sa Catechumenorum, qui deinceps
adest

TRACT. ASCETICUS. 149

adesse non poterant, indicente eis Dia-
 cono ut exirent. Jam sequitur Missa fi-
 delium, & quia hic inchoatur actio sa-
 crificii incruenti, majori fervore & igneo
 pietatis sensu singula verba proferenda
 sunt. Exordiris autem ab osculo altaris;
 in quo Divinum sacramentum perfici
 debet, ut hâc amoris & honoris exhibi-
 tione, Dei quodammodo captes bene-
 volentiam. Sed quia Dei amor annexam
 habet ergâ proximum charitatem, se-
 quitur populi salutatio tanquàm com-
 mune amicitiae signum, quo ostendis
 te omni odio & dissensione carere, præ-
 cepit enim Dominus non esse offeren-
 dum munus, nisi prævia cum fratribus,
 qui aliquid habent contra offerentem,
 reconciliatione. Astantes etiâ mones, ut
 simul tecum orent, dicens, *Oremus*, &
 hoc ferventer facies respiciens in cœlū
 ad Deum Patrem, deinde ad teipsum,
 tuumq; nihilum, qui peccator cum sis,
 omnium notarum æterno Patri Filium
 suum offerre debes.

Quando patenam cum hostia in ma-
 nibus

nibus accipies, pones in ea cor tuum, & omnium circumstantium, omniumque fidelium, ut ea quoque Deo offeras hâc intentione, quod sicut panis, quem offers, mox convertetur in corpus Christi; ita cor tuum & omnium fidelium, in ipsum Christum, per amorē & imitationem transformentur, aded ut dicere omnes possint, *virvo ego jam non ego, vivit verò in me Christus*. Idem reperere poteris in calicis oblatione.

Dum vinum calici infundis, gratias ages Deo, quod sub his speciebus se occultare voluerit pro amore tuo: & cum misces aquam, desiderium excitabis totum immergendi in abyssum meritorum Christi; atque ad intimam eum Deo unionem suspirabis. In oratione autem, *Deus qui humana substantia dignitatem*, tres veluti mixtiones seu conjunctiones prorsus admirabiles celebrari observabis, primam in humanæ naturæ creatione, cum mortali corpori immortalis anima copulata est: alterâ in ejusdem à Verbo factâ assumptione,

eum

TRACT. ASCETICUS. 151

cum duo extrema infinite distantia in unitate personæ conjuncta sunt: tertiã in ejus elevatione ad gratiam & gloriã, ad consortium scilicet & participationem Divinitatis, quam ardentissime concupisces.

Quamvis hoc sacrificium unicum sit, duabustamen partibus constat, corpore videlicet Christi, sub speciebus panis, ejusque sanguine sub speciebus vini. Ideo pane jam oblato, seorsim procedis ad vini oblationem. Utramq; verò extendes ad omnes fines propter quos hoc sacrificium institutum fuit, qui cum sint maximi momenti, cum summo devotionis fervore hæ oblationes fieri debent, ac si tu solus esses in toto mundo sacerdos, & ab hoc sacrificio omnium hominum salus penderet.

Subditur brevis precatio. *In spiritu humilitatis* ex longiori decerpta, quam Azarias unus ex tribus pueris inter flammam fornacis Babilonicæ concepit, animo verè contrito & summæ humilitatis affectu recitanda. Sequitur alia oratio

ratio, *Veni sanctificator*, quâ Deum invocas omnis sanctificationis auctorem, ut non solum sacrificium jam præparatum perficere, sed suâ etiam benedictione complere dignetur.

Dum manus lavas, protestaberis te velle purè ac mundè vivere, & à minimis etiam defectibus emundari: tum gratias ages, quod Christi sanguine lotus sis, aliosque affectus elicies verborum sensui conformes.

In oratione, *Suscipe sancta Trinitas*, non nudam & aridam beneficiorû Redemptionis nostræ quæ ibi commemorantur, memoriam facies, sed quæ intimæ gratitudinis affectû includat. Quare totus in demississimam gratiarum actionem effusus hanc hostiam infirmæ dignitatis te posse offerre gaudebis, ad Dei gloriam, & ad honorem B. Virginis, & omnium Sanctorum, ut ipsi in cælis ante thronum Dei incensum orationum tuarum pro tua aliorumque salute repræsentent.

Posteâ memor imbecillitatis tuæ & consi-

TRACT. ASCETICUS. 153

considerans quanti momenti sit tantum sacrificium Divinæ majestati offerre, ad circumstantium confugiens suffragia ipsos admones ut pro te orent. Manus autem extendis, ac si omnibus viscera pandas: & rursus jungis, quasi intra pectus receptos complectaris. Ipse verò, qui alios ad orandum hortatus es, secretò quoque oras, ut tuium à Deo sacrificium acceptetur. Porro inter hæc congruos his considerationibus affectus excitabis. Secretis orationibus absolutis, statim clarâ voce dicis, *Per omnia secula seculorū*, nihil sonans temporale, sed sublime & æternū. Tum populum salutans, non te ad eum pro more convertis, quia jam debes à terrenis abductus, totus Deo intentus esse, jubes autem *Sursum corda* attolli, ac si diceres, Elevamini omnes creaturæ ad Deum, emergite è fœce terræ, & quæ sursum sunt quærite, quæ sursum sunt sapite, non quæ super terrâ. Corda verò ad superna subvecta ad gratias Deo agendas hortaris, quia nihil dignius, nihil, magis

æquum & salutare, quàm beneficiorū
 memorē esse. Ideò cor tuum expandes
 ad omnes creaturas, & ad omnia bene-
 ficia illis collata, gratiarū enim actio po-
 tissima est ad ampliorem gratiā dispo-
 sitio. Succedit præfatio, quasi prolo-
 quium, seu præparatio quædā ad eam
 actionem, quæ propriè sacrificium con-
 tinet, in qua Deum impensius laudas,
 advocatis etiam cœlestibus spiritibus,
 ut tecum concinant. Ne tamen temerè
 in Angelorum choros te ingeras, facul-
 tatem à Deo petis humili supplicatione
 dicens, *Cum quibus & nostras voces ut
 admitti jubeas deprecamur.* Ita Angelicis
 junctus agminibus sacrum Trilagion
 psalles cum summa reverentia & fervo-
 re, qui tantus sit, ut quantū fieri pote-
 st, supernorum spirituum affectui corres-
 pondeat, & adæquetur. Si enim *tremūt
 Potestates,* quæ sunt veluti cœli colum-
 næ, quanto debes horrore ac tremore
 concuti tu vilissimus terræ vermiculus,
 qui Deum toties & tam enormiter of-
 fendisti? Porro continet hic hymnus
 tres

TRACT. ASCETICUS. 155

tres laudes, & duas petitiones. Nam primò laudas sanctitatem, potentiã, ac supremum Dei dominium, cum dicis *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth*. Secundò celebras gloriam ejus, quæ in tot creaturis in cælo & in terra tam mirabiliter elucet, his verbis: *Pleni sunt cæli & terra gloria tua*. Tertiò magnificas Christum Dominum dicens: *Benedictus qui venit in nomine Domini*: & cum hoc dicis, ipsum invitabis in animam tuam affectu omnium Sanctorum. Duæ verò petitiones insunt verbis istis, *Hosanna in excelsis*, quæ bis reperuntur, & illis salutem postulas, & quæ ad eam sunt necessaria, primò à Deo, deinde à Christo. Hic autem hymnus idèd Canoni præmittitur, ut ex ipso admonearis, te in maximi momenti negotio coram throno divinæ Majestatis consistere, ac veluti in Sancta sanctorum introire: & si hactenus oportuit te purum & ferventem esse, jam memineris te deinceps debere tanto ardore inflammari, ut eo possis omnes circumstantes,

imò universum terrarum orbem succendere.

§. VIII.

De Canone usq; ad Consecrationem.

HÆc pars Missæ Canon dicitur, id est Regula, quæ in sacrificii oblatione servanda est. Constat autem, ut testatur Tridentinum Concilium, ex ipsis verbis Domini, ex Apostolorum traditionibus; ac Summorum Pontificum institutionibus; nihilq; continet quod non maximam redoleat pietatem & sanctitatem, atque offerentium mentes in Deum erigat, ut cum eo conjungantur. Submissâ voce recitatur, ut per silentium tum gravitas negotii, quod quasi secretò cum Deo tractatur; tum compositus, pacatusque animi status, qui ad hanc functionem ritè peragendâ necessarius est intelligatur. Ejus verba attentè & devotè prolata ipsâ literalî significatione pios affectus suppeditabunt. Per particulam *igitur*, connectitur cum præcedentibus: Cum enim tibi Angelorum ministerio, quorum vo-

cipus

TRACT. ASCETICUS. 157

cibus tuas adjungi in præfatione rogasti, jam quasi pateat ad cœlum via; statim fiducialiter ad thronum Dei accedis, & elevatis sursum oculis, expansisque manibus, preces tuas ad Deum effundis, per Christum eum rogans, uti accepta habeat *hac dona* ab ipso nobis collata, *hac munera* à nobis ipsi oblata, *hac sancta sacrificia*, quæ pro peccatis nostris offeruntur. Et primò quidem personam commemoras, cui oblatio dirigitur, nempe Deum Patrem: secundò Mediatorem Christum Jesum: tertio offerentes, eorumque affectum: quartò res oblatas, quas petis ut Deus acceptet ac benedicat: quintò, eos pro quibus offertur, Ecclesiam scilicet, summum Pontificem, & alios: sextò, ea omnia, quæ consequi hâc oblatione desideras, redemptionem, salutem, incolumitatem: septimò, Beatam Virginem, & præcipuos Principes Curie cœlestis, quorum suffragia memor tuæ imbecillitatis imploras, ut Deum tibi propitium reddat.

Ut

Ut omnium recordari possis, pro quibus orare debes, postquam dixisti, *Memento Domine famulorum, famularumque tuarum*: utque ipsæ preces vim habeant efficaciorē, multum proderit cum Christi Domini cruciatibus illas sociare, hunc ferè in modum. Primò, pro te ipso orabis per sanguinem pro nobis effusum, ut per illum expieris à peccatis, & eas virtutes obtineas, quæ tibi maximæ sunt necessariæ, & finalem perseverantiam. 2. Per latus transfixum Ecclesiam commendabis, quæ ex eo orta est. 3. Per caput Spinis coronatum, Summum Pontificem, omnesque Principes & Antistites. 4. Per vulnus dextræ manus, amicos, consanguineos, & benefactores. 5. Per vulnus sinistræ; omnes qui te oderunt, vel aliquâ molestiâ aut scandalo affecerunt. 6. Per dextrum pedem transforatum, personas & negotia à superioribus commendata. 7. Per finistrum, omnes qui sunt in peccato mortali, ut in dexteram partem transferantur.

TRACT. ASCETICUS. 159

rantur. 8. Per flagella, sputa, & alapas, ethnicos, hæreticos, cæterosque infideles, qui Deum contumeliis afficiunt. 9. Per crucifixionem, Religiosos omnium ordinum, ut cruceem voluntariæ asperitatis libenter ferant. 10. Per sitim, eos omnes qui tuas preces expectunt. 11. Per angorem, quem in hortu pati voluit, omnes qui in aliqua calamitate, periculo, necessitate, tentatione, aut molestiâ versantur. 12. Per mortem & sepulturam, justos omnes, ut cum ipso sepulti semper in justitia perseverent. Speciatim verò pro illis orabis, quorum te Deus meminisse vult, tu nescis: pro his quos Deus maximè diligit, licet eorum numerum, & nomina ignores, id enim gratissimum illi est, ut amicorum ejus memor sis. Ab his autem orationibus te brevissimè expedies, imitatus Ecclesiam, quæ paucissimis verbis seipsam, Summum Pontificem & Antistitem, omnesque Orthodoxos commendat. Neque enim decet privatas causas prolixius quam

quàm publicas tractare, præsertim apud eum Principem, qui omnia scit, & nos admonuit, ne orantes multum loquamur. Consultius itaque erit pro omnibus ante Missam fusius orare, ut in ipsa brevior sis.

Postquam verò privatæ devotioni satisfacisti, rursus publicas Ecclesiæ preces assumis pro circumstantibus & pro offerentibus, sive præsentibus sint, sive absentes : & quia sacrificium jam oblatum fuit in expiationem culpârû, in gratiarum actionem, & impetrationem omnium beneficiorum, jam primarius ejus finis exprimitur hac oratione, *Hanc igitur oblationem servitutis nostræ, quâ protestaris & agnoscis supremum Dei dominium, & infimam nostram servitutum ac subjectionem; expansis manibus super oblata veteri ritu, ut ea transferas in Dei potestatem, ipsum exorans, ut ab aeterna damnatione nos eripi jubeat, & in electorum suorum grege numerari. Tum ipsi commendas sacrificii oblationem, ut eam*

eam *in omnibus benedictam*, & inter dona sibi grata *adscriptam & ratam*, sive approbatam, & confirmatam : atque *rationabilem*, divinis scilicet rationibus congruentem, ac tandem *acceptabilem*, id est dignam, quæ non solum ex parte doni, sed etiam ex parte ministri offerentis à Deo acceptetur non quidem ex nostris meritis habere, sed suâ gratiâ *facere* dignetur. Porro ad illa verba, *Vt nobis corpus & sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri IESU Christi*, actualem & expressam intentionem renovabis consecrandi corpus & sanguinem Christi per transubstantiationem panis & vini, verbis Christi conficiendam.

§. IX.

De Consecratione usque ad Orationem Dominicam.

POST multas oblationes verbis hætenus expressas, sequitur tandem realis oblatio, quâ idem Christus incruentè immolatur, qui in ara crucis semel seipsum cruentè obtulit. Quod si hætenus

ctenus necessaria fuit puritas, humilitas & reverentia; multò major nunc requiritur, cum ad tremendum mysterium non sine timore & horrore perficiendum appropinquas. Humilia te igitur quantum potes, & recordare quid acciderit Ozæ: tum ea Christi verba tibi ad aurem dici existima, *Ecce appropinquat hora & filius hominis tradetur in manus peccatoris.* Considera te hic Christi personam gerere, totumque hominem internum & externum ad ejus majestatem & sanctitatem compone: & cura ne quid sit in te dissonum à persona quam sustines.

Hæc verba, *Qui pridie quam pateretur,* proferuntur historicè, & recitativè, ut inspicias & facias secundum exemplar, quod tibi à Christo Domino monstratum est. Cum dicis, *Accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas,* considerabis quàm puræ debeant esse manus, quæ tantum pignus attestant, & hinc disces hoc opus esse Divinæ omnipotentia. Cum oculos in
cælum

TRACT. ASCETICUS 163

cælum elevas, illuc transferes universas animæ vires & cogitationes. Cum dicis *gratias agens*, gratias item ageſ ob hujus ſanctiſſimi ſacramenti inſtitutionem. Verba conſecrationis prolaturus conſidera te ea formaliter & enunciative proferre in perſona Chriſti. Iſtis autem prolatis penetra oculis fidei id quod latet ſub ſpeciebus ſacramentalibus: tum genua flectens aspice iſſdem oculis fidei exercitum Angelorum te circumdantem, & cum illis aded profunda reverentia Chriſtum adora, ut cor tuum uſque ad abyſſum humiliſ. Ad elevationem, Chriſtum in cruce exaltatum contemplare, & ora ut omnia trahat ad ſeipſum. Varios etiam virtutum actus, eoſque intenſiſſimos elicies, nunc hos, nunc illos, fidei, ſpei, amoris, adorationis, humilitatis, & ſimilium, mente dicendo, *Ieſu fili Dei miſerere mei. Dominus meus & Deus meus. Amo te Deus meus, & adoro toto corde & affectu.* Poteris etiam renovare intentionem pro qua celebras, &

ſacrum

sacrum offerre secundum quatuor fines. Specialiter verò cum calicem elevas, memor eris cum sensu doloris & lachrymis sanguinem Christi pro te effusum fuisse, & à te sæpè contemptum: ipsumque adorabis veluti in compensationem præteritorum contemptuum. S. Petrus Martyr in calicis elevatione gratiam petebat martyrii & obtinuit: tu adversitatum incruentum martyrium postulabis.

Ad illa verba, *Hac quotiescunque feceritis*, passionis & mortis Christi recordaberis, quam consecratio panis à consecratione vini sejuncta repræsentat. Et quia peracta consecratione statim adsunt sancti Angeli, & perseverant venerabundi, donec sacrificium sit consummatum; tu horum reverentiam æmulare. Nam si cælum est, ubi est Deus, cælum sine dubio efficitur sacrum altare, in quo tantum peragis mysterium, tuque admirabili summæ boni participatione quodammodo deificaris. Quoties verò hostiam tanges aut cali-

TRACT. ASCETICUS. 165

calicem , Christum complectere & cordi tuo adstringe omni possibili amoris affectu.

Post consecrationem sequitur Oratio, *Vnde & memores*, qua Christi passionem, resurrectionem, & gloriosam ascensionem commemoras, quibus mysteriis excitatur fides, spes roboratur. Sperare enim debes per merita tam beatæ passionis, è qua omnis beatitudo nostra promanat, te aliquando participem futurum resurrectionis, & ascensionis in cælum, ac gloriæ sempiternæ. Nec nudam solummodò adfers mysteriorum commemorationem, sed simul cum hostia pura, sancta, & immaculata, corpore scilicet & sanguine Christi: licet enim propter species sacramentales panem adhuc nomines, non tamen panem qui prius erat, sed *panem vitæ æternæ, & calicem salutis perpetuæ*. Elicies autē actus gaudii propter Christi glorificationem, & cum dicis, *suprà quæ propitio ac sereno vultu*, offers Deo omnia antiqua sacrificia.

Cum

Cum inclinatus Deum rogas, ut sacrificium perfecti jubeat in sublime altare suum per manus sancti Angeli sui, ad summam interiorem humilitatem te excitabis, & ipsos beatissimos spiritus orabis, ac nominatim S. Michaëlem ut opem tibi ferant. Cum dicis, *Omni benedictione & gratia repleamur*, ingens desiderium elicies consequendi ex meritis Christi omnia possibilem dona, quibus maximè possis Deum glorificare. In *Memento* mortuorum orabis primò pro consanguineis: tum pro iis, qui tibi causa fuerunt alicujus crucis, seu molestiæ: deinde pro benefactoribus, postea pro aliquo recenter mortuo; aut specialiter commendato: demum pro iis, qui neminem habent, cujus suffragiis nominatim juventur.

In illa oratione, *Nobis quoque peccatoribus*, agnosce te peccatorem esse circumdatum infirmitate, & time: licet enim nihil tibi conscius sis, non tamen in hoc justificatus es. Spem igitur erige ob multitudinem miserationum Dei,
& mag-

TRACT. ASCETICUS. 167

& magno animi ardore partem aliquam & societatem cum sanctis tibi donari humillimè pete, atque in eorum consortium admitti, optando eximiam vitæ sanctitatem pro majori Dei gloria in Christo Jesu Domino nostro. *Per quem, ais consequenter, hæc omnia, Domine, semper bona, panem scilicet & vinum creas, quia per ipsum omnia facta sunt: sanctificas, cum in prima oblatione sacrificio sunt destinata: vivificas, mediante transubstantiatione: benedicis, quia per hæc sacramenta copiosam acquirimus gratiam: & præstas nobis in cibum & redemptionem. Porro hæc verba valdè ferventer pronuncias, itemque sequentia, quia per Christum, cum Christo, & in Christo est, Deo Patri omnipotenti omnis honor & gloria.* Hic autem gratulari poteris toti sanctissimæ Trinitati gloriam quam habet per Christum: & dum tenes hostiam super calicem, offeres SS. Eucharistiam, quam sub utraque specie in manibus habes, in laudem & gloriam
 Dei,

Dei, pro omnibus beneficiis, in expiationem culparum, & pro omnium bonorum impetratione.

§. X.

De Oratione Dominica usque ad Communionem.

ABsoluto Canone, jam te ad Communionem præparare debes factò initio ab oratione Dominica, quam cum tremore, & filiali ergà Deum affectu recitabis, oculis in sacramentum intentis, quia Christus simul cum Patre preces tuas audit & exaudit. Septem sunt ejus petitiones, in quibus summam continentur res omnes à Deo petendæ, & pro quarum impetratione hoc sacrificium offertur. In prima petitione desiderium excitabis eximiæ tuæ & aliorum sanctitatis, ut gloria Dei augeatur, ut ab omnibus ametur & timeatur, ejusque sanctitas, bonitas, sapientia ubique innotescat. In secunda optabis Deum, in tua, & cæterorum voluntate regnare, simulque petes ad regnum suum fœliciter pervenire. In
tertia

TRACT. ASCETICUS. 169

tertia rogabis, ut omnes homines sic Deo serviant & obediant in terris, sicut ei ab Angelis servitur in cælis, nunquã peccando, & quæ illi grata sunt semper ferventissimè facièdo. In quarta omnia necessaria pro victu, vestitu, cæterisq; temporalibus postulabis. In quinta, implorata Dei liberalitate pro alimentis, ejusdem clementiam pro remissione peccatorum deprecaberis, elicitò actu contritionis, & sinceræ dilectionis omnium inimicorum & aliorum, qui tibi causa fuerunt alicujus molestiæ, purè illos amando propter Deum. In sexta diffidens de propriis viribus, & timens malitiam & inconstantiam tuam, petes à Deo, ut te præservet à tentationibus, ne fortè in eas inductus ab ejus gratiã & amicitia excidas. In septima à malis culpæ & pœnæ liberari precaberis, atque ab omnibus adversitatibus, quas diabolus & mundus contra te moliantur.

Hæc postrema petitio fusiùs explicatur in sequenti oratione, *Libera nos*

K

quæsi-

quasumus Domine, in qua mala enumerantur, à quibus postulas liberari, præterita scilicet, præsentia, & futura. Mala autem præterita sunt peccata de quibus scriptum est, *Fili peccasti, ne adicias iterum, sed de præteritis deprecare, ut tibi dimittantur.* Præsentia sunt quotidiana peccata, & aliæ calamitates. Futura sunt tentationes, & aliæ imminentes miseriæ, quæ sine speciali Dei adjutorio evitari non possunt. Ad hæc impetranda opem flagitas B. Virginis, Sanctorumq; Apostolorum Petri, Pauli, & Andreæ & omnium Sanctorum: & signans te signo crucis pacem petis, quam Christus nobis sua passione promeruit.

Sequitur fractio hostiæ in tres partes, quarum unam dum calici immit-
tis, intimam cum Deo unionem postu-
labis. Pacem populo annuncians, tri-
plicem cunctis pacem desiderabis, pa-
cem scilicet uniuscujusque cum Deo,
quæ in ejus gratia & amicitia consistit:
pacem cum seipso, quæ in concordia
appe-

appetitus cum recta ratione sita est, ut quod ista dicitur, ille exequatur: pacem cum proximo suo, ut nemo alteri præbeat offensæ occasionem, sed omnes potius Christianæ charitatis officiis sibi devinciat.

Ad primum *Agnus Dei*, elicitio actu fidei erga Christum ibi præsentem, qui est verè Agnus Dei pro nobis in cruce immolatus, liberari & præservari petes ab omnibus miseriis spiritualibus, quales sunt habitus pravi, tepiditas in obsequio Dei, inconstantia in benè cœptis. Ad secundum liberari item & præservari petes à miseriis temporalibus, à peste, fame, bello, morbis, & persecutionibus, quatenus à servitio & cultu pacifico Dei nos impediunt. Ad tertium pacem postulabis, quam parit bona conscientia, dominium sui, omniumque rerum creaturarum contemptus.

§. XI.

De Communione.

RECTÈ Psalmographus de Domino loquens dixit, & factus est in pace lo-

cus eius: & Apostolus etiam ait, Pacem habete & Deus pacis & dilectionis erit vobiscum. Non ergò mirari debes, si sæpius repetita imploratione docet Ecclesia proximè ante communionem pacem à Deo petere, quæ & omnia bona in se complectitur, & dignum Altissimo præparat habitaculum. Hanc petitionem continet prima ex tribus orationibus, quæ communioni præmittuntur; postquam in secunda remissionem postulas peccatorum, & donum perseverantiæ. Tertia verò timorem in te excitat ne panis vitæ & potus æternæ salutis *proveniat tibi in iudicium & condemnationem*: sed mox fiduciam concipies, sperans ut meritis Christi *tibi proficit ad tutamentum mentis & corporis, & ad medelam percipiendam.* Tum genuflexus Deum adorabis, ardentissimum concipiens desiderium ipsum in sacramento suscipiendi, cum versiculum illum profers, *Panem cœlestem accipiam, & nomen Domini invocabo.*

Cum dicis, *Domine non sum dignus,* confitere indignitatem tuam, sed simul

TRACT. ASCETICUS. 173

agnosce Dei omnipotentiam & misericordiam sequentibus verbis, *sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.*

Te autem indignum fateberis, primò propter peccata tua, secundò ob vilitatem naturæ tuæ, tertio quia ex te nihil es, nihil habes, nihil potes.

Ante communionem subsiste aliquantulum, & præcipuarum virtutum humilitatis, fidei, spei, charitatis, contritionis, abnegationis, & adorationis actus breviter elice, quos sequenti vel simili modo formabis. Quamvis autem longisculi videantur, si tamen memoriæ benè impressos habebis, fient tibi ex ipso usu & agilitate à Deo tributa adeò familiares, ut quasi in instanti eos mente depromas.

Ita est, Domine Iesu, indignissimus sum, quia omnibus peccatoribus, & ipsis damnatis deterior sum, indignus omni bono, & dignus omni malo. Fretus tamè pietate & misericordia tua infinita, te sumere præsumo. Credo Domine, quicquid credit à te edocla S. Romana Ecclesia, & quic-

quid illa damnat, ego pariter damno &
 anathematizo. Spero à te, & peto omnia
 auxilia necessaria pro consequenda mea
 perfectione & salute aeterna tuis infinitis
 meritis, & Sanctorum tuorum opitula-
 tioni ac communioni innixus. Gaudeo &
 exulto de omni bono & gloria tua, ejus-
 que propagationem quam maximam de-
 sidero. Omnia peccata mea quantum pos-
 sum detestor propter te, paratus pro iis
 plenissimè in hac vita satisfacere, ut ani-
 ma mea purissimum tua Majestatis ha-
 bitaculum semper sit. Parco omnibus qui
 me aliqua molestia affecerunt, aut deinceps
 afficient, & eos propter te sincerè
 amo: Offero me ad omnia mala poena
 juxta beneplacituum tuum toleranda,
 renuncians voluntati, judicio, amori
 proprio, ac libertati, meque tibi resignans
 cum omnimoda indifferentia. Te denique
 summum bonum meum suppliciter ado-
 ro, & precor per illam amaritudinem,
 quam sustinuisti pro me in cruce, maxi-
 mè in illa hora, quando anima tua egres-
 sa est de corpore tuo, ut miserearis anima
 mee in egressu suo.

TRACT ASCETICUS. 175

Hæc postrema verba addita sunt, ut impetres bonam mortem, & cum ea dicis, Christi corpus sumere intendes per modum Viatici, si ipsa die te mori contingat.

Sumpturus sanguinem considera te nihil habere, quo dignè possis pro Christi corpore, quod sumpisti, gratias agere; & ideò paris valoris sanguinem offerens dices magno spiritu verba illa, *Quid retribuam Domino*, cum sequentibus orationibus quæ sumpto sanguine dici debent.

Quia verò post Communionem aliqua mora intercedit, dum abluitur calix, complicatur corporale, extenditur velum; ea durante eos affectus breviter & ferventer elicies, qui magnis principibus exhiberi solent, cum alicujus domum dignantur invisere. Primò itaque tantum hospitem adorabis in ejus Divinitate & Humanitate. 2. Gratias ages, quod ad te tam indignum venire dignatus sit, & pro aliis beneficiis generalibus & particularibus. 3. Splendide

didè eum tractabis præbendo illi omnia, quæ à te desiderat, detestando scilicet omnia peccata; renovando vota, & bona proposita; proponendo ab iis abstinere, quæ illi displicent, & facere semper quod melius est; offerendo te paratum ad omnem crucem & molestiam. 4. Petes à tanto Rege qui omnia potest, quicquid tibi & aliis, vivis & defunctis est necessarium.

§. XII.

De postrema parte Missæ usque ad finem.

PERACTA communionem sequitur gratiarum actio, quæ est ultima Missæ pars incipiens à versiculo, qui communicatio dicitur, eò quod olim caneretur, dum populus communicabat. Sequentes autem orationes, non solum gratiarum actionem continent, sed etiam postulationem ut dona accepta in te permaneant, & majus quotidie sumant incrementum. Tum dimittitur populus, & dum ille respondet, *Deo gratias*, iterum gratias ages Deo. Ad orationem *Placeat tibi*, rursus offeres sacrificium purissi-

purissima intentione, & cum omni desiderio triumphantis ac militantis Ecclesiæ, prout ipsa verba sonant. Deinde populo benedicens uberem à Deo omnibus fidelibus benedictionem, omniumque cœlestium gratiarum abundantiam ex animo precaberis, ut nunc in via, postea in patria sanctissimam Trinitatem omnes glorificent.

Leges demum in fine initium Evangelii secundum Joannem cum reverentia & affectu gratitudinis pro beneficio Incarnationis, & vocationis ad fidem, & cum desiderio gloriæ Dei, ut ab omnibus agnoscat, & glorificetur. S. Augustinus, ut gravissimi auctores testantur, hoc Evangelium aureis literis conscribendum, & per omnes Ecclesias in loco eminenti proponendum esse dicebat. Idem antiqui Christiani tanti faciebant, ut plerique collo appensum ferrent, tanquam alterum Christianæ fidei symbolum, ac veluti amuletum contra Dæmonum vexationes. In prima hujus Evangelii parte agnosces,

quantus sit hospes, quem sub panis & vini velamine latentem suscepisti, nempe Verbum æternum, per quod omnia facta sunt, Filius Dei, Patri consubstantialis, hominum lux & vita per quem & in quo omnes vivunt & illuminantur. Expendes deinde ne fortè ad te pertineant verba quæ sequuntur, *Lux in tenebris lucet, & tenebra eam non comprehenderunt.* Sicut enim homini cæco præsens est sol, sed ipsi soli absens est: sic homines terrenis affectibus veluti tenebris obvoluti intimam Dei lucem non vident, nec ab ea illuminantur. Hæc etiam verba ponderabis. *In mundo erat, & mundus eum non cognovit: In propria venit, & sui eum non receperunt:* ne & hæc forsitan in te locum habeant, quod ne contingat, Deum precaberis & timebis. In ultimis denique verbis attendes quod dicitur, *Dedit eis potestatem Filios Dei fieri,* & hoc in te adimpleri rogabis: & quia verbum divinum plenum est gratiæ & veritatis, ex hac plenitudine ubertim haurire sa-

tages quicquid tibi ad salutem & perfectionem est necessarium.

CAPUT VI.

Quid agendum post Missam.

§. I.

Discessus Sacerdotis ab Altari, & quaedam exercitia post Missam.

Quia finis bonorum operum debet esse gratiarum actio, ab Altari post sacrum discessurus, Canticum incipit trium puerorum, quo ad gratias pro tanto beneficio Deo agendas omnes creaturas invitas. Ipsum itaque recitabis dum pergis in sacristiam, dum te sacris vestibus exuis, omni possibili devotione atque ardentissimo affectu Deum benedicendi & superexaltandi propter ipsius infinitam bonitatem. Quo absoluto in persona Ecclesiae, quae illo concludi sacrificium praecipit, in locum te recipies ab omni strepitu & distractione remotum, in quo clauso ostio cordis tui, caeterisque cogitationibus exclusis, soli Deo vacabis, nec ab eo recedes, donec benedixerit tibi. Sunt quae-

quædam orationes variis affectibus plenæ, post Missam recitandæ, quas sancti Doctores Thomas & Bonaventura composuerunt. Has si devotè & sedatè recitaveris, ponderatis verbis & sensibus, non erunt inutiles & infructuosæ. At si eas celeriter percurreris, ut nonnulli solent, statimque recesseris, nulla protracta cum Christo mora; vide & considera, quàm plenè tuæ conscientiæ satisfacias. Nullum certè pietatis sensum habere convincitur, qui non libenter cum Deo manet. Nec valent prætextus negotiorum vel studii, quibus se tepidi excusant: quod enim gravius & utilius negotium, quam de animæ salute cum Deo tractare? Vel quid possunt docere libri, quod non Deus præsens melius doceat? Sicut igitur post prandium necessaria est quies à negotiis & laboribus, ut nativus calor cibum subigat, & in substantiam aliti convertat; ita post hoc convivium quies requiritur ab externis & humanis occupationibus, ut divinum sacramentum

TRACT. ASCETICUS. 181

mentum vim suam & virtutem in animam diffundat.

Et primò quidem diversarum virtutum actus elicies : *Fidei*, confitendo Christum à te susceptum esse verè Deum, & hominem, cuius divinitati & humanitati ea omnia conveniant, quæ credit & docet Ecclesia. *Spei*, sperando ab ea multa bona naturæ, gratiæ, & gloriæ. *Charitatis*, elicitò erga illum ferventissimo amoris affectu : gaudendo, quod ejus Divinitas tantæ sit eminentiæ, ut nullo modo comprehendi possit : dolendo quod tot peccata contra illum & tu olim commiseris, & passim committantur. *Humilitatis*, considerando quis venerit, & ad quem : ponderando magnitudinem hujus beneficii, attentis peccatis tuis præteritis, statu præsentis, & perfectissimo gradu vitæ spiritualis, ad quem tendere debes, & à quo adhuc longissimè distas. *Desiderii* & *zeli*, optando ut cessent peccata, impii convertantur, justi multiplicentur & proficiant, & Deus ab omnibus glorificetur.

L

Dein-

Deinde quinque sensus internos animæ circa Dominum præsentem exercebis. Et primò inspicere illum in te, ejus majestatem, & splendorem, manusque, pedes, & latus cum quinque splendidissimis vulneribus : aspice quod ipse sit Deus, splendor paternæ gloriæ, & figura substantiæ ejus, tam excellentis pulchritudinis, ut omnes ipsum videntes beatos faciat. Concipe affectus nunc reverentiæ & humilitatis, avertens oculos à conspectu tantæ majestatis : mox gaudii & exultationis, tum laudis, & gratiarum actionis. 2. Audi quid loquatur in te, & discere ab eo veram morum emendationem, & veras virtutes. 3. Percipe odorem virtutum ejus & post eum curre, atque illum imitare : considera quoque quanta sit flagrantia oblatis sacrificii, quod suavissimè olet æterno Patri. 4. Gusta quam suavis sit Dominus, & duleissimo convivio corporis & sanguinis ejus recreatus propone mundi vilissimos cibos nunquam amplius degustare : cumque ipse sit
sum.

TRACT. ASCETICUS. 183

summa jucunditas, statue de cætero non affici erga aliquam creaturam. s. Tange eum, & ora ut perlustret cor tuum & omnia interiora tua, & virtus de ipsa exeat ad sanandum & vivificandum quicquid morbidum & vitiosum in te repererit: Pete etiam humiliter osculum ejus & dic cum sponsa, *Osculetur me osculo oris sui*; & suspira ad intimam cum ipso unionem. Oscula quoque spiritualia figes pedibus, manibusque transfixis, & cæteris membris, quæ gravioribus tui causâ doloribus & vulneribus excruciatâ fuerunt.

His demum alia exercitia adjunges, vel quæ infra describuntur, vel quæ tibi devotio suggererit; quibus peractis, singulari cura cor tuum & sensus custodire satages, tantam Dei dignationem crebrò per diem in memoriam revocabis, piis affectibus & aspirationibus acceptam gratiam conservabis, atque in omnibus te ita geres, ut in Christum, quem suscepisti, omnino transformatus videaris, virtutum ipsius imitatio-

ne, morum gravitate, & rerum omnium
abdicatione.

§. II.

Actus amoris post Missam.

A Mo te, Domine Jesu, jucunditas
mea, & requies mea; amo te sum-
mum & unicum bonum meum ex toto
corde, ex tota mente, ex tota anima, ex
totis viribus meis: & si tu vides me in
hoc deficere, saltem desidero id mul-
tum desiderare. Succende, Domine,
igne tuo ardentissimo viscera mea, &
quandoquidem non nisi amorem petis
à me, da quod jubes, & jube quod vis.
Nisi enim dederis mihi velle & perface-
re, peribo utique in infirmitate mea.
Sonat vox tua in auribus meis, vox illa
dulcissima & efficacissima, volo. Nam
si vis, potes me mundare, & illuminare;
potes me ad supremum amoris gradum
elevare. Sicut voluisti pro me pati &
mori; ita etiam velis, ut appareat in me
fructus passionis & mortis tuæ. Me-
mento verbi tui sermo tuo, in quo mihi
spem dedisti: tu enim dixisti, qui man-
ducas

TRACT. ASCETICUS. 185

ducat meam carnem, & bibit meum
 sanguinem, in me manet & ego in eo.
 O dulcissimum verbum, tu in me &
 ego in te! O quantus amor, tu in me
 vilissimo peccatore, & ego in te, Deus
 meus, cujus majestas incomprehen-
 sibilis est! Unum est mihi necessarium,
 & hoc solum quæro, in te vivere, in te
 quiescere, à te nunquam separari. Fœ-
 lix est, qui te quærit, fœlicior qui te
 possidet; fœlicissimus qui in hac pos-
 sessione perseverat & moritur. O dies
 infœlices, quos turpiter transegi dili-
 gens vanitatem, & recedens à te! Et
 nunc Domine, qui venisti in hunc
 mundum, ut peccatores salvos faceres,
 redime animam meam in sola fiducia
 miserationum tuarum respirantem, &
 aufer à me omnia amoris tui impedi-
 menta. Procul sit à me omnis terrena
 delectatio, nihil sapiat mihi, nihil me
 alliciat nisi tu. Vive & regna semper in
 me, fidelissime amator animæ meæ, in
 te enim sunt omnia bona, & jam de-
 inceptus paratus sum omnia potius mala

perpeti, quam ut unquam cessem amare te. O corpus sacratissimum quinque vulneribus sauciatum, pone te ut signaculum super cor meum, & imprime illi charitatem tuam. Obsigna pedes meos, ut sequar vestigia tua: obsigna manus, ut bona semper opera exerceam: obsignatus, ut ferventissimos amoris tui actus proferam in æternum. O sanguis pretiosissime, qui omnem hominem abluis & purificas, lava animam meam, & pone signum in faciem meam, ut nullum præter te amatorem admittam. O dulcedo cordis mei & vita animæ meæ, sicut tu in Patre, & Pater in te est; ita ego per gratiam tuam unus tecum sim amore & voluntate: mihi que mundus crucifixus sit, & ego mndo. Amen.

§. III.

Gratiarum actio post Missam.

GRatias tibi ago, benignissime Deus, quod me vilissimum peccatorem admittere dignatus sis ad vivificum tuæ mensæ convivium. Et quis sum

ego

ego pulvis & cinis , ut apponeres erga me cor tuum , inclinans cælos tuos & descendens, ut sanguine tuo purissimo sordes meas lavares, & deficientem præ fame animam meam non manna de cælo , sed carne tua immaculata reficeres & satiares. Si cæli cælorum te capere non possunt , & Angeli non sunt mundi in conspectu tuo, quis ego sum, & quæ domus mea, ut ad te venire, & indignis manibus meis contrectari, ac in me commorari volueris ? Quid in me invenisti, Rex tremendæ majestatis, quod à templo gloriæ tuæ traheret te, & descendere faceret in abyssum miseriarum ? Vos Angeli sancti, vos omnes electi Dei, venite, audite, & narabo vobis , quanta fecit Deus animæ meæ : cum enim essem pauper & abominabilis , nec auderem oculos meos levare ad cælum præ multitudine iniquitatum mearum , ille me de pulvere suscitavit, & rexit de stercore, ut sederem cum Principibus, & de mensa ejus comederem omnibus diebus vitæ meæ.

Gratias illi agite ex me vos amici mei fidelissimi, ego enim puer sum non annis, sed sensu, & nescio loqui, nec verba inuenio, quibus possim, ut par est, tam copiosum munus gratiæ extollere, & prædicare. Quis enim amor infinitæ charitati ejus à me reddi potest, qui frigus & gelu dici, non autem amor mereatur? Quæ laus, quæ adoratio, quale obsequium meum erit, quod nullum non reddat infinita ejus perfectio & dignitas; & ima ac summa indignitas mea? Sed tu Domine miserator & clemens, & immensæ bonitatis, tu nosti figmentum meum, ne despicias humillimam gratiarum actionem, quam tibi offero de paupertate mea, & sacrificium laudis meæ honorificabit te. Tua est magnificentia, tua est gloria, & tibi laus in perpetuas æternitates pro tam excelso & incomparabili beneficio. Tibi laudes concinant, tibi mecum gratias agant universi populi, tribus & linguæ; omnes Angeli & Sancti tui, quoniam misericordia tua magnificata est

TRACT. ASCETICUS. 189

est super me, & miserationes tuæ super omnia opera tua. Jubilent tibi omnes creaturæ, quæcunque cæli, terræ, & abyssi ambitu continentur, & laudem tibi perpetuam dicant, quæ à te exiens in te refluat omnium rerum principium & finem. Jubilent tibi & gratias agant cor meum & anima mea, vires, sensus, potentiæ, & omnia membra corporis mei: tibi que soli fit honor & gloria, à quo, per quem, & in quo omnia: qui es Deus benedictus & laudabilis in sæcula sæculorum. Amen.

§. IV.

Oblatio post Missam,

SERVUS tuus ego sum, Domine Deus meus, & pro tributo servitutis meæ aliquid tibi offerre vellem, quod majestate tua dignum & acceptabile foret: sed excedit omnem facultatem meam debitum meum, quia tantum tibi debeo, quanti tu vales, qui infinitus es. Et ex me quidem nihil possum, nihil sum: habeo tamen ex gratia tua

L 5   donum

donum præclarissimum, quod nullo modo recusare potes: habeo dilectissimum filium tuum Dominum meum Jesum Christum, qui ita se mihi communicavit, ut ego in illo, & ille in me sit. Quare verba Prophetæ tui aptissimè usurpabo & dicam; *Benedic anima mea Domino, & omnia qua intra me sunt nomini sancto ejus.* Ipse enim Filius tuus dignè pro me nomini tuo benedicet, teque amabit, & glorificabit, nam intra me sacramentaliter existens, factus est unum mecum, & ego unum cum illo. Ipsum igitur offero tibi velut thymiama suavissimi odoris ad maximam tui gloriam & honorem, in gratiarum actionem pro universis beneficiis tuis; in remissionem peccatorum meorum, & totius mundi, ad impetrandum mihi & omnibus, pro quibus oravi & orare debeo, omnia subsidia vitæ temporalis & æternæ, & pro animabus omnium fidelium defunctorum. Suscipe, Domine, cum hac sacratissima oblatione animam meam, & corpus meum,

omnes

TRACT: ASCETICUS. 191

omnes vires & affectus meos , ut sim
 perpetuum holocaustum jugiter ar-
 dens Majestatis tuæ. Præsta ut dein-
 ceptis nec membra, nec sensus, nec poten-
 tias, nec vitã habeam, nisi ut te amem,
 & serviam tibi. Tu sapientia mea, tu
 lux mea es; tu fortitudo mea & robur
 meum: doce me, illumina me, corro-
 bora me, ut cognoscam & faciam vo-
 luntatem tuam. Offero me tibi in ser-
 vum perpetuum, meque totum resig-
 no in beneplacitum tuum, abjecta de
 me omni cura & solitudine. Quic-
 quid mihi evenire permiseris, à divina
 manu tua amantissimè suscipiam. In
 tempore & in æternitate id volo, quod
 tu ab æterno de me decrevisti, sive pro-
 sperum illud sit, sive adversum. Vivat
 semper & regnet super me beneplaci-
 tum tuum, quod in omni verbo, actio-
 ne, cogitatione, & levissimo quoque
 motu implere desidero. Domine ante
 te omne desiderium meum, & gemitus
 meus à te non est absconditus. Desunt
 enim mihi verba, quibus explicem affe-

Etum meum, sed projicio me in ardentissimam fornacem amoris tui, quo succensus ad me venire dignatus es, & mansionem apud me facere. Succende me Domine, inflamma cor meum, viscera combure, ut jugiter tibi ardeam, in te vivam, & in te moriar. Amen.

§. V.

Petitiones post Missam.

Dulcissime amator, Domine Jesu Christe, qui me corpore tuo immaculato, & pretiosissimo sanguine refecisti, ignosce obsecro indignitati meae, & quicquid deliqui in hujus Missae celebratione, misericorditer indulge. Agnosco enim & confiteor praesumptionem meam, quia ad hoc tremendum mysterium accedere ausus sum sine debita praeparatione, reverentia, humilitate, & charitate. Respice in me oculis misericordiae tuae, & supple excessu meritorum tuorum meam nimiam imperfectionem. Heu quoties venisti ad me, ut pauperissimam animam meam donis tuis locupletares? Ego autem contem-

TRACT. ASCETICUS. 193

psi te, & abii in regionem dissimilitudinis post prava desideria cordis mei. Cumque inutiliter dissipata omni substantia ad te nudus & fame consumptus reversus sum, tu suscepisti me, & omnium iniquitatum mearum oblitus es. Bonum mihi quod amasti me amore æterno & infinito: nisi enim infinita esset bonitas tua, nullo modo posses tolerate miseriam meam. Vincat igitur & absorbeat bonitas tua malitiam meam. Riga me lacrymis, quas fudisti pro me; unge me myrrha doloris tui, astringe vinculis, ablue sanguine, cruce erige, morre vivifica. Penetret amor tuus viscera mea, & omnem alienum amorem expellat. Abscedat phantasmatum multitudo, meque totum in te transforma, ut in te pereat omnis substantia mea, meque amplius non inveniam nisi in te. Imprime cordi meo amorem crucis & humiliationis, qui ut me redimeres, nec uno quidem momento sine cruce esse voluisti. Ne patiaris me sine fructu à te recedere, sed operare mecum mirabilia

tua, sicut cum sanctis tuis operatus es :
& fac me ambulare in fortitudine cibi
istius usque ad montem perfectionis.
Succende me ignita vi amoris tui , ut
sim tecum consummatus in unum, om-
nino abstractus à me ipso , & ab omni
creatura. Omnibus quoque famulis
tuis, pro quibus obtuli hoc sacrificium,
& pro quibus orare debeo, seu tu rogari
vis, pacem, salutem, & tuam benedi-
ctionem. Convertite miseros peccatores
ad te, revoca hæreticos atque schisma-
ticos, illumina infideles te ignorantes.
Adesto omnibus qui in aliqua necessi-
tate , & tribulatione constituti sunt.
Esto propitius propinquis & benefa-
ctoribus meis. Miserere omnium ad-
versantium mihi , vel qui me aliqua
molestia affecerunt. Succurre illis qui
se meis precibus commendarunt. Da
vivis veniam & gratiam , da fidelibus
defunctis lucem & requiem sem-
piternam. Amen.

*Aspirationes post Missam ad B. Virginem,
Angelos & Sanctos.*

Respice in me', gloriosissima Virgo Maria, quia dignum objectum oculorum tuorum nunc factus sum. Loquere pro me bona dilectissimo filio tuo, qui me corpore & sanguine suo suavissimè refecit, & offer ei merita tua in supplementum imperfectionis meæ. Gratias age ei pro me, & impetra mihi ut sacramentali sua præsentia non discedat à me nisi relinquat post se animæ meæ largissimam benedictionem.

Angeli sancti, ministri Dei altissimi, facientes verbum illius, aspiciate Primogenitum Patris æterni, quem introeuntem in orbem terrarum jussu Patris adorastis, & facite me in eo spiritu & veritate illi servire, qua vos eidem in hac vita ministrastis, & nunc in cœlesti patria servitis.

Sancti Patriarchæ & Prophetæ, viri desideriorum, conscii secretorum Dei, intuemini promissum ab initio mundi

Re-

Redemptorem, quem tam ardentè desiderastis, & tantò tempore expectastis, nec videre potuistis: facite me toto affectu ad ipsũ suspirare, ut reliquæ promissiones ejus fideles inueniantur, & sēriā promissos hujus sacramēti effectus.

Apostoli Jesu Christi, ejusque Evangelii clarissimi Prædicatores, aspici- te in me ipsum dilectissimum magistrum vestrum, quem tantoperè dilexistis: & impetrate mihi ut intimis visceribus ipsum super omnia amem, ejusque fervoris particeps fiam, quem tunc experimentaliter gustastis, quando hoc cibo de manu ejus refecti fuistis.

Inuictissimi Martyres, Christum respicite crucifixum, pro cujus amore sanguinem vestrum tam libenter fudistis, ipsumque orate, ut me semper in cruce vivere & mori faciat, quatenus vicem quam possum ejus dilectioni rependā.

Beati Pontifices, Dominici gregis pastores, Agnum cernite immaculatum, quem omnipotenti Deo in sacro altari toties immolastis; & vestris precibus

TRACT. ASCETICUS. 197

cibus facite me tanti sacrificii dignum ministrum, ut me ipsum bonis operibus perpetuò immolem tam sacræ oblationi associatum.

Servi fideles Christi, sancti Monachi & Eremitæ, videte dulcissimum Dominum vestrum, pro quo omnia hujus mundi oblectamenta, & affectu & re ipsa reliquistis; & facite me pro ejusdem amore prospera mundi despiciere, nulla ejus adversa formidare, & ad fastidium sanctitatis quantocius pervenire.

Purissimæ Virgines, sponsum vestrum intuemini, cui cum summa exultatione Virginitatem vestram consecratis, illibatam mihi mentis & corporis puritatem obtinete, ut hujus vitæ cursu peracto mundus ab omni labe in conspectu Domini merear præsentari.

Omnes sancti & sanctæ Dei, consolatio pauperulæ animæ meæ, vos præferim patroni & protectores mei, aspiciate magistrum, auctorem, & præmium sanctitatis vestræ, ac universam
vestram

vestram fœlicitatem intra viscera mea manentem, mihi que ab ipso, cui vos tantoperè verbo & exemplo in hac vita conformastis, vestris intercessionibus impetrate, ut vestra semper vestigia sequar, & ut ad scopum mihi propositæ perfectionis, ac tandem plenus meritis ad vestrum merear consortium pervenire.

CONCLUSIO EXERCITIORUM
post Missam.

A Nima Christi sanctifica me : Corpus Christi salva me : sanguis Christi inebria me : aqua lateris Christi lava me : passio Christi conforta me : O bone Jesu exaudi me : Intra tua vulnera absconde me : ne permittas me separari te : Ab hoste maligno defende me : In hora mortis meæ voca me : & jube me venire ad te : ut cum sanctis tuis laudem te ; in sæcula sæculorum, Amen.

Recedo à te modicum, Domine Jesu, sed non sine te, consolatio, fœlicitas, & omne bonum animæ meæ, &
me

TRACT. ASCETICUS. 299

me amplissimæ dilectioni tuæ cum omnib⁹ fratribus, amicis & inimicis meis humillimè commendo. Ama nos, Domine, & transforma quàm simillimè in te. Totus occuper in te, & propter te, nihilq; sit objectum verborū actionūmq; mearum internarum & extèrnarum, nisi tu amor meus. Qui vivis & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

*Cur multi ex frequenti celebratione
non proficiant.*

CUM multi sint Sacerdotes, qui frequenter, multi etiam qui quotidie celebrant; & nihilominus hujus vivifici ac divini sacramenti admirabiles fructus non percipiunt, necessarium procul dubio est tanti mali causas investigare. Unde enim in cura salutis tanta tepiditas, tanta in studio perfectionis negligentia; cum dicat Chrysostomus, oportere nos ab hac mensa recedere dæmonibus terribiles, & ignem, omni ex parte spirantes? Si Deus noster ignis consumens est, venitque in terras suum ignem ferens, qui ardeat & omnium corda com-

comburat: cur ipso intra nos recepto, nec frigus à nobis expellitur, nec ardor e-
jus sentimus? Nonne mortis indiciũ est,
vel gravissimæ ægritudinis ignem ha-
bere in sinu, & omni calore destitui? Si
olim non potuit coram arca Domini
statua Dagon subsistere, sed statim cor-
ruit & contrita est: cur Christi præsen-
tia amoris proprii tyrannicè in anima
dominantis idolum non atterit & con-
fringit? Cur tanta Christi dimissio su-
perbiæ spiritum non elidit? Cur tanta
ejus mansuetudo iram non compescit.
Cur tantus amor ad ejus sequenda ve-
stigia non impellit? Effectus Eucharis-
tiæ sunt præservare à peccatis, augere
gratiam, terrenorum odium infundere,
ad æternorum amorem mentem ele-
vare, illuminare intellectum, succen-
dere affectum, conferre animæ & cor-
pori puritatem, conscientia pacem &
lætitiã, atque inseparabilem cum Deo
unionem. Plerique tamen post frequen-
tem celebrationem his effectibus non
fruuntur, ad quos vimirum spectat Ag-
gæi Pro-

gæi Prophetæ objurgatio dicentis, *Comedistis & non estis satiati : bibistis & non estis inebriati.* Defectus autem non in cibo & potu est, sed in prava edentis & bibentis dispositione. Et hæc prima tanti mali causa est, quia aliud comedimus, aliud esurimus: comedimus panem Angelorum, & immundorum animalium siliquas esurimus, deteriores Israëlitis, qui dum manna comederent in deserto, ad ollas Ægypti suspirabant. Quid igitur miramur, si fauces amaritudine infectæ mellis dulcedinē non percipiunt? Purganda est anima à delectationibus carnis & sensuum, à tepiditate, ab omni affectu ad creaturas, ut possit divinum sacramentum suos in ea effectus operari. Nam cor terrenis occupatum delectatio sancta declinat, nec datur divina consolatio admittentibus alienam.

Altera causa est omissio necessariæ præparationis: plerique enim ad tantum ministerium accedere non verentur perfunctoriè, ex consuetudine, ex moti-

vo humano, lucri potius quàm devotionis causa, non considerantes, quantum oneris sit vel semel celebrare. Cum vir Apostolici spiritus Joannes Avila quēdam Sacerdotio paulò ante initiatum immaturâ morte discessisse audisset, statim quæsit num aliquando celebrasset: respondenti verò semel dumtaxat; Multum inquit deferret ante Judicem. Timere itaque oportet, quia nemo dignè Sacerdotio fungi, nemo hujus sacramenti fructus percipere potest, nisi, quantum fert humana fragilitas, se ad illud disponat eâ puritate, amore & devotione; quæ suprâ à nobis explicata sunt.

Tertia demum causa est, quia multi sacro peracto ad exteriora statim divertunt, nec sinunt ut sacramentum suam in eis virtutem exercent. Isti reverà gratiam Dei in vacuum recipiunt, nec de mensa cœlesti fructum reportant; quia tantum Dominum ad se venientem indignè excipiunt, nec reverenter, aut gravior agunt; undè protinus ab eo recedunt,

ipsum;

ipsumque contristant, majestatem ejus & incomprehensibilem dignitatem parvipendentes; nec advertentes quanta sit fœditas, vilitas & miseria ipsorum ad quos venire dignatus est. Quod si adhibitâ omni diligentîâ ad dignè & devotè celebrandum, contingat aliquem hujus convivii fructibus minimè perfrui, id admirabili sapientiæ Dei ascribendum est, qui hoc permittit, ut suæ industriæ non tribuat homo hoc gratiæ donum, sed cautè illud custodiat, & se illo semper indignum profiteatur.

CAPUT VII.

Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

§. I.

De Preparatione.

QUAMVIS humana negotia divinis functionibus nullo modo æquari, necdum præferri debeant: quia tamen sunt aliqui sacerdotes publicis utilitatibus inservientes, qui necessariis & inevitabilibus occupationibus ita aliquandò detinentur, ut prolixius orare nequeant;
breve

brevem illis & expeditam praxim proponere necessarium duxi, quâ uti possint, cum celebrare voluerint, ne minus dignè divinum sacrificiûm offerentes, ejus fructibus priventur. Hæc autem tria tempora complectitur, id quod Missam antecedit, id quo perficitur, & quod proximè subsequitur.

Ante Missam præmittenda præparatio duplex, remota & proxima. Pro remota hæc servanda. Vespere præcedenti cogitet se die crastinâ hostiam salutarem omnipotenti Deo oblaturum, eiq; cogitationi indormiat. Addat brevem aliquem affectum reverentiæ, amoris, & desiderii. Sequenti die in eadem cogitatione & affectu evigilet; caveatque diligenter, ne animus ita se negotiis immergat, & ad externa dilabatur, ut cum tempus celebrandi advenerit, ad se revocari & recolligi non possit. Proximè ante sacrum terrenis omnibus cogitationibus abjectis, omniq; sepositâ rerum agendarum sollicitudine, mentem erigat ad cœlestia. Perpendat quâ de-

votione se sentiat ad celebrandum incitari, quo sine moveatur. Conscientiam excutiat & si aliquam ei maculam inesse deprehenderit, sacramentali confessione eluat cum intimo doloris sensu, & firmo proposito emendationis. Tum breve aliquod tempus sumat, quo fidei mysterii excitet, charitatem accendat, passionem Domini commemoret, dirigat intentionem, & Dei opem sibi & aliis flagitet. Auxilium quoque B. Virginis & Sanctorum ferventer & humiliter implorabit. Horum actuum & affectuum formulas suprâ descripsimus cap. 4. quas sibi quisque in brevissimas aspirationes redigere poterit pio suo capto & devotione.

§. II.

De Celebratione.

Missæ celebrationi tres comites adjunget, reverentiam, attentionem, & devotionem. Reverentia omnes motus exteriores componit, ut modestè graviterque fiant, præscriptis cœremoniis exactissimè servatis, summâque

M

adhibeâ

adhibitâ humilitate, quæ omninò necessaria est hostiam immaculatam offerenti in conspectu Dei & Angelorum. Attentio mentem coercet, & iis quæ aguntur affigit, ne ad alia defluat & evagetur. Devotio voluntatem inflammat, ne languidè & ex consuetudine sacris operetur, sed cum ingenti fervore, solerti- que studio Deum placandi & colendi. Quia verò animus parum tenax recti facilè distrahitur, quibusdam quasi vinculis adstringi debet, & in se retineri, qualia sunt à me suprâ proposita capite quinto, quæ ut ibidem notavi, brevitati Missæ nullum afferunt impedimentum. Sunt etiam aliqui, qui in septem veluti stationes Missam partiuntur, ut in singulis congruos excitèt affectus, & renovent attentionem. Prima dicitur *Contritionis*, quæ ante gradus Altaris peragitur, ubi sacerdos tanquàm reus se summi Judicis tribunalis corde contrito præsentat, & generali confessione noxas expiat. Secunda *Glorificationis*, quæ Missæ introitu, Angelorum cantico,

tico, & reliquis usque ad Epistolam continetur. Tertia *Doctrina* sive instructionis, quæ Epistolam & Evangelium complectitur, monita scilicet salutis à Prophetis, ab Apostolis, & ab ipso Christo nobis tradita, & cum ingenti reverentia suscipienda. Quarta *Fidei*, quæ symbolo absolvitur. Quinta *Oblationis*, hostiæ salutaris oblationem continens, omniumque fidelium, pro quibus oramus & offerimus, commemorationem. Sexta *Communione*, ab illis verbis *Communicantes* usque ad postcommunionem, quâ sacerdotis animus in sublime erigitur, variisque affectibus ad divinam unionem, quæ communiōne peragitur, se disponit. Septima, *Gratiarum actionis* à postcommuniōne usque ad finem. Porro in singulis stationibus variis affectus excitari possunt, raptim quidem & breviter, sed brevitatem intensio affectuum, atque ardor devotionis compensabunt.

De Gratiarum actione.

Quatuor post Missam præstanda sunt, quorum primum & præcipuum est Gratiarum actio, secundum Oblatio, tertium Petitio, quartum Propositum dignè coràm Deo ambulandi. Gratiarum actio quantò exactius fiet, tantò erit copiosior oblatis sacrificii fructus. Sicut enim ingratitude fontem divinæ largitatis excitat, ita gratitudo torrentem aperit cœlestium benedictionum. Potest autem hic affectus multis & variis modis excitari, quos unctio suggeret, & ingeniosa pietas excogitabit. Hoc unum est, quod à nobis expectat Deus, ut grati simus & memores beneficiorum ejus. Sequitur oblatio, quo par pari Deo reddere Sacerdos potest Filium ejus unigenitum & consubstantialè ei offerendo. Seipsum quoque offeret Patri & Christo holocaustum acceptabile in odorem suavitatis : & quò gratior sit oblatio, merita ei addet B. Virginis & omnium Sanctorum,

TRACT· ASCETICUS. 209

etorum, ac ipsius Christi, qui est salus, redemptio, & tota fiducia nostra. Quia verò cum Filio omnia nobis Pater donavit, ipsum pro suis & aliorum necessitatibus humiliter & ferventer deprecabitur. Horum actuum formula in promptu habenda erit, potestque ex his excerpti, quæ superiori capite descripta sunt. Tandem concludet efficaci proposito eundi de virtute in virtutem in conspectu Dei, donec ad apicem Christianæ perfectionis perveniat.

§. IV.

Aspirationes post Missam sæpè per diem repetendæ.

Quis me separabit à charitate tua Domine Deus meus? Non timor mortis, quia tu es vita mea: non amor mundi, quia ipsum sperno & omnes pompas ejus: non tribulatio, quia tu dum tribulor mecum es: non fames, non nuditas, non paupertas, quia tu es cibus meus, operimentum meum, & divitiarum mearum: non persecutio, non gladius, quia hæc dulcia mihi sunt propter

te: non creaturæ, quia ante te nihil sunt.

Quando educes me de isto carcere, cui te relicto adhæsit anima mea? quando trahes me post te captum specie tuâ & pulchritudine tuâ? Quando mihi & toti mundo mortuus ero, ut in te solo vivam; & tu vivas in me? O si semper te amarem, te semper possiderem, a te nunquam discederem, in te prorsus converterer?

Quid possum extra te desiderare, eum in te sint omnia bona? Nimis avarus est, cui tu non sufficis.

O amor qui omnia potes, quando facies ut diligam te toto corde, totâ animâ, totis viribus?

Quid mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram? Jam plenum est desiderium meum, plenum gaudium cordis mei, quia tu es plenitudo mea, omne bonum & desiderium meum.

Refice Domine esurientem animam meam, accende frigiditatem meam igne amoris tui, illumina cæcitatem meam

TRACT. ASCETICUS. 271

meam claritate præsentia tuæ.

Vertemihî omnia terrena in amaritudinem, omnia infima & creata in contemptum & oblivionem.

Erige cor meum ad te in cœlum, & ne permittas me vagari super terram.

Penetret quæso hujus sacramenti virtus omnia intima mea, & quicquid in me pravum, quidquid vitiosum est, mortificet & eradicet.

In te Jesu suavissime, sit omnis delectatio mea: rædeat me gaudii quod est sine te, amara mihi sit omnis quies, quæ non est in te.

Emitte ex te, benignissime Jesu, amoris tui radios qui me succendant, & quicquid terrenum in me est comburant & consumant, ut igne inextinguibili charitatis tuæ ardeam, & vetus in me homo totus deficiat.

Utinam me rapiat ignita vis amoris tui, quæ me transformet in te, & in te absorbeat, ac me tecum unum efficiat.

F I N I S.

INDEX.

I N D E X.

Cap. I. *Quadam pramittuntur de ipso
Missa sacrificio,*

§. 1. *Quale sacrificium sit Missa.* Pag. 7

§. 2. *De his qui offerunt hoc sacrifici-
cium.* 10

§. 3. *De vi effectiva hujus sacrificii.* 13

§. 4. *De valore & fructibus sacrificii.*
16

§. 5. *Qua praxis servanda in applica-
tione Missa.* 22

Cap. II. *De requisitis in Sacerdote ad ri-
rè & piè celebrandum.*

§. 1. *De puritate vita.* 27

§. 2. *De reſtitutione intentionis.* 30

§. 3. *De actuali devotione.* 32

Cap. III. *Varia considerationes ante
Missam.*

§. 1. *Quanta sit Sacerdotum dignitas,
& quanta debeat esse sanctitas.* 36

§. 2. *De excellentia hujus sacrificii.* 39

§. 3. *De ejusdem necessitate.* 42

§. 4. *Quâ reverentiâ celebrandum
sit.* 46

§. 5. *Alia considerationes ad pios affe-
ctus in celebrante excitandos.* 50

Cap.

I N D E X.

Cap. IV. De his qua Missa celebrationem proximè antecedunt.

§. 1. De necessitate preparationis.	54
§. 2. De pramittenda confessione sacramentali.	57
§. 3. Modus confitendi.	61
§. 4. Oratio ante confessionem & actus contritionis.	64
§. 5. Oratio post confessionem	66
§. 6. Directio intentionis ante Missam.	69
§. 7. Deprecatio pro omnium necessitatibus.	72
§. 8. Specialis oblatio sacrificii quatenus est latreuticum.	77
§. 9. Oblatio sacrificii quatenus est Eucharisticum.	79
§. 10. Oblatio sacrificii quatenus est propitiatorium.	85
§. 11. Oblatio sacrificii quatenus est impetratorium	87
§. 12. Actus diversarum virtutum ante Missam.	
Fidei.	92
Spei.	94
Charitatis.	95
	Dest-

I N D E X.

Desiderii.	97
Gratitudinis.	99
Timoris.	100
Humilitatis.	102
§. 13. Commemoratio Dominicae Pas- sionis ante Missam.	105
§. 14. Oratio ante Missam ad Pa- trem.	109
§. 15. Oratio ante Missam ad Domi- num Iesum Christum.	111
§. 16. Alia oratio ad eundem.	114
§. 17. Oratio ad Spiritum Sanctum.	115
§. 18. Oratio ad B. Virginem.	117
§. 19. Oratio ad SS. Angelos	118
§. 20. Invocatio omnium Sanctorum.	120
Cap. V. De Missae celebratione.	
§. 1. De proxima dispositione ad Mis- sam.	124
§. 2. De sacris vestibus, & earum si- gnificatione.	127
§. 3. De accessu Sacerdotis ad altare.	133
§. 4. De initio Missae usque ad Introi- tum.	137
§. 5. De Introitu usque ad Epistolam.	143
§. 6. De Epistola, Evangelio & Sym- bolo.	145

I N D E X.

- §. 7. De Offertorio usque ad Canonem. 148
- §. 8. De Canone usque ad Consecrationem. 156
- §. 9. De Consecratione usque ad Orationem Dominicam. 161
- §. 10. De Oratione Dominica usque ad Communionem. 168
- §. 11. De Communione. 171
- §. 12. De postrema parte Missæ usque ad finem. 176
- Cap. VI. Quid agendum post Missam.
- §. 1. Discessus Sacerdotis ab altari, & quadam exercitia post Missam. 179
- §. 2. Actus amoris post Missam. 184
- §. 3. Gratiarum actio post Missam. 186
- §. 4. Oblatio post Missam. 189
- §. 5. Petitiones post Missam. 192
- §. 6. Aspiraciones post Missam ad B. Virginem, Angelos & Sanctos. 195
- Conclusio exercitiorum post Missam. 198
- Cur multi ex frequenti celebratione non proficiant. 199
- Cap. VII. Praxis celebrandi, cum quis prolixius orare non potest.

§. 1.

I N D E X.

§. 1. De preparatione.	203
§. 2. De Celebratione.	205
§. . De Gratiarum actione.	208
§. 4. Aspiraciones post Missam	209

Imprimatur.

Si videbitur Reverendis. Patri Magistro Sac. Palat. Apost.

M. Episc. Arimin. Vicesgerens.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Libellus Sac. Pal. Apost. Magist.

61

O

D

E

L

11

10

Biblioteka Jagiellońska

stdr0027450

